

JUSTIȚIA DOBROGEI

REVISTĂ LUNARĂ

DOCTRINA — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIE

SUMARUL

Despre întreprinderile de drept comercial pag. 251
 de **Iulian Gh. Dumitrescu**
 Președinte Tribunalul Constanța

JURISPRUDENȚĂ

Acțiune imobiliară de competența judecătorei. Judecare la Tribunal. Inadmisibilitatea apelului. *C. Apel Constanța*. Speța Nr. 58 pag. 278

Contencios administrativ: Acțiune pentru rectificarea încadrării funcț. publici. Inadmisibilitate. *C. Apel Constanța*. " " 59 " 283

Contestație penală. Cuprinsul adeverinței de primirea citației. Extinderea efectelor unei căi de atac. Condițiuni. *Trib. Constanța I*. " " 70 " 322

Execuție imobiliară. Constație. Discuția validității titlului executor. Competință. *Cas. S. U.* " " 55 " 264

Expropriere. Imobile urbane evreești. Luare în primire de C. N. R. Forme. Ordonanță prezidențială. Admisibilitate. *Cas. I* " " 56 " 267

Extrădare. Convențiune internațională. Excepțarea naționalilor. Noțiunea de național. *C. Apel Constanța*. " " 69 " 319

Furt rural. Legea 784/1942. Termenul de apel. Prolungire cu 15 zile. Aplicațiunea legii din 1 Iulie 1941. *C. Apel Constanța* Cu notă de D-l Grigore Ghiculescu. " " 67 " 312

Impozite directe. Inchirierea gheretelor din piețele publice. Venituri cu caracter privat. Impozabilitate. *Trib. Constanța I*. " " 64 " 304

DESPRE ÎNTEPRINDERILE DE DREPT COMERCIAL.

Câteva noțiuni generale.

de IULIAN GH. DUMITRESCU
Președinte Tribunalul Constanța

1. — Ce este o întreprindere economică. Feluri. 2. — Dacă enumerarea întreprinderilor din art. 3 c. com. este enunțiativă sau limitativă. 3. — Ce înseamnă că o întreprindere este faptă de comerț. 4. — Terminologie. 5. — Dacă întreprinderea este persoană juridică, universitas juris sau universitas facti. 6. — Câteva chestiuni de principiu pe care le ridică întreprinderile în fața instanțelor. 7. — Concluziuni speciale pentru cherhanale.

1. — Codul nostru comercial, în art. 3, enumeră printre faptele de comerț și unele întreprinderi, fără însă a preciza ce înseamnă o întreprindere. De aci nevoia unei definițiuni pentru jurist.

Codul comercial împrumută desigur noțiunea de întreprindere din Economia Politică, una din științele ajutătoare ale Dreptului.

Economia Politică, atunci când se ocupă de organizarea producției, distinge pe producătorul autonom de producătorul întreprinzător.

Și unul și altul combină factorii de producție. Dar pe când producătorul autonom furnizează dela el factorii de producție pe care îi combină, producătorul întreprinzător și-i procură din afară, în total sau cel puțin în parte. *) Dacă am spune numai atât, deosebirea între cele două categorii de producători ar fi precisă, dar nu și exactă.

Țăranul care-și cultivă pământul cu boii, plugul și bra-

*) v. Ch. Gide, Curs, I pag. 249-50.

țele lui, este fără îndoială un producător autonom. Dar ar fi exagerat să pretindem, că acela care își cultivă pământul cu plug de împrumut sau ajutat de un vecin plătit, este un întreprinzător. Trebuie păstrate desigur anumite proporții.

Întreprinderea presupune un câmp de activitate mai vast; un câmp de activitate care depășește mijloacele normale proprii ale individului, silind pe întreprinzător să-și procure din afară factorii de producție, cel puțin în parte, dacă nu în total.

Apoi organizarea producției sub formă de întreprindere presupune un anumit grad de civilizație socială și de evoluție economică.

Inutilă în vremea familiei patriarhale, când trebuințele limitate ale membrilor își găseau completă satisfacție în mijloacele proprii ale familiei, întreprinderea devine indispensabilă în societatea modernă, unde trebuințele înlinite ale indivizilor abia pot fi satisfăcute prin mijloacele complicate ale unei tehnici savante.

Mijloacele normale proprii, de care poate dispune cineva astăzi pentru a produce, sunt mai totdeauna insuficiente. Mai trebuie din afară capital sau în ori ce caz muncă. De aceia și rolul producătorului autonom în economia modernă este complet șters. În schimb însă, întreprinzătorul, împrumutând din afară capital și muncă în cantități din ce în ce mai considerabile, a devenit adevăratul pivot al activității economice. Întreprinzătorul produce bunurile, întreprinzătorul le asigură și le face să circule și tot întreprinzătorul, în sfârșit, împarte și beneficiile, păstrându-și bineînțeles partea leului pentru el.

Dacă ne-am mărgini să privim noțiunea de întreprindere numai în cercul producției efective, atunci prin întreprindere am înțelege: acțiunea cuiva de a-și procura din afară, în parte sau total, factorii necesari unei producții de o oarecare importanță, spre a trage un profit cât mai bun din combinarea lor.

Această definiție este însă prea strâmtă, deoarece cuprinde numai întreprinderile industriale, adică de producție efectivă.

În realitate, nu numai cel care produce efectiv bunuri, nu numai industriașul poate fi întreprinzător. Întreprinză-

tor mai poate fi și acela care numai asigură bunurile produse. Deasemenea și acela care ajută numai circulația lor, cum este comerciantul, bancherul sau cărăușul.

Explicația este simplă. Asigurarea este complementul firesc al producției: producția crează bunuri, iar asigurarea le păstrează. Apoi, circulația bunurilor nu poate fi despărțită de producția lor. Circulația fără producție nu poate exista, după cum producția fără circulație nu poate respira. Ce rost ar avea o producție de bunuri, dacă circulația lor nu ar fi organizată și continuu asigurată?

Schimbul, transportul și creditul, cele trei părți esențiale ale circulației, au de scop tocmai să stimuleze cât mai mult producția.

Așa încât, asigurarea și circulația bunurilor pot fi înglobate în modul cel mai firesc în producție, deoarece au de scop s'o favorizeze și s'o stimuleze cât mai intens. Sunt chiar unele tratate clasice de Economie Politică, în care circulația este cuprinsă în producție. *)

În modul acesta, credem, că definiția exactă a unei întreprinderi economice ar fi: acțiunea cuiva — numit întreprinzător — care, în vederea unui profit, își procură din afară capital sau muncă sau amândouă, fie pentru a produce bunuri, fie pentru a le asigura sau a le face să circule.

Această definiție ne arată că întreprinderile economice sunt de mai multe feluri: industriale, de asigurare și de circulație. La rândul lor, întreprinderile de circulație pot fi comerciale, bancare și de transport, întrucât, așa cum am arătat, schimbul, creditul și transportul sunt cele trei părți esențiale ale circulației.

2. — Codul comercial în vigoare enumeră în art. 3 ca fapte de comerț, pe lângă alte operațiuni, și următoarele întreprinderi economice: de furnituri, de spectacole publice, de comisioane, agenții și oficiuri de afaceri, de construcțiuni, de fabrici, de manufactură, de imprimate, de editură, librărie și obiecte de artă, de bancă, de transporturi și de asigurare.

Naște întrebarea: sunt fapte de comerț numai între-

*) v. Gide, Cours, primele ediții și J. B. Say citat de Gide,

prinderile enumerate sau, în afară de acestea, mai pot fi și altele? Adică, enumerarea este enunțiativă sau limitativă?

Noi credem că este limitativă, pentru două considerațiuni:

Întâiu, pentru că are un caracter prea sistematic. În adevăr, cercetând-o mai de aproape, observăm că ea cuprinde întreprinderi de toate categoriile: și industriale și de asigurare și comerciale și bancare și de transport.

Ori, caracterul acesta sistematic nu se împacă deloc cu o simplă enumerare enunțiativă. El ne spune, din contră, că e vorba de una limitativă, în care legiuitorul a reflectat și ales cu grijă întreprinderile pe care apoi le-a enumerat.

Al doilea, pentru că o enumerare enunțiativă ar fi fără sens și complet inutilă. În adevăr, dacă legiuitorul ar fi voit să considere fapte de comerț orice alte întreprinderi economice în afară de cele enumerate în art. 3, atunci s'ar fi mărginit să declare numai în general, că sunt fapte de comerț și întreprinderile economice. Așa ar fi fost firesc și rațional.

Orice exemplificare ar fi fost inutilă, de oarece noțiunea de întreprindere este o noțiune clară și cu un cuprins destul de bine determinat în Economie.

O exemplificare legală ar fi avut un rost și ar fi fost poate chiar necesară numai în cazul în care noțiunea de întreprindere nu ar fi o noțiune clară și unitară, capabilă adică de a primi o definiție care să înglobeze în ea toate întreprinderile existente. Cum este, de pildă, cazul cu faptele de comerț. Acestea, din cauza diversității caracterelor ce prezintă, nu formează o noțiune unitară, capabilă de o definiție unică și generală.

De aceia și legiuitorul, în lipsa unei definițiuni posibile, s'a văzut obligat să exemplifice anume ce operațiuni consideră el că sunt fapte de comerț.

În privința însă a așa zisului caracter pur enunțiativ al enumerării faptelor de comerț din art. 3 c. com., ținem să facem chiar aci anumite rezerve, pe care le vom desvolta, poate, cu altă ocazie.

Pentru aceste considerațiuni, suntem de părere că enumerarea întreprinderilor, care, potrivit art. 3 c. com.,

sunt fapte de comerț, este limitativă, nu enunțativă. De altfel, această chestiune are o importanță mai mult teoretică. În practică, rareori se va ivi o întreprindere care să nu intre în vreuna din categoriile legale. Apoi, instanța de fond este suverană să aprecieze dacă o întreprindere dată intră sau nu în vreuna din aceste categorii legale.

3.— Când spunem că o întreprindere este faptă de comerț, nu trebuie să înțelegem că e vorba numai de o anumită operațiune juridică simplă și bine determinată.

Întreprinderea este o acțiune continuă, care în cursul exercițiului său dă naștere la un complex de operațiuni juridice. Toate declarațiile de voință, toate contractele, quasi-contractele, delictele și quasi-delictele, care iau naștere în cadrul exploatării unei întreprinderi de drept comercial, trebuie considerate și ele la rândul lor fapte de comerț.

Deaceia, se poate spune cu drept cuvânt, că întreprinderile enumerate de lege ca fapte de comerț formează un argument solid în sprijinul tezei celor ce susțin că există și fapte de comerț datorită unei legături de accesoriu.

4.— Practica juridică și chiar doctrina obișnuiesc să denumească întreprinderile, considerate fapte de comerț de art. 3 c. com., întreprinderi comerciale.

Socotim că această terminologie este falsă și ambiguă.

Am arătat mai sus, că întreprinderile comerciale formează numai o categorie de întreprinderi economice, alături de alte categorii, cum sunt cele industriale ș. a.; iar dintre întreprinderile economice am văzut, că sunt considerate fapte de comerț, nu numai cele din categoria întreprinderilor comerciale, dar și acelea din categoria întreprinderilor industriale ș. a.

Așa încât, e falsă denumirea de întreprinderi comerciale pentru a desemna întreprinderile considerate de lege fapte de comerț, deoarece ea ne momește să credem că dintre toate întreprinderile economice, legea consideră fapte de comerț numai pe cele comerciale, ceace, evident, este fals.

Zadarnic ni s'ar obiecta, că, în definitiv, orice terminologie are un caracter mai mult sau mai puțin convențional și că atât practica juridică cât și doctrina fac o distincție precisă între înțelesul economic al denumirii de în-

treprinderi comerciale, — care cuprinde în adevăr numai o anumită categorie de întreprinderi economice, — și înțelesul juridic al acestei denumiri, care cuprinde întreprinderi economice de toate categoriile, enumerate de lege ca fapte de comerț.

Această obiecțiune nu face altceva decât să ne¹ arate că denumirea de întreprindere comercială, după ce este falsă, este și ambiguă.

În adevăr, fiind vorba de întreprinderile comerciale, pe bună dreptate unii se vor gândi la întreprinderile din dreptul comercial care sunt fapte de comerț, pe când alții se vor duce cu gândul la acea categorie de întreprinderi din Economie, care mijlocește schimbul bunurilor.

Deaceia, pentru a evita orice confuzie, mai mult sau mai puțin periculoasă, credem potrivit să numim întreprinderile considerate de lege fapte de comerț, întreprinderi de Drept Comercial.

5. — Am definit întreprinderea economică, spunând că este acțiunea cuiva de a-și procura din afară capital sau muncă sau de amândouă și de a le combina în vederea producției, asigurării sau circulației bunurilor în așa fel, încât să poată trage un profit cât mai mare.

Această definiție ne arată ce este o întreprindere numai din punctul de vedere al întreprinzătorului, care este situat în centrul sferei de activitate a întreprinderii.

Privită din afară însă, o întreprindere se înfățișează ca un organism economic alcătuit din capital și muncă; ca un complex de bunuri având o anumită destinațiune economică. Acest aspect al întreprinderii este interesant pentru Drept, deoarece pune întrebarea: întreprinderea, privită ca un organism economic, ca un complex de bunuri, este persoană juridică? Este universitas juris sau numai universitas facti?

Întreprinderea nu este persoană juridică. Numai în aparență ea are o oarecare autonomie. În limbajul comun se vorbește, în adevăr, de capitalul, de sediul și de personalul întreprinderii, de creditorii și de debitorii ei.

În realitate însă, proprietarul bunurilor din care se compune întreprinderea este numai patronul întreprinzător.

Acesta, numai din punct de vedere pur contabil, pen-

tru a putea urmări în tot momentul mersul întreprinderii, separă o parte din patrimoniul său și-l trece în registre ca și cum ar aparține unei persoane distincte, care ar fi întreprinderea.

Așa cere metoda contabilă, care de altfel, în afară de întreprindere, mai personifică și diferitele ei ramuri, pe care le numește conturi.

Contul capital, contul imobile, contul instalațiuni, contul cassă sunt considerate în contabilitate întocmai ca niște persoane care intră în raporturi bănești, creditându-se și debitându-se reciproc.

Așa că, dacă dăm deoparte cerințele contabilității, apare cu evidență, că singurul subiect de drepturi este patronul, nu întreprinderea.

El este proprietarul bunurilor din care se compune întreprinderea.

El este creditor sau debitor în diferitele raporturi pe care le încheie cu terții în cursul exploatărei întreprinderii, după cum tot el, nu întreprinderea, stă în judecată activ sau pasiv.

Iată pentru ce întreprinderea nu poate fi o persoană juridică, distinctă de patron.

Dar întreprinderea nu poate fi considerată nici ca universitas juris. Adică, diferitele elemente care alcătuiesc o întreprindere nu pot fi considerate că formează o entitate, o unitate recunoscută de lege ca atare.

Sucesiunea unui defunct, de pildă, este o universitas juris, pentrucă elementele din care se compune sunt privite de lege că formează un tot unitar, care servește la plata creditorilor defunctului și care își are administrația sa proprie, în cazul unei acceptări sub beneficiu de inventar.

Întreprinderea însă nu este universitas juris, pentrucă în nicio situație legea nu o consideră ca atare. În nicio situație legea nu consideră întreprinderea ca pe o entitate distinctă de patrimoniul întreprinzătorului, având o destinație juridică specială. Nu există creditori speciali ai întreprinderii, care să se îndestuleze din bunurile ei cu vreo precădere oarecare față de ceilalți creditori personali ai patronului întreprinzător.

În consecință, nefiind nici persoană juridică, nici uni-

versitas juris, întreprinderea este o simplă universitas facti. Aceasta înseamnă, că bunurile din care se compune fac juridicește parte integrantă din patrimoniul întreprinzătorului. Numai în fapt, datorită voinței acestuia, ele sunt despărțite de rest și sunt întrunite într'o unitate cu destinație economică determinată.

6. — În legătură cu întreprinderile, se pot ridica în fața instanțelor de judecată trei chestiuni interesante de principiu :

Prima : dacă există sau nu o întreprindere.

Această chestiune se ridică, de pildă, atunci când legea cere ca o operațiune să fie săvârșită sub formă de întreprindere, pentru a putea fi considerată faptă de comerț. Astfel, contractul de transport este fapt de comerț sau act civil, după cum este săvârșit sau nu în cadrul unei întreprinderi de transport. Tot astfel contractul de comision, de furnituri și altele. În aceste cazuri, este evident că se poate discuta dacă avem sau nu de aface cu o întreprindere de transport, de comision, de furnituri și altele.

Rezolvarea este o chestiune de fapt, de suverană apreciere a instanțelor de fond. Socotim totuși, că noțiunile sumare pe care le-am dat la punctul 1, pot fi de un oarecare folos.

A doua chestiune : dacă o întreprindere dată este sau nu considerată de lege faptă de comerț.

Suntem de părere că această chestiune de calificare legală prezintă două laturi : una de fapt, de suverană apreciere și alta de drept, supusă cenzurei Inaltei Curți de Casație.

Instanța de fond poate aprecia suveran dacă o întreprindere se încadrează sau nu în vreuna din categoriile enumerate de art. 3 c. com.

Instanța de fond însă este cenzurabilă de Inalta Curte, în măsura în care, deși ar constata în fapt că o întreprindere nu se cuprinde în niciuna din categoriile legale, totuși ar califica-o faptă de comerț, pentru că noi socotim, așa cum am arătat la punctul 2, că enumerarea întreprinderilor din art. 3 c. com. este limitativă.

A treia chestiune : momentul din care se poate spune că o întreprindere a luat naștere. Determinarea acestui mo-

ment este de o importanță destul de mare. O întreprindere poate fi faptă de comerț numai din momentul în care ia ființă. Numai din acest moment toate actele și faptele săvârșite cu ocazia exploatării ei sunt fapte de comerț și tot numai din acest moment întreprinzătorul devine mai totdeauna comerciant.

Este adevărat că determinarea acestui moment este o chestiune de fapt, de suverană apreciere. Totuși, dintr'un interes teoretic ne oprim puțin asupra unor dificultăți, ce se pot ivi în legătură cu rezolvarea ei.

Să presupunem, că cineva, în scopul de a înființa o întreprindere, să zicem de fabrică, pășește la o serie de acte pregătitoare: închiriază un imobil, angajează specialiști și lucrători și se află în căutarea de mașini și de materii prime. Naște întrebarea: aceste operațiuni care pregătesc înființarea unei întreprinderi de fabrică pot fi considerate fapte de comerț? Iar cel ce le săvârșește devine comerciant?

Suntem de părere că aceste operațiuni pregătitoare trebuiesc considerate civile sau comerciale ținând seamă numai de natura și caracterele lor proprii. Faptul că au fost săvârșite în scopul de a servi la înființarea unei întreprinderi nu poate influența cu nimic caracterizarea lor.

De aceea, aceste operațiuni sunt comerciale, dacă fac parte din cele prevăzute de art. 3 c. com. și sunt civile, dacă nu fac parte.

Rațiunea este foarte simplă. În sistemul adoptat de legiuitorul nostru comercial, credem că nu pot fi deosebite decât trei categorii de fapte de comerț: a) obiective principale, enumerate de art. 3 ca operațiuni de sine stătătoare; b) obiective accesorii, datorite unei strânse legături de accesoriu ce există între ele și alte fapte de comerț principale și c) subiective, datorite prezumțiunii de comercialitate stabilită prin art. 4 c. com.

Ori, operațiunile pregătitoare săvârșite în vederea înființării unei întreprinderi nu intră în niciuna din aceste trei categorii.

În adevăr, ele nu sunt prevăzute în art. 3 ca fapte obiective principale. Art. 3 c. com. consideră fapte de comerț, e drept, anumite întreprinderi, dar în ființă, nu în

curs de înființare. Apoi operațiunile acestea pregătitoare nu pot fi considerate fapte de comerț nici prin legătura de accesoriu, ce ar exista între ele și întreprinderea în curs de înființare. Ca să existe această legătură de accesoriu, trebuie neapărat să existe faptul de comerț principal, care în cazul nostru ar fi întreprinderea. Cum însă, în cazul nostru întreprinderea nu a luat încă ființă, înseamnă că faptul principal de comerț nu există și în consecință legătura de accesoriu nu se poate concepe.

Însfârșit, operațiunile pregătitoare, care tind la înființarea unei întreprinderi de drept comercial, nu pot fi considerate nici fapte de comerț subiective, pentru simpla considerațiune că am presupus, că acela care le săvârșește nu este comerciant în momentul săvârșirii lor.

De aceea, socotim că fiecare din aceste operațiuni urmează a fi considerată civilă sau comercială, după natura și caracterele sale proprii. În ipoteza că unele dintre ele, dacă nu toate, sunt fapte de comerț de sine stătătoare, potrivit art. 3 c. com., este o chestiune de fapt, dacă cel ce le-a săvârșit a devenit comerciant chiar înainte de înființarea întreprinderii. În caz afirmativ, este de observat că determinarea momentului în care ia ființă o întreprindere de drept comercial își pierde orice importanță. Odată devenit cineva comerciant, toate operațiunile sale ulterioare sunt isbite de prezumpțiunea de comercialitate, stabilită prin art. 4 c. com.

Ni se pare interesant, ca fenomen juridic, faptul următor: unele operațiuni, ca de pildă contractele de muncă, prin care se angajează lucrători pentru o întreprindere de fabrică ce urmează a lua ființă, sunt acte civile în momentul încheierii lor, iar cu timpul, după înființarea întreprinderii, devin fapte de comerț, fie datorită legăturii de accesoriu cu întreprinderea, fie datorită prezumpției de comercialitate din art. 4, întrucât un întreprinzător de fabrică devine, credem, ipso facto comerciant.

În privința regimului juridic ce urmează a guverna aceste operațiuni, se pot ridica unele probleme importante de drept, de care însă nu e locul să ne ocupăm aci.

Însfârșit, ca să terminăm acest punct, momentul în care o întreprindere ia ființă, deși în principiu este lăsat

la suverana apreciere a instanței de fond, totuși socotim firesc și rațional să fie acela în care întreprinderea poate funcționa efectiv. Până atunci, ne-am găsi numai în faza pregătitoare a întreprinderii, cu toate consecințele de drept pe care le-am expus mai sus.

7. — Și acum câteva concluziuni speciale pentru cherhanale.

După cum foarte bine a arătat D-l Procuror General George Agraru, într'un studiu amplu publicat în numărul revistei noastre pe Martie-Aprilie crt., prin cherhana se înțelege :

„O instalație în care se aduce pește proaspăt vânat și unde se fac trei feluri de operațiuni : se spală și se sortează pe specii și mărimi; se ambalează și se transportă la birourile pescăriei Statului pentru vânzare, necesitând în acest scop și operația de conservare la gheață până în momentul vânzării ; se prelucrează și se conservă ca pește sărat, afumat, icre tescuite etc., fiind transportat și vândut la timpul oportun tot prin birourile de pescărie ale Statului“.

Chestiunea caracterizării cherhanalei, dacă este sau nu o întreprindere de drept comercial, s'a ridicat în fața instanțelor locale, mai cu seamă în materie fiscală și a dat naștere la o controversă interesantă, netranșată definitiv până astăzi.

Atât comisiunile fiscale de apel cât și însăși Curtea de Apel Constanța, ca instanță de casare, în deciziunile pronunțate au oscilat între două teze.

Uneori au calificat cherhanaua întreprindere de drept comercial, iar pe cherhanagiu comerciant.

Alteori însă, n'au voit să califice cherhanaua astfel, iar pe cherhanagiu l-au considerat un profesionist oarecare ce-și închiriază serviciile Statului.

Pentru cine dorește să cunoască mai amănunțit aceste două teze și motivele de drept pe care ele se sprijină, trimitem la studiul mai sus citat.

Noi ne mărginim aci numai să enunțăm controversa și să o folosim doar ca prilej pentru a ne spune și opinia noastră.

Pentru că ne interesează deocamdată numai caracteri-

zarea cherhanalei, vom lua ipoteza cea mai simplă, aceea în care cherhanagiul nu este în același timp și concesionar al dreptului de pescuit. De altfel, însăși contractul de concesiune a dreptului de pescuit merită o analiză și o caracterizare specială, pe care le vom face, poate, altădată.

Pentru a lua poziție față de această controversă, înțelegem să ne plasăm în punctul de vedere al noțiunilor generale pe care le-am dat mai sus despre întreprinderi.

Procedând astfel, socotim că cele două teze, în aparență contrarii, s'ar putea concilia totuși foarte bine în opiniunea noastră.

După părerea noastră, ele ar fi aplicarea aceluiași principii generale la diverse cazuri particulare.

Și în adevăr, în principiu, cherhanaua uneori poate fi calificată întreprindere de drept comercial, iar cherhanagiul poate fi considerat comerciant; alteori însă, nu poate fi calificată astfel, cherhanagiul urmând a fi considerat un profesionist oarecare. Toată chestiunea depinde de suverana apreciere a instanței de fond.

Instanța de fond poate aprecia într'un caz, că o cherhana, neavând dimensiunile necesare, nu constituie o întreprindere economică și deci ea nu poate fi calificată faptă de comerț, iar cherhanagiul nu devine comerciant.

Aceiași instanță de fond poate însă aprecia, în alt caz, din potrivă: că o cherhana constituie o întreprindere economică și că deci ea poate fi calificată faptă de comerț, dacă intră în enumerarea art. 3 c. com., iar cherhanagiul poate fi considerat comerciant, deoarece se îndeletnicește cu săvârșirea diverselor operațiuni necesare mersului întreprinderii, care sunt tot atâtea fapte de comerț din cauza legăturii de accesoriu cu ea.

Ținem să precizăm însă, că cele două teze ale Curței de Apel locale, privind calificarea cherhanalelor, sunt deopotrivă de posibile numai în pură teorie. În practică însă, socotim că niciodată instanțele de fond nu vor împinge atât de departe puterea lor de apreciere, încât să nu considere cherhanaua întreprindere economică, mai ales când legea pentru organizarea și exploatarea pescăriilor din 1927 cere cherhanalei să fie prevăzută cu anumite instalațiuni, care, sub raportul investițiilor de capital și în orice caz

al necesității mâinei de lucru, depășesc cu mult mijloacele proprii individuale.

Și atunci, dacă în practică cherhanalele sunt totdeauna considerate întreprinderi economice, trecând la calificarea lor legală, socotim că ele trebuiesc calificate neapărat fapte de comerț, întrucât se încadrează perfect, fie în categoria legală a întreprinderilor de fabrică și manufactură, fie în aceea a întreprinderilor de furnituri.

În adevăr, în măsura în care luăm în considerare mâna de lucru străină și eventual mașinile, mai mult sau mai puțin numeroase, care asigură diversele operațiuni pe care le suferă peștele proaspăt adus în cherhana, înclinăm a socoti cherhanalele întreprinderi de manufactură și fabrică.

În măsura însă, în care luăm în considerare mai mult serviciile pe care cherhanagiul se obligă față de Stat a le presta prin întreprinderea sa, la termene determinate și pe prețuri dinainte fixate, înclinăm a le socoti întreprinderi de furnituri.

Ori cum însă ar fi calificate, întreprinderi de fabrici și manufactură sau întreprinderi de furnituri, un lucru ni se pare cert: cherhanalele sunt întreprinderi de drept comercial, iar cherhanagii sunt comercianți, cu toate urmările de drept comercial și fiscal ce decurg din aceasta.

Incheem aceste câteva noțiuni generale cu speranța, că, dacă sunt contestabile, au cel puțin meritul de a deschide unele puncte noi de vedere în cercetarea întreprinderilor de drept comercial.

Partea I-a

JURISPRUDENȚĂ

MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ

Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiuni Unite
Audiența din 27 Februarie 1941.

SPETA No. 55. Contestația la executarea imobiliară, pornită pe baza unui act autentic investit cu titlu executoriu. Discuțiunea referitoare la existența sau validitatea titlului. Competința Tribunalului ca instanță de executare. Soluție afirmativă (art. 399, 400, 401, 530 pr. civ).

Prin art. 530 al. I proc. civ., făcându-se aplicațiunea principiului după care judecătorul acțiunii este și judecătorul excepțiunei,—afară de cazul când legea derogă în mod special dela acest principiu,—legiuitorul a atribuit tribunalului de urmărire competența de a judeca în fond contestațiile întemeiate pe nulitatea titlului pe baza căruia se face urmărirea, putând soluționa deci toate chestiunile referitoare la existența sau validitatea acestui titlu.

CURTEA : Văzând motivul de casare.

Având în vedere că prin acest motiv se susține, că s'a violat art. 400, 401, 530 procedura civilă și 940 din codul civil, deoarece, deși Tribunalul a decis că actul dotal putea fi investit cu formula executorie și executat, fără să mai fie nevoie de o acțiune de restituirea dotei, totuși a refuzat părții interesate, ca, pe calea contestației la executare, să-și facă apărările ca și în acțiunea de restituirea dotei, deși actul dotal ascundea o donațiune deghizată, pentru care au și introdus acțiune la secția I-a a Tribunalului Ilfov c. c.

Că instanța de fond a decis, în ceea ce privește cererea de suspendare, că art. 530 din procedura civilă, cuprinzând o dispo-

ziție de excepție, nu se poate aplica decât atunci când cererea introdusă pe cale principală are de obiect revendicarea unui imobil, iar textul art. 401 se referă numai la suspendarea executării acordată până la judecarea contestației.

Că procedându-se astfel, susțin recurenții, s'au violat pozițiile art. 400, 401 și 530 din procedura civilă, dându-se posibilitatea eludării art. 940 c. civ., deoarece acțiunea în anulare a donației deghizate inserată în actul dotal nu mai servește la nimic după ce actul dotal a fost executat sumar, fără nici o posibilitate de opunere sau suspendare.

Având în vedere că problema de drept dedusă prin motivul II de casare este de a se ști, dacă tribunalul de executare, în urmărirea silite bazate pe titluri autentice, este competente să judece numai chestiunile referitoare la nulitățile de formă ale titlului, sau și acelea care se referă la existența sau validitatea înșși a titlului care se execută.

Considerând că o contestație la executare fiind o acțiune reglementată în mod special, — deoarece ea se grefează în genere pe executarea unui titlu, — legiuitorul a socotit util să pună la îndemână celor vătămați prin executare mijlocul cel mai apt să înlăture această vătămare, iar, de altă parte, să evite întârzierea executării, instituind o procedură rapidă și urgentă.

Că, într'adevăr, prin art. 399 pr. civ. legiuitorul stabilește principiul, că orice executare silită se poate contesta de cei interesați sau vătămați prin executare.

Că textul art. 400 nu restrânge principiul edictat în art. 399, ci reglementează numai competența în raport cu obiectul contestației, pe baza principiului autonomiei instanțelor.

Având în vedere că înainte de modificarea procedurii civile dela 1900, se prevedea prin art. 530, 531 și 532, că dacă în instanța de executare era revendicată în tot sau în parte proprietatea imobilului urmărit, adjudecațiunea trebuia să fie amânată până când, în prealabil, se hotăra chestiunea revendicării prin acțiune separată, sau se putea adjudeca numai ceea ce nu era contestat.

Considerând însă, că față de diferitele interpretări date de instanțele judecătorești cu privire la determinarea instanței competente să judece asemenea contestații, legiuitorul dela 1900 a dat o nouă redactare art. 530, suprimând art. 531 și 532 ca inutile.

Având în vedere că în alineatul I al articolului 530 modificat se prevede că, dacă prin contestație se cere desființarea urmării pentru nulitatea titlului pe baza căruia se urmărește, tribunalul va judeca temeinicia acestei contestații.

Considerând că prin această modificare, făcându-se aplicațiunea principiului după care judecătorul acțiunii este și judecătorul excepțiunii, — afară de cazul când legea derogă în mod special dela acest principiu, — legiuitorul a voit să atribuie tri-

bunului de urmărire competiția de a judeca în fond contestațiile întemeiate pe nulitatea titlului pe baza căruia se face urmărirea.

Că singura derogare dela principiul arătat, pe care legiuitorul a găsit cu cale s'o mențină și s'o reglementeze, este dispozițiunea cuprinsă în alineatul II al art. 530 pr. civ.

Considerând că această interpretare rezultă, în prim rând, în afară de expunerea de motive a legii, din antiteza dintre alineatul nou introdus și alineatul II, în care se arată că tribunalul de urmărire va aprecia numai seriozitatea cererii de revendicare, când contestația se întemeiază pe o asemenea cerere, lăsând ca fondul să fie judecat de tribunalul respectiv.

Că, de altfel, a se admite soluțiunea contrară, ar însemna să se creeze greutăți în circulația bunurilor, deoarece în aceste condițiuni adjudecarea imobilului ar fi condiționată de soluțiunea ce s'ar da pe cale principală asupra validității titlului următor.

Că, în acest scop, legiuitorul a prevăzut chiar, pentru cei ce cumpără la vânzările publice, dispozițiuni protegiuitoare, admițând prin derogare dela dreptul comun o prescripție specială, mult mai scurtă.

Că, în sfârșit, în afară de rațiunea de text, care impune această interpretare, ar fi contra principiului superior de echitate și justiție să nu se permită debitorului urmărit dreptul de a se opune pe calea contestației la executare, atunci când datoria din titlu s'ar găsi stinsă printr'unul din mijloacele legale de stingere a datoriei și să fie astfel silit să plătească a doua oară și numai după aceea să reclame restituirea pe cale principală, fiind expus de astădată să se găsească în fața unei insolvenții.

Că, astfel fiind, rezultă că instanța de fond numai printr'o greșită interpretare a textelor de lege a putut decide în speță, că tribunalul de executare nu este competent să judece pe calea contestației chestiunile referitoare la existența sau validitatea titlului care se execută.

Că, prin urmare, motivul II de casare fiind întemeiat, recursul trebuie admis și prin consecință, ordonanța de adjudecare No. 192/939, sentința No. 157/937 și jurnalul Nr. 12.815 din anul 1938 urmează să fie casate, cu trimitere la aceeași instanță spre o nouă judecare, fără să mai fie necesar să se intre în examinarea părții ultime din motivul II, cum și motivele III și IV, a căror discuțiune, față de soluțiunea dată, a devenit inutilă.

(Cas. S. Unite, Decizia Nr. 9/1941. Președinția D-lui Dimitrie Gh. Lupu, Prim Președinte).

Inalta Curte de Casație și Justiție S. I-a

Audiența din 12 Martie 1943.

SPEȚA No. 56. Exproprierea bunurilor evreești. Luarea în primire a imobilelor urbane evreești de către C. N. R. Forme. D. L. din 10 Octombrie 1941, art. 2; D. L. din 31 Ianuarie 1942, art. 18 alin. II. Nerespectarea formelor legale. Ordonanță prezidențială. Admisibilitate.

1. Potrivit art. 2 din decretul lege din 10 Octombrie 1941, luarea în primire a imobilelor urbane evreești, trecute în patrimoniul Statului prin efectul decretului lege din 28 Martie 1941, nu se poate face decât pe baza declarațiunii dată de evreu, cum că intră în prevederile legii, sau pe baza unei deciziuni a Comisiunii Centrale de Judecată, iar în lipsa acestora, numai pe baza încuviințării dată, la cererea C. N. R.-ului, de către Președintele Tribunalului în circumscripția căruia se află imobilul.

2. Legiitorul din 31 Ianuarie 1942, dispunând prin art 18 alin. II, că luarea în primire a bunurilor evreești, trecute în patrimoniul C. N. R.-ului atât în virtutea legilor cât și pe baza constatărilor instanțelor speciale, va fi făcută de către organele C. N. R. pe cale administrativă, a avut în vedere, atunci când vorbește de bunuri trecute în patrimoniul Statului în virtutea legilor, situațiunea în care însăși proprietarul evreu a făcut declarațiune cum că intră în prevederile legii de expropriere, caz în care nu mai este nevoie de vreo constatare a instanțelor speciale de judecată.

3. Este admisibilă procedura de drept comun, prevăzută de art. 66 bis, în cazul când imobilul a fost luat în primire de către organele C. N. R. fără îndeplinirea formelor prevăzute de lege, ordonanța prezidențială fiind cerută numai pentru a constata și înlătura un fapt abuziv, iar nu pentru a stabili situațiunea imobilului din punct de vedere al legilor de expropriere.

CURTEA: Asupra recursului făcut de C. N. R. în contra sentinței civile nr. 61/1942 a Tribunalului Brăila s. II-a, dată în cauză cu Ușer Cohn, din Brăila, str. Ștefan cel Mare nr. 214.

Având în vedere că din suszisa sentință se stabilește: că C. N. R. a dispus, prin organele sale, luarea în primire a imobilului din Brăila, strada Ștefan cel Mare nr. 214, proprietatea intimatului Ușer Cohn și numirea unui administrator girant, pe

motiv, că intimatul fiind evreu, imobilul acestuia a trecut de drept în proprietatea Statului, pe baza decretului de lege din 28 Martie 1941; că, următor, Ușer Cohn a cerut președintelui Trib. Brăila, pe temeiul art. 66 bis proc. civ., să se anuleze procesul verbal de luarea în primire, de a se ridica administratorul girant și de a i se lăsa posesiunea imobilului, pentru că măsura luată de C. N. R. este ilegală, întrucât C. N. R., potrivit art. 2 din d. l. din 10 Octombrie 1941, nu poate lua în primire imobilele evreești decât în baza declarațiunii făcute de proprietarul evreu cum că intră în prevederile decretului lege, sau a deciziunii Comisiunii Centrale de Judecată, sau, în lipsa acestora, pe baza încuviințării Președintelui Tribunalului locului unde e situat imobilul, care în cazul său — spune intimatul — nu au existat, dânsul, ca rănit în război, intrând în categoriile evreilor exceptați de la expropriere, în care scop a și făcut, potrivit decretului lege din 28 Martie 1941, — fiind scutit de declarațiune, — cerere la C. N. R., secția jurisdicțională, pentru a i se constata și confirma exceptarea.

La aceasta, C. N. R. a răspuns, în primul rând, că Președintele Tribunalului nu este competent de a rezolva o asemenea cerere, deoarece, potrivit art. 3 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942, litigiile născute din aplicarea decretului lege din 10 Octombrie 1941, cum este — spune C. N. R. — și litigiul adus de intimat în fața Președintelui Tribunalului, cum și judecata acțiunilor, care, ca și cererea intimatului, au de obiect constatarea dacă un evreu este sau nu exceptat dela aplicarea legilor de trecerea bunurilor evreești în proprietatea Statului, sunt de competența Curților de apel; Că, în al doilea rând, și în fond, C. N. R. a susținut, că dispozițiunea art. 2 din decretul lege din 10 Octombrie 1941, potrivit căreia într'adevăr C. N. R. nu poate lua în primire bunurile evreești trecute în proprietatea Statului, decât în baza declarațiunilor făcute de foștii proprietari evrei sau a unei deciziuni pronunțate de Comisia Centrală de judecată, ori a unei încuviințări a Președintelui Tribunalului locului unde e situat imobilul, a fost abrogată prin decretul lege din 31 Ianuarie 1942, care, prin art. 18 alin. II, prevede că luarea în primire a unor asemenea bunuri, intrate în patrimoniul Statului în virtutea legii, se face pe calea administrativă prin organele C. N. R.-ului;

Că atât Președintele Tribunalului cât și instanța de apel au găsit că excepțiunea de incompetență ratione materiae ridicată de C. N. R. este nefundată și că cererea de ordonanță prezidențială, făcută de intimat, este întemeiată.

Pentru a se ajunge la aceste soluțiuni, s'a spus:

În ce privește excepția de incompetență, că prin art. 3 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942 se prevede, că sunt de competența Curților de apel litigiile născute din aplicațiunea decretului lege din 10 Octombrie 1941, cum și judecarea acțiunilor având de obiect constatarea dacă un evreu este sau nu exceptat

dela aplicarea legilor de trecerea bunurilor evreești în patrimoniul Statului; că însă, — spun instanțele de fond, — în cazul din speță nu e vorba de un litigiu izvorând din aplicarea decretului lege din 10 Octombrie 1941, fiind că C. N. R. n'a luat bunul în primire pe baza vreunei declarațiuni a intimatului, ori pe baza vreunei deciziuni a Comisiunii Centrale de judecată, sau pe baza încuviințării Președintelui Tribunalului locului situațiunii imobilului, o astfel de declarațiune, deciziune sau încuviințare neexistând; că, deasemenea, în cazul intimatului, obiectul cererii de ordonanță prezidențială nu-l formează chestiunea dacă acesta este sau nu exceptat dela aplicarea legilor de trecerea bunurilor evreești în patrimoniul Statului, fiind că intimatul, prin cererea sa, nu solicită a se constata dacă este sau nu exceptat dela aplicarea acestor legi, ci se plânge de faptul că C. N. R. a dispus luarea în primire a imobilului fără a respecta formele prevăzute de legi, punându-l în imposibilitate de a se opune, pe căile și în fața instanțelor orânduite prin aceste legi, la luarea în primire a imobilului, dovedind că intră în categoria evreilor exceptați.

In ce privește admiterea cererii de ordonanță prezidențială, s'a argumentat de instanțele de fond, că art. 2 din decretul lege din 10 Octombrie 1941 nu a fost abrogat prin art. 18 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942, deoarece prin acest din urmă text se autoriză luarea în primire de către C. N. R., pe cale administrativă, numai a bunurilor intrate în patrimoniul Statului pe temeiul unei hotărâri definitive, care, în cazul intimatului, nu există.

In fine, în privința condițiunilor cerute de art. 66 bis, instanțele de fond constată aceste condițiuni îndeplinite, întrucât este vorba, — spun ambele instanțe —, de păstrarea dreptului intimatului de folosință asupra imobilului, păgubit prin întârzierea anulării măsurii ilegale a C. N. R.-ului.

In contra sentinței tribunalului, C. N. R. a făcut recurs, întemeiat pe două motive.

Asupra motivului I de recurs :

Având în vedere că prin acest motiv de casare se susține : că potrivit art. 66 bis pr. civ. alin. III Președintele Tribunalului nu are căderea de a interveni cu ordonanță prezidențială atunci când Tribunalul din care face parte n'ar fi competente; că prin art. 3 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942, toate litigiile născute din aplicarea decretului lege din 10 Octombrie 1941, precum și judecarea acțiunilor având de obiect constatarea dacă un evreu este sau nu exceptat dela aplicarea legilor de trecerea bunurilor evreești în patrimoniul Statului, au fost date în competența Curților de apel; că, așa fiind, — spune recurentul —, cum intimatul prin cererea adresată Președintelui Tribunalului Brăila a solicitat desființarea măsurii de luare în primire a imobilului, pe motiv că potrivit decretului lege din 10 Octombrie 1941 in-

tră în categoria evreilor exceptați, ca rănit de război, cererea în chestiune nu era de competența tribunalului, ci a Curții de apel, așa că tribunalul — conchide recurentul — reținând și judecând această cerere, a săvârșit un exces de putere și a violat art. 66 bis alin. 3 proc. civ. și art. 3 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942.

Considerând că este exact, că prin art 3 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942 toate litigiile născute din aplicarea decretului lege din 10 Octombrie 1941, precum și acțiunile având de obiect constatarea dacă un evreu este sau nu exceptat dela aplicarea legilor de trecerea bunurilor evreești în patrimoniul Statului, au fost date în competența Curților de apel.

Considerând însă că litigiul adus de intimatul Ușer Cohn în fața Președintelui Tribunalului Brăila, prin cererea de ordonanță prezidențială, nu s'a născut din aplicarea decretului lege din 10 Octombrie 1941, deoarece, potrivit acestui decret lege, luarea în primire a imobilelor urbane evreești trecute în patrimoniul Statului nu se poate face decât pe baza declarațiunii date de evreu cum că intră în prevederile legii sau pe baza unei decizii a Comisiunii Centrale de Judecată, iar în lipsa acestora, numai pe baza încuviințării dată, la cererea C. N. R., de Președintele Tribunalului în circ. căruia se află situat imobilul, ori, în speță, nu există nici un asemenea act, ci numai o măsură luată în afară de lege, de C. N. R., pe cale administrativă, așa că litigiul născut din plângerea intimatului în contra acestei măsuri ilegale nu este un litigiu născut prin aplicarea legilor de expropriere a bunurilor evreești, care să reclame competența Curții de Apel.

Considerând deasemenea, că cererea intimatului Ușer Cohn n'are de obiect constatarea de către justiție dacă acesta intră sau nu în categoria evreilor exceptați, fiind că prin această cerere intimatul nu solicită desființarea măsurii de luare în primire a imobilului, pe motiv că dânsul ar fi exceptat dela aplicarea legii de trecerea bunurilor evreești în patrimoniul Statului, ci a cerut desființarea acelei măsuri, pe motiv că a fost luată fără îndeplinirea formelor prevăzute de lege și-l păgubește, răpindu-i folosința imobilului.

Că dar, ordonanța prezidențială fiind cerută numai pentru a constata și înlătura un fapt abuziv, iar nu pentru a stabili situațiunea imobilului din punct de vedere al legilor expropriării bunurilor evreești, urmează că, în speță, era aplicabilă procedura de drept comun, prevăzută de art. 66 bis, și deci Președintele Tribunalului era în drept să dea o asemenea ordonanță, iar instanța de apel să o mențină pe aceleași considerațiuni.

Că, așa fiind, instanța de fond, atunci când s'a declarat competentă, nu a săvârșit nici un exces de putere și n'a violat art. 66 bis pr. civ. și art. 3 din decretul lege din 31 Ianuarie

1942, astfel că motivul I de casare — bazat pe aceste critici — este nefundat.

Asupra motivului II de recurs:

Având în vedere că prin acest motiv de recurs se susține: că dispozițiunile art. 2 din decretul lege din 10 Octombrie 1941, prin care se prevede, că în caz de lipsă de declarațiune sau de deciziune a Comisiunii Centrale de judecată, luarea în primire a imobilului trecut în patrimoniul Statului nu se poate face decât cu încuviințarea dată de Președintele Tribunalului locului unde e situat imobilul, au fost modificate prin art. 24 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942, întrucât, prin art. 18 al. II din acest din urmă decret lege, se prevede, că imobilele cari au trecut în proprietatea Statului în virtutea legilor sunt luate în primire prin organele C. N. R., pe cale administrativă, așa că — spune recurentul — din moment ce imobilul intimatului, care n'a făcut declarațiune, a trecut în proprietatea Statului pe baza art. 1 și 7 din decretul lege din 28 Martie 1941, nu mai era nevoie, pentru luarea în primire, de o încuviințare din partea Președintelui Tribunalului, și deci instanța de fond socotind necesară o asemenea încuviințare și anulând măsura de luare în primire ca ilegală, a săvârșit un exces de putere și a violat art. 18 alin. II și art. 24 din decretul lege din 31 Ianuarie 1942.

Considerând că potrivit art. 18 alin. II din decretul lege din 31 Ianuarie 1942, — text pe care recurentul îl invoacă pentru a susține că avea dreptul să intre în posesia imobilului pe cale administrativă, — luarea în primire a bunurilor evreești, trecute în patrimoniul C. N. R. atât în virtutea legilor cât și pe baza constatărilor instanțelor speciale, are a fi făcută, nu prin agenții instanțelor judecătorești, ci pe o cale mai simplă, și anume prin organele C. N. R., pe cale administrativă.

Considerând că situațiunea avută în vedere de legiuitor, atunci când vorbește de bunuri trecute în patrimoniul Statului în virtutea legilor, este aceia în care însăși proprietarul evreu a făcut declarațiune cum că intră în prevederile legii de expropriere, caz în care nu mai este nevoie să intervină vreo constatare din partea instanțelor speciale de judecată;

Considerând însă că, în speță, Ușer Cohn nu a făcut o asemenea declarațiune, ci, pretinzând că este exceptat și scutit de a face declarație, s'a adresat cu cerere osebită la C. N. R., cum prevede art. 5 din decretul lege din 28 Martie 1941, spre a se constata și confirma de Secțiunea Jurisdicțională a acestei autorități, cum că intră în categoria evreilor exceptați dela expropriere, ca rănit în războaiele României.

Că dar, imobilul intimatului Ușer Cohn nefiind trecut în patrimoniul Statului, nici pe baza vreunei constatări a instanțelor speciale, nici în virtutea legii, C. N. R. nu putea dispune luarea bunului în primire, pe cale administrativă.

Că așa fiind și cum instanța de fond, atunci când a jude-

cat la fel și a găsit măsura luării în primire ilegală, n'a putut săvârși vreun exces de putere și nici n'a violat legea.

În consecință și acest motiv de casare fiind neîntemeiat, întreg recursul este nefundat și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive.... respinge recursul.

(Cas. S. I-a, Decizia Nr. 157/1943. Președinția D-lui Coman Negoescu, Președinte. Magistrat asistent D-l Mihail Iorga.)

Curtea de Apel Iași S. I-a

Audiența din 23 Decembrie 1941.

SPEȚA Nr. 57. Testament autentic. Proces verbal de autentificare. Constatarea identității. Martor avocatul redactor. Nesemnarea procesului verbal de către martor. Art. 18 leg. aut. actelor, art. 69 și 70 legea avocaților. Dispoziții imperative lipsite de sancțiune expresă. Forme ne-substanțiale. Valabilitate.

1. Testamentul autentic cată să fie autentificat potrivit dispozițiilor legii autentificării actelor și formalităților cerute de art. 861, 862 și 863 c. civ.

2. Pentru a se putea autentifica un act trebuie, între altele, să se stabilească conform legii autentificării actelor, — art. 9—13 — și identitatea celui care face actul, identitate care, potrivit art. 13, se poate stabili prin 2 martori, iar prin dispozițiunile art. 69 și 70 din legea avocaților, avocatul redactor al actului poate servi și de martor unic pentru stabilirea identității.

3. Nici legea avocaților, nici art. 33 legea autentificării și nici vreun alt text, nu prescriu nulitatea actului, decât pentru lipsa luării identității și consemnării ei în procesul verbal și nu și pentru vreo obligație de a se atesta scris și subscris și de martorul avocat redactor al actului.

4. Dispoziția art. 9 leg. aut. și art. 69 leg. avocaților, care obligă pe redactor la subscrierea actului înainte de autentificare, dispoziție care nu e în legătură cu luarea identității, deși este imperativă, nu are un caracter esențial și neobservarea ei nu duce la nulitate.

CURTEA: Având în vedere că, intimata Maria Nedelcu, în concluziunile formulate la prima instanță, la care s'a referit, a obiectat, fără a desvolta oral înaintea Curții susținerea sa, că Li-

ceului Național i-ar lipsi abilitarea cerută de art. 10 din legea persoanelor juridice și art. 811 și 817 cod civ. pentru acceptarea legatului, deci n'ar avea căderea să stea în instanță pentru valorificarea acestor drepturi.

Că, însă, cu adresa Ministerului Instrucțiunii nr. 19690 din 1943, aflată în copie necontestată la dosar, se face dovada autorizării acceptării legatului, dată prin D. R. nr. 2195/934, astfel că apare neîntemeiată și această apărare.

Având în vedere că, stabilită fiind calitatea reclamanților, urmează a se trece la cercetarea temeiniciei motivelor de apel, luându-se în examinare, mai întâi, primul capăt de cerere, referitor la nulitatea de ordin formal a testamentului ultim al defunctului Th. Crigoriu.

Având în vedere că, din cuprinsul acestuia și al procesului verbal de autentificare, rezultă că acest act a fost autentificat în ziua de 5 Septembrie 1933, la domiciliul testatorului, identitatea numitului fiind stabilită de judecătorul delegat prin atestarea verbală a avocatului I. Mihăilescu, prezent la cetirea actului și redactor al lui, după afirmația testatorului.

Că, însă, mențiunea scrisă de redactare și atestare a identității n'a fost făcută decât a doua zi după autentificare, când avocatul Mihăilescu a semnat actul.

Că, în această situațiune, s'a pretins de reclamant nulitatea testamentului, deoarece identitatea testatorului n'a fost stabilită prin atestarea scrisă a avocatului în momentul prezentării la autentificare, care n'a semnat nici ca redactor al actului, formalități impuse în virtutea art. 860, 862 și 863 cod civil, combinate cu art. 9, 10, 13, 16, 17 și 18 din legea aut. actelor și art. 69 și 70 din legea avocaților.

Considerând că, potrivit art. 9 din legea autentificării, actele redactate de alte persoane decât părțile vor trebui să poarte la prezentare spre autentificare, pe lângă semnătura părților și cea a persoanei care le-a redactat, pentru neștiutorii de carte legea prescriind, prin art. 16, înfățișarea înaintea magistratului și a scriitorului actului, care poate servi în acest caz și ca martor pentru dovedirea identității.

Că, această stabilire de identitate incumbând, conform art. 10 din aceeași lege, funcționarului ce instrumentează, acesta se va conduce în constatarea ei după dispozițiile art. 13, din care reese că, în afara actului de identitate și a cunoștinței personale a funcționarului, pentru știutorii de carte nu-i suficientă atestarea redactorului actului, cerându-se declarația a 2 martori cunoscuți funcționarului instrumentator.

Că, textul art. 33 din lege, ce cuprinde dispozițiuni interpretative privitoare la forma unor testamente, nu se abate dela normele de mai sus, precizând, din contră, că, sub pedeapsa de nulitate, regulile art. 13 se vor aplica și la testamente și că ju-

decătorul trebuie neapărat să constate identitatea testatorului în procesul verbal de autentificare.

Că, însă, criteriile avute în vedere de art. 13 au fost în parte modificate prin dispozițiile art. 69 și 70 din legea avocaților, potrivit cărora orice acte prezentate spre autentificare, deci și testamentele, trebuie să fie redactate de un avocat, care va subscrie actul și va fi considerat, conform art. 16 din legea aut., ca scriitor al lui, putând fi martor pentru identitatea părților, în care caz este suficientă atestarea sa.

Că, acestea fiind singurele texte ce statornicesc regulile la scrierea actului și atestarea identității, în nici unul din ele nu se determină în ce anume formă cată a fi luată această atestare, ca atare fiind valabil și legal luată și o atestare verbală a avocatului — redactor al actului, cu obligațiunea numai a consemnării acestui fapt în procesul verbal de autentificare, formalitate îndeplinită în speță de judecătorul delegat.

Considerând că, deși art. 9 din leg. aut. și art. 69 al legii avocaților obligă pe redactor la subscrierea actului, înainte de autentificare, totuși această înțatorire nu e în raport cu luarea identității și, în afară de aceasta, deși impusă în termen imperativ, n'are caracter esențial, deci neobservarea ei nu duce la nulitatea invocată, întrucât în asemenea materie nulitatea trebuie să fie expres prevăzută de lege.

Că, nici legea avocaților, nici art. 33 din legea aut. sau vreun alt text, nu prescriu nulitatea actului decât pentru lipsa luării identității și a consemnării în procesul verbal, nu cea a atestării scrise și a subscrierii din partea avocatului.

Că, menținând dispozițiile ce sunt prescrise sub pedeapsa de nulitate a actului, art. 18 din leg. aut. se referă în adevăr la constatarea identității părților și a scriitorului actului, dar aceste identități au fost stabilite și se găsesc consemnate în procesul verbal, stabilirea lor făcându-se, cum s'a arătat, după criterii și în forme permise de lege.

Că, în privința subscrierii actului, textul citat se referă exclusiv la părțile din act, deci în cauză la testator, nu la martori sau scriitorul actului, obligațiunea impusă de art. 69 din legea avocaților neavând astfel nici o sancțiune.

Că, în noțiunea de părți nu se cuprind martorii ori scriitorul actului și că legiuitorul dă acestor termeni accepțiuni diferite, rezultă din simpla citire a textelor arătate mai sus.

Că, prin urmare, condițiunile de formă cerute de codul civil și legea de autentificare a actelor se găsesc îndeplinite, astfel că consimțământul defunctului este valabil luat, primul capăt al acțiunii apărând nefondat.

Având în vedere că, prin cel de al doilea motiv al acțiunii și al apelului, se susține că testamentul în discuțiune este rezultatul doliului manifestat și prin captațiune, și a violenței exercitate asupra defunctului din partea Mariei Nedelcu.

Că, afirmându-se chiar în cuprinsul acțiunii, că folosirea lor a fost înlesnită de slăbirea facultăților defunctului, datorită boalei de care suferea și precizându-se că pârâta prin amenințări, sechestrarea defunctului, îndepărtarea rudelor și a prietenilor, a violentat voința testatorului, în dovedirea și combaterea acestor fapte s'a administrat proba cu interogator, martori și expertize.

Că, în ce privește acele raporturi intime de care se face mențiune în acțiunea și susținerile apelanților, ele erau născute și devenite permanente, cum reese din depozițiile martorilor, la o epocă mult anterioară testamentului, când boala defunctului nu se agravase.

Considerând că, este unanim admisă în această materie, că dolul și violența duc la anularea testamentului numai atunci când apar determinante în cauză, cu alte cuvinte când devine neîndoișos că ele se prezintă în așa fel, încât fără folosirea lor testatorul n'ar fi dispus în favoarea celui gratificat.

Că, de asemenea, în cazul liberalităților, este recunoscut că dolul îmbracă mai ales forma captației ori a sugestiei, ce constă în manifestațiuni afectuoase întrebuițate în scopul de a atrage bunăvoința dispunătorului sau mijloace prin care să solicite o liberalitate din partea unei persoane, care n'avea nici un motiv de afecțiune față de gratificat și deci, fără această sugestie, nu s'ar fi gândit la acea gratificare.

Că, însă, amândouă acestea trebuie să fie însoțite de manopere dolosive, cum ar fi îndepărtarea rudelor, înlăturarea prietenilor, sechestrarea dispunătorului, sau altele de aceeași natură, o nulitate a actului neoperând atunci când bunăvoința acestuia s'ar datora numai unor acte de afecțiune, chiar exagerate, sau unor sugestii neinteresate, care n'ar avea câtuși de puțin un caracter fraudulos.

Că, raportând principiile enunțate la situațiunea din speță, se ajunge la concluzia că, în cauză, voința testatorului s'a manifestat liberă, nefiind afectată de viciile ce i se impută.

Că, astfel fiind, apelul apare ca nefondat și urmează a se respinge.

(C. Apel Iași S. I-a, Decizia civilă Nr. 85/1941. Președinția D-lui I. Pogonat, Președinte; Redactor D-l Fotino Macri, Consilier).

NOTA. Este regretabil să constat, că după încetarea revistei „Justiția“ Iași, care a apărut sub direcția def. D. Alexandresco și a mea 17 ani la Iași și după încetarea efemerului „Buletin“, apărut acum câțiva ani la Iași, Iașul — Capitala Moldovei, — centru de mare cultură, cu universitate, Curte de Apel, Curte Administrativă și Curte Marțială, nu are o revistă și cel puțin un buletin.

Dar ceiace este de subliniat totuși, este că Constanța prin corpul ei de juriști (magistrați în deosebi și avocați), găsește entuziasmul necesar, ca,

în timpuri atât de grele — din toate punctele de vedere — și sub bombele aviației dușmane, să ție vie făclia aceasta de cultură.

Decizia Curții de Apel Iași S. I-a prezintă tot interesul, atât prin importanța noțiunilor de drept pe care le rezolvă, cât și prin judicioasa ei redactare.

Deși este controversată chestiunea valorii juridice a unei autentificări de testament, în care identitatea testatorului știutor de carte și care și-a scris testamentul, s'a stabilit prin avocatul care atestă identitatea, fără însă să fi declarat că este și redactor al testamentului, Curtea de Iași a avut să rezolve o situație și mai specială, aceea că avocatul respectiv — martor pentru identitate și redactor al actului — a omis să semneze ca atare în act.

Curtea de Iași examinează larg și foarte judicios chestiunea, constatând astfel că:

În afara dispozițiilor de formă prevăzute de art. 860, 861, 862 și 863 cod civil, pentru validitatea testamentelor autentice este și art. 33 din legea pentru aut. actelor, care precizează între altele prin cuprinsul său, de natură interpretativă a formelor testamentare, că instrumentarea pentru autentificare se poate face și prin delegațiunea unui judecător, la locuința testatorului bolnav și în imposibilitate de a se transporta la instanța judecătorească și că judecătorul delegat va avea a indica, cu *precizieune*, în procesul său verbal, locuința unde a instrumentat; că este neapărat nevoie ca să se constate identitatea testatorului prin procesul verbal de autentificare și că regulile prescrite de art. 13 din leg. autentificării se vor aplica și la testamente, și că toate acestea — cuprinse în art. 33 — sunt cerute sub sancțiunea *nulității* procesului verbal de autentificare.

Chestiunea este fără îndoială foarte gravă, căci nulitatea procesului verbal atrage, în cazul când actul nu poate valoarea prin el însuși cel puțin ca testament olograf, potrivit teoriei admise de conversiunile actelor juridice, nevaliditatea actului și ceace este și mai grav, este aceea că actul nu se mai poate reface, și că voința defunctului se vede înlăturată, din motive pentru care el nu are absolut nici o vină.

Cu privire la solemnitatea testamentului autentic și forța lui probantă nu mai este locul de a mai insista, fiindcă scoboară aci un paragraf destul de clar al formelor testamentare și asupra căruia doctrina și jurisprudența sunt definitiv fixate. *)

În legătură însă cu legea autentificării și valoarea procesului verbal de autentificare, — care dă, propriu zis, valoarea în sine și forța probantă inefragabilă a testamentului autentic —, chestiunea cercetată de Curtea de Iași este încă controversată.

În adevăr, între altele, legea aut. actelor prevede prin art. 13 *mijloacele* de stabilirea identității și în legătură cu aceste mijloace, care de altfel sunt lăsate prin aliniatul final al acestui articol la *aprecierea* suverană a magistratului instrumentator — el putând ca în caz de „îndoială“ a sa asupra persoanei să ceară să fie încredințat prin orice alte mijloace legale de probațiune — legea de organizare a corpului de avocați, prin art. 69 și 70, încuviințează că, atunci când identitatea se stabilește prin martori, avocatul redactor al actului să poată fi el *singur* martor îndestulător pentru stabilirea identității.

Este în aceasta o dreaptă măsură, care răspunde nevoilor celui care a recurs la mijlocirea justiției, căci atestarea unei persoane auxiliare a justiției este cu totul îndestulătoare și ar fi oșios să se ceară a se mai aduce și un al doilea martor, oricare, spre a întări stabilirea certificării unei identități de persoană. Dar această dispoziție s'a luat ținându-se seama și de împrejurarea, că avocatul, prin profesia sa, apare în fața judecătorului ca om de elită intelectuală consultat sau folosit ca redactor al actului și nu ca simplu martor, și de aceea apare articulată în legea organizării corpului de avocați această stabilire de identitate prin avocatul „redactor al actului“.

*) Vezi Florin Sion, vol 3 curs de drept civil.

Însă Curtea de Iași, cu drept cuvânt constată, că nu este esențial și nici cerut sub pedeapsă de nulitate prin vreun text al legii de organizare a corpului de avocați, ca la autentificarea în care avocatul participant stabilește identitatea părții să fie și redactor al actului. Și că, dacă nu există o nulitate expresă, nulitățile nu se pot crea pe cale de analogie sau interpretare, spre a se ajunge astfel la situația atât de gravă de a se anula un act care nu se mai poate reface și pentru împrejurări pentru cari nu se poate imputa nimic părții, căci vina cade în tot cazul asupra magistratului, care, fiind apărătorul legii și garanția aplicării ei, tocmai el a fost acela care n'a respectat dispozițiunile legii cu ocazia instrumentării de autentificare ce el va fi făcut.

Cum însă chestiune aceasta se leagă și de îndoita nulitate pe care o prevede atât art. 33 din leg. aut., cât și art. 18 din aceeași lege, în care se spune: „Constatarea identității părților, a martorilor, și a scriitorului actului, a prezentării lor înaintea funcționarului care a dat autentificarea, a citirii actului în auzul tuturor și a declarației părților... toate acestea sunt cerute sub pedeapsă de nulitatea actului“. Cu drept cuvânt se face observația: dispoziția art. 18 din legea aut. actelor nu poate fi extinsă și a se zice astfel că va fi nulă autentificarea și pentru împrejurarea că avocatul redactor, scriitor și martor al actului nu va fi semnat și el în act, ci numai să fi declarat judecătorului toate acestea, luându-se act de ele, căci art. 18 legea aut. nu prevede atare obligație și de altfel ea nu este consacrată nici de art. 16 legea aut.; iar dacă legea avocaților o prevede, totuși ea nu o pune sub o sancțiune expresă. Cât pentru considerația că textul ar fi *imperativ* cu drept cuvânt — constată Curtea —, că aceasta nu este în deajuns, fiindcă la *nulitatea virtuală* care s'ar atribui redactării imperative a unui text de lege, doctrina mai cere o condiție: aceia ca dispoziția legală să fie de interes general și nu pentru acoperirea unui interes particular și pentru o formă nesubstanțială, ca în speța de față. *)

În ce privește art. 18 leg. aut., care cere ca actul să fie scris și de scriitorul actului, apoi aci este vorba de *neștiutorii de carte*, care scriu prin punere de deget sau aplicarea unei peceți și în legătură cu aceasta se prevedea prin alin. ultim al art. 18 din leg. aut. că, în acest caz, acest avocat poate să ateste și identitatea neștiutorului de carte, dar această nulitate creiată pentru această categorie de indivizi nu poate fi extinsă prin analogie și la știutorii de carte.

Încât eu socotesc că Curtea de Iași a judecat bine, iar decizia dată este frumos și judicios redactată.

Florin Sion

Profesor Universitar Iași

*) De altfel, în speța judecată de Curtea de Iași, testatorul era știutor de carte, iar avocatul redactor a declarat judecătorului că este redactor și martor pentru identitate, împrejurări pe care el le-a consemnat, ba chiar a semnat și actul, însă l'a semnat după ce se făcuse instrumentarea la patul bolnavului. Și cătă a se observa, că legea nu precizează momentul când avocatul redactor are a semna și el actul.

Curtea de Apel Constanța

Audiența din 6 Iulie 1943.

SPEȚA Nr. 58. Acțiune în anularea vânzării unui imobil. Acțiune imobiliară. Valoare sub 50.000 lei. Competința Judecătoreiei de pace. Introducere la tribunal. Acceptarea competenței tribunalului. Judecată în primă și ultimă instanță. Inadmisibilitatea apelului.

1. *Textul art. 471 c. civ., după care sunt imobile prin obiectul la care se aplică și acțiunile care tind a revendica un imobil, fiind o traducere neîndemânatecă a vechiului adagiu „actio qui tendit ad immobile immobilis est“, trebuie interpretat în sensul, că legiuitorul consideră ca imobiliare toate cele opt acțiuni în anulare, în resciziune, în revocare, etc., prin care se tinde a se înlătura piedica, rezultând dintr'un raport, dintr'o pretențiune sau dintr'un fapt, care stă în calea liberului și deplinului exercițiu al dreptului asupra unui imobil.*

2. *Deși în sistemul procedurii civile principiul celor două grade de jurisdicțiune este de ordine publică și el este de drept dobândit părților, afară de cazurile de excepție expres prevăzute de lege, totuși legea îl lasă la facultatea părților în acest sens, că dacă sunt direct chemate înaintea instanței care nu ar fi competentă să judece pricina decât în apel și nu invocă necompetința, prin aceasta părțile sunt considerate că au primit a fi judecate în primă și ultimă instanță și implicit au renunțat la dreptul de apel, nemai putând să poarte apel la Curte asupra acestei hotărâri.*

Asupra apelului introdus de Nicolae Botezatu, din Constanța, Str. Mărășești No. 20, prin petiția înregistrată la No. 1197 din 11 Februarie 1933, în contra sentinței civile No. 477 din 11 Noiembrie 1932, a Tribunalului Constanța S. I-a, prin care s'a admis acțiunea civilă intentată de către Ion Constantinescu.

Văzând incidentul de incompetență ridicat de intimată, prin apărătorii săi, prin care a cerut să se respingă apelul ca inadmisibil, deoarece valoarea litigiului fiind sub 50.000 lei, în conformitate cu dispozițiunile art. 65 din legea pentru accelerarea judecăților, afacerea este de competența Judecătoreiei de pace în primă instanță cu drept de apel la Tribunal, iar acțiunea fiind dedusă direct înaintea Tribunalului Constanța și părțile nefăcând nici-o obiecțiune, Tribunalul a judecat în primă și ultimă instanță, cu recurs la Inalta Curte de Casație, astfel că apelul la Curte urmează a fi respins ca inadmisibil;

Văzând concluziunile orăle și scrise ale părților, cum și ac-tele dela dosar, din care rezultă în fapt următoarele:

Prin actul autentificat la Tribunalul Constanța S. I-a, sub Nr. 812 din 6 Mai 1931, Ion Constantinescu — autorul intima-tei Elisabeta Wagner — vinde apelantului Nicolae Botezatu un imobil din Constanța, — teren și construcțiuni, — cu prețul de 30.000 lei; Că, la 13 August 1931, introduce acțiunea în anulare înaintea Tribunalului Constanța care, prin sentința civilă Nr. 477 din 11 Noembrie 1932. a admis acțiunea astfel cum a fost formulată, declarând nul și de nul efect actul de înstrăinare a imobilului; Că Nicolae Botezatu a atacat această sentință cu apel la Curte, unde, după ridicarea mai multor incidente și administrarea de probe în decurs de mai mulți ani, intimata a ridicat astăzi incidentul de inadmisibilitate a apelului;

Având în vedere că, în drept, intimatul invocând incidentul de incompetență materială a Curții de a statua asupra acestui apel, a susținut următoarele:

1. Fie că acțiunea în anularea convențiunii de vânzare ar fi considerată ca personală mobilă, fie ca imobiliară, era în orice caz de competența Judecătorei de pace, valoarea obiectului litigiului fiind de 30.000, deci sub limita competenței maxime a Judecătoriilor de pace, așa cum a fost statornicită prin legea pentru accelerarea judecăților;

2. Că valoarea de 30.000 a litigiului a fost definitiv fixată, fără putință de contestațiune, prin actul a cărui anulare se cere prin acțiune, prin mărturisirea judiciară a apelantului dată în fața Curții și prin jurnalul interlocutoriu al acestei Curți cu No. 3166 din 26 Iunie 1942;

3. Că un principiu constant de procedură civilă admite, că acțiunea de competența Judecătorei de pace introdusă direct înaintea Tribunalului și nici una din părți ne cerând declinarea, se presupune că părțile protivnice au renunțat la cele două grade de jurisdicțiune, tribunalul judecând în acest caz în primă și ultimă instanță.

4. Că excepțiunea de tardivitate a incidentului de inadmisibilitate a apelului, dedusă din aceia că nu a fost ridicată în „limine litis“, este neîntemeiată deoarece regulile de competență „ratione materiae“ pot fi invocate în orice stadiu al procesului.

5. Că, în sfârșit, este neîntemeiată și obiecțiunea intimatului, că actul de vânzare fiind autentificat de Tribunal și acțiunea în anulare a unui asemenea raport juridic nu ar fi putut fi introdusă decât la instanța care a autentificat convențiunea.

Având în vedere că, la rândul său, apelantul a cerut respingerea ca nefundat a incidentului de incompetență a Curții;

Că, pentru a motiva valabilitatea atacărei cu apel la Curte a sentinței Tribunalului, a susținut că:

a) Judecătoriile de pace au o competență civilă limitată, reglementată în textele art. 27—38 din lege, cari dau în compe-

tința acestor instanțe, între altele, și judecarea acțiunilor personale mobiliare sau reale imobiliare, când valoarea litigiului este până la 50.000 lei, cu condițiunea expresă însă, ca să fie vorba în ambele cazuri de reclamarea unor drepturi patrimoniale: valoarea unei creanțe sau prețul unui bun mobil sau imobil;

b) Că acțiunea intentată de autorul intimitatei pentru anularea convențiunii de înstrăinare a imobilului său pentru vicii de consimțământ, nu este nici o acțiune personală și nici una imobiliară prin care se cere vreo sumă de bani sau s'ar revendica proprietatea unui bun corporal, ci numai anularea unui raport juridic, care nu are un caracter patrimonial;

c) Că Judecătoriile de pace fiind instanțe extraordinare, au o competență materială civilă strict limitată la pricinile enumerate în art. 27—38, printre care nu se menționează și acțiunea în anularea unui raport juridic fără caracter patrimonial, astfel că asemenea acțiuni nu pot fi judecate decât de Tribunale, care, potrivit art. 56 pr. civilă, au plenitudine de jurisdicțiune, cu drept de apel la Curte;

Că o dovadă mai mult în sprijinul acestei păreri rezultă și din textul art. 30 legea judecătoriilor de ocoale, prin care se autoriză aceste instanțe să judece acțiunile de anulare, dar numai cele ce se judecă după legea proprietarilor;

d) Că, principiul celor două grade de jurisdicțiune asupra fondului este instituit prin legile de organizare judecătorească, care sunt de ordine publică, părțile neputând prin acordul lor să renunțe la dreptul de apel, decât după ce s'au judecat într'o primă instanță;

Asupra chestiunii de a se ști care este natura acțiunii în anulare a convențiunii de înstrăinare a unui imobil; Considerând că, în general, acțiunile în justiție nu constituiesc bunuri sau drepturi aparce, deosebite de altele, ele nefiind altceva decât dreptul însuși pus în mișcare pentru a fi recunoscut de justiție;

Considerând că acțiunea primindu-și natura și caracterul dela dreptul din care decurge și cu care se confundă, va fi personală sau mobiliară, după cum dreptul ce are de obiect va fi o creanță sau un drept real asupra unui bun mobil și din contra, reală sau imobiliară, ori de câte ori reclamantul va pretinde că are un drept real asupra unui bun imobiliar;

Considerând că, în afară de aceste două tipuri de acțiuni cu un caracter bine definit, — acțiunea în revendicare și acțiunea prin care se valorifică un drept de creanță, — mai sunt unele cari au altă natură și anume cazul în care o persoană, care nu posedă la dreptul vorbind nici un drept real, nici un drept de creanță, reclamă în justiție pentru a obține desființarea unui act juridic vătămător, care există, care produce efecte contra sa și a cărei menținere în viitor ar constitui o nedreptate pentru dânsa;

Considerând că potrivit art. 471 c. civ. sunt imobile prin

obiectul la care se aplică și acțiunile care tind a revendica un imobil ;

Considerând că doctrina în unanimitate este de acord, că prin acțiunile ce tind la revendicarea unui imobil vizate de art. 471, trebuie să se înțeleagă nu acțiunea în revendicare propriu zisă, prin care se desemnează acțiunea proprietarului care reclamă bunul său, căci această acțiune nefiind decât dreptul de proprietate reclamat în justiție textul art. 471 ar fi fost inutil dreptul de proprietate fiind deja, în virtutea articolelor precedente, clasat printre imobile când poartă asupra unui bun imobiliar ;

Că textul art. 471 c. civ. fiind o traducere neîndemânatecă a vechiului adagiu „*actio qui tendit ad immobile immobilis est*“, trebuie interpretat în sensul, că legiuitorul consideră imobiliare toate cele opt acțiuni denumite acțiuni în anulare, în rescisiune, în revocare, etc., prin care se tinde a se înlătura piedica rezultând dintr'un raport, dintr'o pretențiune sau dintr'un fapt, care stă în calea liberului și deplinului exercițiu al dreptului asupra aceluși lucru ; (V. în acest sens Planiol II pag. 714 No. 2223, Aubry et Rau 7. II par 165 p. 33, Colin et Capitant I pag. 690, Alexandresco vol. III partea I pag. 183, M. Cantacuzino. Drept Civil No. 64 pag. 43).

Că, la lumina acestor principii, urmează să decidem că acțiunea intimatului reclamant I. Constantinescu, prin care se cerea anularea pentru vicii de consimțământ a unui act translativ de proprietate asupra unui imobil urban este o acțiune imobiliară ;

În ce privește instanța competentă de a judeca o asemenea acțiune ;

Având în vedere să potrivit art. 33 din legea judecătorilor de ocoale, modificat prin art. 65 din legea accelerării judecăților din 11 Iulie 1929, în vigoare la data introducerii acțiunii, judecătorii de pace judecă în primă instanță toate acțiunile de revendicare și în genere acțiunile **imobiliare**, când obiectul acțiunii este loc fără clădire sau alte îmbunătățiri, în întindere de cel mult 10 ha. sau dacă, având clădiri sau îmbunătățiri, n'are o valoare mai mare de 50.000 lei.

Că obiectul acțiunii introduse la tribunal, este anularea convențiunii de transmisiunea proprietății unui teren cu clădiri, situat în orașul Constanța. prin actul de vindere-cumpărare autentificat de Tribunalul Constanța sub No. 812 din 6 Mai 1931, cu prețul de 30.000 lei.

Că valoarea de 30.000 lei a litigiului, de altfel necontestată de părți, este arătată nu numai prin raportul juridic a cărei anulare se cere, dar și prin recunoașterea apelantului pârât Nicolae Botezatu, la interogatoriul ce i s'a luat înaintea Curții de Apel în ședința din 3 Martie 1939, când prin răspunsurile dela punctele No. 6 și 8 a declarat, că a cumpărat imobilul cu prețul de 30.000 lei, atât cât valora la acea dată ;

Că dar, fiind vorba de o acțiune imobiliară a cărei obiect valorează sub 50.000 lei, acțiunea trebuia să fie introdusă înain-

tea Judecătoriei de pace Constanța, competență să judece în prima instanță ;

Văzând că apelantul Nicolae Botezatu a obiectat, că Judecătoria de pace fiind instanțe extraordinare, au competența limitată numai la pricinile prevăzute în art. 27—38, printre care nu se arată și acțiunile în anulare, cari revin în competența Tribunalului de județ, conform art. 56 pr. civilă, ca unele ce au o competență generală ;

Considerând că într'adevăr Judecătoria de pace sunt instanțe extraordinare și prin consecință competența lor materială este strict mărginită numai la litigiile de natura celor enumerate în art. 27—38 din legea lor organică ;

Considerând însă că art. 33 din lege, dând în mod expres în competența acestor instanțe și judecarea acțiunilor imobiliare de o anumită valoare, iar acțiunea atacată cu prezentul apel fiind o acțiune imobiliară, după cum s'a demonstrat mai sus, era prin efectul legii de competența Judecătoriei de pace în primă instanță ;

Considerând că și cealaltă obiecțiune ridicată de apelant, că Judecătoria de pace au competența de a judeca acțiunile personale sau imobiliare cu condițiunea însă de a avea un caracter patrimonial, ceiace nu este cazul cu o acțiune în anulare, în care nu se cere nici restituirea bunului nici prețul, ci numai anularea raportului juridic, nu este întemeiată, deoarece în concepția codului civil, spre deosebire de concepțiunea legiuitorului fiscal, au caracterul patrimonial orice bunuri sau drepturi cari prezintă o utilitate și sunt susceptibile de a fi apropiate.

Considerând că, în sistemul codului nostru civil, proprietatea transmițându-se prin efectul consimțământului părților, iar nu prin tradițiune, proprietatea imobilului vândut prin actul a cărui anulare se cere, a trecut automat asupra cumpărătorului, chiar dacă în fapt vânzătorul conținea să dețină cu un titlu precar imobilul, iar efectul acțiunii în anulare fiind tocmai readucerea bunului în patrimoniul vânzătorului, caracterul acțiunii este evident patrimonial ;

Considerând că reclamantul introducând direct înaintea Tribunalului o acțiune care era de competența Judecătoriei de pace, iar părțile nefăcând nici o obiecțiune, este presupus că ele au primit să se judece în primă și ultimă instanță de Tribunal, astfel că hotărârea acestei instanțe nu mai este susceptibilă de a fi atacată cu apel la Curte, ci numai cu recurs la Înalta Curte de Casație, iar incompetența de a judeca un asemenea apel fiind „ratione materiae”, poate fi invocată în orice stadiu al procesului ;

Având în vedere că apelantul a obiectat de asemenea, că principiul celor două grade de jurisdicțiune asupra fondului fiind instituit prin legile de organizare judecătorească, care au caracter de ordine publică, părțile nu pot prin acordul lor să renunțe la dreptul de apel, decât după ce s'au judecat în primă instanță ;

Considerând că în privința gradelor de jurisdicțiune regula este incompetența absolută numai a instanțelor de un grad inferior de a judeca în alt grad sau de a judeca peste limitele fixate de lege ;

Considerând însă, că deși în sistemul procedurii civile principiul celor două grade de jurisdicțiune este de drept dobândit părților, afară de cazurile de excepție expres prevăzute de lege, totuși legea îl lasă la facultatea părților în acest sens, că dacă sunt direct chemate înaintea instanței care nu ar fi competentă să judece pricina decât în apel și nu invoacă necompetența, prin aceasta părțile sunt considerate că au primit a fi judecate în primă și ultimă instanță și implicit au renunțat la dreptul de apel, nemai putând să poarte apel la Curte asupra acestei hotărâri. (V. în acest sens I. Curte Casație I No. 2199 din 10 Oct. 1927 ; Cas. I No. 61 din 14 Ian. 1929).

Că din cele expuse mai sus rezultând că acțiunea în anularea actului de vânzare, autenticat la Tribunalul Constanța sub No. 812/931, pentru vicii de consimțământ, introdusă de N. Constantinescu direct la Tribunalul Constanța, este o acțiune imobiliară de competența Judecătorei de pace, iar părțile primind să se judece înaintea Tribunalului Constanța fără să obiecteze ceva în privința competenței, au acceptat să se judece de tribunal ca primă și ultimă instanță, fără drept de apel la Curte, astfel că incidentul de inadmisibilitatea apelului, ridicat de intimată, este fondat și prin consecință apelul introdus de Nicolae Botezatu contra sentinței Tribunalului Constanța urmează a fi respins ca inadmisibil.

(C. *Apel Constanța, Decizia civilă Nr. 54/1943. Președinția D-lui Demostene Rădulescu Președintele Curții, redactorul deciziei. Apelantul prin D-l avocat Grigore Crăciunescu, intimata prin D-nii avocați Traian Berboreanu, și Vasile Poltzer.*)

Curtea de Apel Constanța

Audiența din 19 Maiu 1943.

SPEȚA Nr. 59. Contencios administrativ. Incadrare făcută în temeiul Codului funcț. publici din 1940. Art. 191. Acțiune în contencios pentru rectificarea încadrării. Inadmisibilitate.

Potrivit art. 191 din Codul funcționarilor publici din 1940, deciziunile de încadrare în funcțiuni, date în virtutea acestei legi, sunt definitive și nu pot fi atacate pe nici o cale, în contenciosul administrativ sau la Curțile Administrative.

Deși noul Cod al funcționarilor publici din 1942 nu a mai reprodus dispozițiunile vechiului text al art. 191, totuși deciziunile de încadrare date în virtutea codului din 1940 rămân definitive prin efectul art. 191 din vechea lege, deoarece, în afară că noul cod nu prevede în mod expres atacarea lor în justiție, intențiunea legiuitorului de a da caracter de definitivare unor asemenea deciziuni de încadrare mai rezultă și din faptul, că prin noul cod din 1942 s'a prevăzut prin art. 213, că și noile încadrări ce se vor face în viitor, pentru unele denumiri de funcțiuni necorespunzătoare legii, vor fi definitive și nu vor putea fi atacate pe nici o cale în justiție.

CURTEA: Asupra acțiunei în contencios administrativ, introdusă de către Nicolae Alexandrescu, administrator agricol cl. II-a la Camera agricolă Constanța, prin petițiunea înregistrată sub nr. 613 din 22 Ianuarie 1943, contra Statului Român, reprezentat prin Ministerul Agriculturii și Domeniilor, de a se declara ilegală hotărârea Ministerului de respingerea cererei cu privire la rectificarea încadrării sale, comunicată cu adresa nr. 95.385 din 21 Decembrie 1942, și a se dispune în consecință încadrarea lui în funcțiunea de „arhivar“ în grad de șef de birou și cu salariizarea corespunzătoare acestui grad;

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților și actele cuprinse în dosarul Curții nr. 59/943 și cel de cazier nr. 7824, din care se constată—in fapt—următoarele:

Nicolae Alexandrescu, absolvent al școalei medii de agricultură Roman din 1917, este numit agent agricol la Ocolul agricol Ialomița, pe data de 1 Aprilie 1921, funcționând în această calitate până la 1 Aprilie 1922, când, prin I. D. R. nr. 1941/922, este trecut agronom regional la Topolog-Tulcea, de unde, prin I. D. R. 4387 din 15 Septembrie 1922, este lăsat în disponibilitate pentru neglijență în serviciu, fals în acte publice și lipsuri nemotivate dela serviciu, iar la 1 Martie 1923 prin I. D. R. 2371/923 este reprimat în funcțiune și repartizat Regiunii agricole „Uioara“ din județul Alba, unde a funcționat până la 1 Iulie 1929 când, prin Deciziunea Ministerială nr. 13374/929, a fost iarăși lăsat în disponibilitate ca nefiind definitivat în funcțiune și neposedând studiile de specialitate, deciziune pe care a atacat-o cu acțiune în contencios administrativ înaintea Curții de apel Cluj, dar i-a fost respinsă;

Intre timp, absolvind școala inferioară de viticultură Odo-bești, este reprimat în funcțiune prin Deciziunea Ministerială nr. 304.526 din 31 Decembrie 1930 și repartizat Camerei agricole Brăila, ca agent agricol, de unde, prin deciziunea nr. 250.106 din 15 Decembrie 1931, este transferat la Regiunea agricolă Pârscoi-

Buzău, în aceeași funcțiune — cu grad de șef de regiune cl. III ;

Prin Deciziunea Ministerială nr. 85.595/932, este suspendat din funcțiune pe data de 20 Aprilie 1932, având deschisă acțiune penală înaintea Tribunalului Brăila pentru delictul de „luare de mită“, art. 144 c. p. v., iar prin deciziunea nr. 152.621/932 se lasă în disponibilitate pe ziua de 13 Iulie 1932, în urma raportului de anchetă nr. 224/932 al Inspectorului general I. Trandaburu, pentru grave abateri dela îndatoririle funcțiunii sale : luare de mită, abuz de putere, neglijență și rea credință în serviciu ;

La 7 Noembrie 1933, în urma achitării de învinuirea penală de „luare de mită“, Alexandrescu se adresează Ministerului, prin petițiile înregistrate sub nr. 35067 și 35068, cerând să fie primit fie într'un post de șef de cultură fie într'un post de impiegat, cerere care a fost încuviințată de Minister prin deciziunea nr. 6557/934, numindu-l pe data de 15 Ianuarie 1934 în postul de arhivar ;

La 1 Iunie 1936, prin deciziunea nr. 100.829, este confirmat în această funcțiune cu salariul brutto lunar de 2300 lei, corespunzător, pe atunci, gradului de impiegat stagiar ;

La 3 August 1936, prin deciziunea nr. 154.921, este încadrat în Corpul tehnic agronomic ca administrator agricol cl. II-a, cu vechimea dela 1 Ianuarie 1935 ;

La 10 Februarie 1938 este suspendat din funcțiune, având deschisă acțiune penală la Tribunalul Durostor, însă fiind achitat i s'a ridicat suspendarea și a fost reintegrat în funcțiune pe aceeaș dată ;

La 2 Octombrie 1939, prin deciziunea nr. 6615, este confirmat în postul de administrator agricol cl. II-a, cu salariul brutto lunar de 2800 lei ;

La 1 Octombrie 1940, prin deciziunea nr. 8077, publicată în Monitorul Oficial nr. 231 din 3 Octombrie 1940, dată pe baza disp. Codului funcționarilor publici, a fost încadrat — pe data de 1 August 1940 — în grupa B. tabela 5, tipul de salariu 26, cu gradul de administrator agricol cl. II-a și salariul brutto lunar de 2900 lei, iar la 1 Septembrie 1942, prin deciziunea nr. 21342, publicată în Monitorul Oficial nr. 175/942, a fost avansat în Corpul agronomic la gradul de administrator agricol șef cl. II-a ;

În 1941, numitul cerând Ministerului rectificarea încadrării, — anume de a fi salarizat potrivit funcțiunii administrative de „arhivar“, în care a fost numit și pe care pretindea că o îndeplinea efectiv din 1934 — i s'a comunicat, prin adresa nr. 16344 din 17 Maiu 1941, că nu i se poate da o altă salarizare decât cea corespunzătoare gradului din Corpul tehnic de „administrator agricol cl. II-a“, ce-l avea la data promulgării Codului funcționarilor publici ;

Reiterând această cerere în 1942, Ministerul, prin adresa

nr. 95385 din 29 Decembrie 1942, îi comunică și de această dată, că încadrarea și salarizarea sa corespunzând funcțiunii și gradului ce-l avea la data apariției Codului funcționarilor publici din 3 Octombrie 1940, aplicabil pe data de 1 August 1940, — anume cel de administrator agricol cl. II-a, nu poate fi rectificată ;

Contra acestei dispozițiuni, numitul s'a plâns în contencios administrativ înaintea acestei Curți — prin acțiunea de față —, cerând să fie declarată ilegală respingerea rectificării încadrării și în consecință a fi încadrat „arhivar“, în gradul de șef de birou, cu salarizarea corespunzătoare acestui grad, conform art. 24 din Codul funcționarilor publici.

La această acțiune, reprezentantul Ministerului pârât a ridicat excepțiunea de inadmisibilitate, față atât cu dispozițiunile Decretului Lege din 4 Martie 1938 de suspendarea inamovibilității funcționarilor publici, cât și cu Codul funcționarilor publici, din 1940 și 1042, care ar interzice atacarea în contencios a lucrărilor de încadrare și salarizare, iar Curtea, în urma desbaterilor, a unit incidentul de inadmisibilitatea acțiunii cu fondul, după cum se constată din jurnalul nr. 1990 din 11 Iunie 1943.

Asupra excepțiunii de inadmisibilitate a acțiunii :

Având în vedere că reclamantul, prin acțiunea de față cere a fi încadrat în funcțiunea de arhivar, cu grad de șef de birou, pe care o avea la data apariției legii statutului funcționarilor publici și pe care o deținea încă din anul 1934 cu retribuție de șef de birou ; totodată prin aceiași acțiune a mai cerut de a se declara ilegală hotărârea Ministerului Agriculturii și Domeniilor ce i s'a comunicat cu adresa nr. 95385 din 29 Decembrie 1942, prin care i s'a refuzat rezolvarea favorabilă a cererii sale de încadrare în această funcțiune.

Având în vedere că, din cele expuse mai sus, se constată, că ultima încadrare a reclamantului este aceea făcută prin deciziunea ar. 8077 din 1 Octombrie 1940, publicată în Monitorul Oficial nr. 231 din 3 Octombrie 1940, dată în baza dispozițiilor Codului funcționarilor publici, când a fost încadrat — pe data de 1 August 1940 —, în Grupul B., tabela 5, tipul de salarizare 26, cu gradul de administrator agricol cl. II-a și cu salariul brutto lunar de 2900 lei, încadrare ce a rămas aceiași și în urma apariției legilor din 19 Aprilie 1941 și din 10 Martie 1942, iar prin deciziunea nr. 21342, publicată în Monitorul Oficial nr. 175/942, a fost avansat în Corpul agronomic la gradul de administrator agricol șef cl. II-a pe data de 1 Septembrie 1942, grad în care se află și astăzi.

Că, din actele dosarului se mai constată, că în contra acestei încadrări reclamantul a cerut în două rânduri Ministerului rectificarea încadrării sale și anume prima oară în cursul anului 1941, când a pretins a fi salarizat potrivit funcțiunii de arhivar, iar a doua în cursul anului 1942, când a reiterat cererea sa aceluiași Minister, cerând de astă dată ca atât salarizarea cât și în-

cadrarea să fie făcută potrivit funcțiunii de arhivar, pe care o avea la data apariției Codului funcționarilor publici, funcție pe care o deține încă din anul 1934.

Că, Ministerul Agriculturii și Domeniilor a răspuns la ambele cereri ale reclamantului, prima oară prin adresa nr. 16.344 din 17 Maiu 1941, când i-a comunicat că nu i se poate da o altă salarizare decât aceea corespunzătoare gradului său din Corpul tehnic, adică de administrator cl. II-a ce o avea la data promulgării Codului funcționarilor publici, iar a doua oară răspunsul i-a fost comunicat prin adresa nr. 95385 din 29 Decembrie 1942, în sensul, că încadrarea sa a fost făcută în conformitate cu Codul funcționarilor publici, la gradul deținut în Iulie 1940, de administrator agricol cl. II. Ministerul mai motivează răspunsul său în sensul că gradul de arhivar nu i se poate acorda, deoarece acest grad, sub regimul fostului Statut al funcționarilor publici, echivala cu acela de impiegat stagiar, spre deosebire de noul Cod în vigoare la încadrare, care a creat ierarhia arhivarilor, iar noul grad solicitat corespunde aceluia de șef de birou.

Totodată Ministerul i-a mai comunicat prin aceeași adresă, că potrivit dispozițiilor referatului nr. 142.695/941, al Comisiei pentru încadrarea și salarizarea funcționarilor publici depe lângă Președinția Consiliului de Miniștri, condițiunea trecerii dintr'o ierarhie în alta se poate face numai dacă cel în cauză întrunește toate elementele cerute de lege, caciace nu este cazul reclamantului, care nu întrunea aceste condițiuni pe motiv că îndeplinea funcțiunea de șef de cultură.

Considerând că pentru a se putea hotărî dacă acțiunea este sau nu întemeiată în fond, urmează a se stabili în primul rând asupra excepțiunii de inadmisibilitate a acțiunii ridicată de pârât, adică dacă încadrările făcute prin codul funcționarilor publici din 1940 pot fi atacate în justiție și în consecință pe calea hotărârilor judecătorești să se reformeze deciziunile de încadrare ale funcționarilor publici.

Considerând că prin Decretul Lege nr. 1066, publicat în Monitorul Oficial nr. 52 din 4 Martie 1938, s'a suspendat atât inamovibilitatea cât și stabilitatea tuturor funcționarilor publici, printre care și aceia a reclamantului, suspendare ce a fost menținută și prin art. 225 din Codul funcționarilor publici, publicat în Monitorul Oficial nr. 59 din 10 Martie 1942.

Că, ulterior, Codul funcționarilor publici din 1940 a prevăzut o nouă încadrare a funcționarilor publici, pe data de 1 August 1940, când toți funcționarii publici au fost încadrați în grupe, tabele, tipuri de salarizare, grade, potrivit atât funcțiilor ce îndeplineau cât și condițiilor ce cerea pentru fiecare grad în parte.

Că legiuitorul, condus de interese superioare de stat, a prevăzut prin art. 191 din acelaș cod, că deciziunile de încadrare, — în funcțiuni —, date în virtutea acestei legi, sunt definitive și

nu pot fi atacate pe nici o cale, în contenciosul administrativ sau la Curțile administrative, reeșind astfel că instanțele judecătorești nu pot censura asemenea acte, chiar dacă cei preținși vătămăți în drepturi s'ar adresa pe calea unor acțiuni în contencios.

Având în vedere că reclamantul în combaterea acestei excepțiuni, a susținut, că s'a plâns în justiție — nu pentru îndeplătirea sa din funcțiune — ci pentru nesocotirea unui drept de salarizare consfințit prin legi anterioare, pentru a căror valorificare Statutul din 1942, sub imperiul căruia s'a introdus acțiunea, — spre deosebire de cel din 1940 —, nu interzice dreptul funcționarilor publici de a se plânge în contencios pentru încadrare și salarizare.

Considerând că, deși noul Cod al funcționarilor publici din 1942 nu a mai reprodus dispozițiunile prevăzute în vechiul text ale art. 191, referitoare la atacarea în contencios a deciziunilor de încadrare, date în virtutea aceluia Cod, totuși asemenea deciziuni rămân definitive prin efectul art. 191 din vechea lege și ele nu mai pot fi atacate în justiție, pe motiv că noua lege nu mai prevede asemenea dispozițiuni, decât numai în cazul când noul cod ar fi prevăzut expres atacarea lor în justiție, ceea ce nu este cazul în speță.

Dealtfel, că intențiunea legiuitorului a fost să dea caracter de definitivare unor asemenea deciziuni de încadrare mai rezultă și din faptul, că prin noul cod din 1942 s'a prevăzut prin art. 213, că și nouele încadrări ce se vor face în viitor, pentru unele denumiri de funcțiuni necorespunzătoare legii, vor fi definitive și nu vor putea fi atacate pe nici o cale în justiție, ceea ce confirmă și mai mult această intențiune a legiuitorului de a nu reveni prin noul cod asupra deciziunilor de încadrare din 1940.

Că, în speță, reclamantul Nicolae Alexandrescu a fost încadrat în conformitate cu Codul funcționarilor publici din 1940, pe cale de decizie, în funcțiunea de administrator agricol, deciziune care a rămas definitivă prin efectul art. 191 din aceeași lege, iar reclamantul solicitând prin acțiunea de față, atât încadrarea sa într'o altă funcțiune cât și constatarea ca ilegală a hotărârii Ministerului de a i se rezolva favorabil cererea sa referitoare la această încadrare, urmează că excepțiunea de inadmisibilitate a acțiunii, ridicată de pârât, este întemeiată și ca atare cată a fi admisă, iar acțiunea respinsă ca inadmisibilă.

(C. Apel Constanța, Decizia civilă Nr. 36/1943 Președinția D-lui Demostene Rădulescu, Președinte ; redactor D-l Grigore Ghiculescu, consilier. Reclamantul prin D-l avocat I. C. Theodorescu-Valahu, pârâtul prin D-l avocat public Al. M. Chirăneșcu.)

Curtea de Apel Constanța -- Instanța specială de Românzare

Audiența din 27 Septembrie 1943.

SPETA Nr. 60. Imobil urban aparținând unei Societăți anonime. Caracterul evreesc al Societăților anonime. Art. 4 D. L. Nr. 254/1941. Criteriul apartenenței majorității capitalului.

Potrivit art. 4 din D. L. Nr. 254/1941, sunt socotite evreești, societățile civile sau comerciale în care unul din asociații cu răspundere limitată este evreu sau cele în care 40% din capital aparține evreilor.

Prin acest text, caracterul evreesc al unei Societăți se definește pe baza a două criterii cu aplicațiune distinctă :

- a) Criteriul apartenenței majorității capitalului, aplicabil în general Societăților civile sau comerciale, de orice natură ;*
- b) Criteriul componenței Societății sub aspectul etnicității, limitat în aplicare la Societățile de persoane — Societățile în nume colectiv și comandită simplă — în care unul din asociații cu răspundere limitată este evreu, această interpretare rezultând din însăși termenul de „asociat” întrebunțat de legiuitor, expresie caracteristică Societăților în nume colectiv sau comandită simplă.*

Instanța în majoritate : Asupra contestațiunei înregistrată la Nr. 258 din 7 Mai 1943, făcută de S. A. R. „FERRUM”, prin reprezentanții săi legali, cu sediul în București Str. Suvenir Nr. 5.

Având în vedere actele dela dosar și susținerile părților consemnate în jurnalul din 21 Septembrie 1943 ;

Având în vedere că prin procesul verbal al d-lui G. Popescu, administrator girant, s'a luat în primire de administrația Statului prin organele C. N. R. terenul în suprafață de 300 m. p., situat în Constanța Str. Ștefan cel Mare No. 131, cu toate construcțiunile existente, birou, magazii și una basculă, proprietatea contestatoarei.

Că, în contra acestui proces verbal numita societate a făcut contestația de față, prin care pretinde, că în mod greșit s'a luat în patrimoniul Statului imobilul de mai sus, de oarece, conform art. 4 din legea 254 din 28 Martie 1941, această societate nu este evreiască, întrucât 95% din acțiuni sunt în mâini românești, anterior datei de 28 Martie 1941.

Având în vedere că în sprijinul acestei contestații societatea a depus următoarele acte :

Copie legalizată de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat sub Nr.

18062/943, din care se vede numele acționarilor, originea etnică și numărul acțiunilor ce posedă fiecare.

Copie după M. Of. 133/1942 pag. 4957, din care se constată că Societatea „Ferrum“ poate fi angajată prin semnăturile d-lor Andrei Zafiratu și G. Rădulescu.

Actul de vânzare-cumpărare aut. la Trib. Ilfov S. Notariat sub nr. 20159 din 1939, din care se constată că terenul menționat este cumpărat de contestatoarea dela Soc. „Danubeco“, împreună cu construcțiuni.

Autorizație de construcție Nr. 19298/1929 a Primăriei Municipiului Constanța însoțită de planul respectiv, din care rezultă că Soc. „Danubeco“ a construit pe acest teren clădirile reclamate odată cu terenul.

Certificatul Nr. 7536 din 10 Iunie 1942 al Primăriei Bârlad, din care se constată că Maria Mihălceanu este de naționalitate și de origine etnică română, depus în copie legalizată conform art. 31 legea autentificării actelor.

Certificatul nr. 18901 din 18 Iunie 1941 al Primăriei Galați, din care se constată că Andrei Zafiratu este de naționalitate și de origine etnică română, depus în copie legalizată conform art. 31 legea autentificării actelor.

Certificatul Nr. 10818 din 4 August 1941 al Primăriei Galați, din care se constată că Poenaru S. Constantin este de origine etnică și de naționalitate română, depus în foto-copie.

Că, pe lângă toate aceste acte, s'au mai administrat, pentru identificarea și stabilirea proprietății, următoarele probe: expertiză tehnică prin Arhitectul Jean Dumitru și o descindere locală, efectuată la 7 Septembrie 1943 de către Completul instanței;

Având în vedere că contestatoarea a susținut oral, că întru cât a făcut dovada cu actele și probele menționate mai sus, că ea este proprietara terenului, construcțiilor și basculei și că, având capital românesc dovedit în proporție de 83%, nu poate fi considerată societate evreiască, conform art. 4 din D. L. No. 254/1941, așa încât în mod abuziv organele C. N. R.-ului au pus stăpânire pe acele bunuri.

Că, reprezentantul C. N. R.-ului, în combatere, a susținut că în cauză fiind vorba de o societate anonimă și deci cu răspundere limitată, iar unul din asociați fiind evreu, societatea urmează a fi considerată evreiască și bunurile sale expropriate; Că, în orice caz, nu s'a făcut dovada că toți acționarii sunt de origine etnică română.

Considerând că în conformitate cu art. 4 din D. L. 254 din 1941, sunt socotite evreiești, societățile civile sau comerciale, în care unul din asociații cu răspundere limitată este evreu sau cele în care 40% din capital aparține evreilor.

Având în vedere că prin acest text, se definește caracterul evreesc al unei societăți pe baza a două criterii cu aplicațiune separată: a) Criteriul apartenenței majorității capitalului, aplica-

bil în general societăților civile sau comerciale de orice natură; b) Criteriul componenței societății sub aspectul etnicității, limitat în aplicare la societățile în nume colectiv și comandită simplă, în care unul din asociații comandați sau comanditari este evreu.

Având în vedere că în conformitate cu principiile de drept comercial, societatea anonimă este o societate de capitaluri, în antiteză cu societatea în nume colectiv sau în comandită simplă care este o societate de persoane.

Având în vedere că, pentru identificarea etnicității capitalului anonim aparținând societăților anonime, reprezentat prin acțiuni la purtător, s'a dispus transformarea lor în acțiuni nominale, pentru a se stabili caracterul etnic al capitalului majoritar. Că prin urmare, în societățile anonime, caracterul lor românesc se stabilește pe baza cotei de capital pe care l'au adus drept aport acționarii români.

Că, așa fiind, este evident că atunci când legiuitorul a declarat evreești societățile cu răspundere limitată în care unul din asociați este evreu, s'a referit la societățile de persoane și nu la societăți anonime, aceasta rezultând nu numai din principiul fundamental comercial al societăților anonime, care stabilește dispariția elementului personal, ci și din faptul că legiuitorul întrebuintează în textul art. 4 din legea 254/1941 expresia „asociat“, caracteristică societății în nume colectiv sau comandită simplă și nu aceea de „acționar“, caracteristică societăților anonime. Că, în materie de societate de capitaluri, principiul diriguitor pentru stabilirea caracterului de etnicitate, este cel al majorității, așa după cum rezultă și din art. 3 al. 2 din D. L. 3347/1940 pentru exproprierea rurală, care prevede că sunt societăți evreești acelea în care capitalul majoritar aparține evreilor, precum și din disp. art. 16 din legea 902/1940, care făcând aplicațiunea aceluiași criterii, declară evreești fundațiunile fără scop lucrativ al căror comitet de conducere este compus în majoritate de evrei.

Având în vedere că prin actele depuse și cu probele administrate în cauză — mai sus enumerate, — contestatoarea face dovada că este proprietara terenului în suprafață de 300 m. p., situat în Constanța str. Ștefan cel Mare 131, împreună cu toate construcțiunile, instalațiunile și bascula construite pe acest teren.

Având în vedere că din actele dela dosar rezultă, că dintr'un total de 2000 acțiuni al S. A. R. Ferrum, aparțin 1660 acțiuni, adică o cotă de 83% acționarilor de naționalitate și de origine etnică română.

Că, așa dar, de vreme ce capitalul românesc în S. A. R. „Ferrum“ întrunește majoritatea de 83%, cerințele art. 4 din legea nr. 254/941 fiind satisfăcute în speță și deci cererea reprezentantului C. N. R. de a se face dovada că toți acționarii sunt de origină etnică română devenind inutile, contestațiunea urmează a fi admisă și în consecință a se dispune ca bunul să fie resti-

tuit contestatoarei în plină proprietate și posesiune de către organele C. N. R.-ului, întrucât n'a trecut legal în patrimoniul Statului.

OPINIA MINORITĂȚII:

Subsemnatul Nicolae I. Mogoș, Consilier pe lângă Curtea de Apel Constanța, sunt de părere a se respinge contestația Societății anonime „Ferrum”, pentru următoarele motive :

Societatea anonimă „Ferrum“ a declarat contestație în contra preluării de către Stat, prin organele Centrului Național de Românilor, a imobilului proprietatea Societății, situat în Constanța, str. Ștefan cel Mare No. 131, compus din teren, în suprafață de 300 m. p., cu toate construcțiile existente pe el, (biour, magazii și una basculă), deoarece capitalul Societății, mai mult de 60%, aparține acționarilor români ;

Având în vedere că din procesul verbal Nr. 18, din 25 Aprilie 1941, încheiat de către membrii Consiliului de administrație al acestei Societăți, se constată că din cele 2000 de acțiuni subscrise, numai 100 de acțiuni aparțin acționarului evreu Lazăr Druianu.

Considerând că potrivit art. 4 din legea Nr. 254 din 27 Martie 1941, pentru trecerea proprietăților urbane evreești în patrimoniul Statului și pentru oprirea evreilor de a dobândi proprietăți imobiliare urbane sau anumite drepturi asupra acestor imobile, sunt socotite evreești în înțelesul acestei legi, societățile civile sau comerciale în care unul din asociații cu răspundere limitată este evreu, sau cele în care 40% din capital aparține evreilor.

Că, prin urmare, conform acestui text, sunt socotite evreești acele societăți civile sau comerciale în care unul din asociații cu răspundere limitată este evreu, iar societățile în care asociații au o răspundere nelimitată, dacă 40% din capitalul lor aparține evreilor, sunt socotite deasemenea evreești.

Considerând că potrivit art. 77 din Codul Comercial, societățile comerciale au drept obiect unul sau mai multe fapte de comerț și se deosebesc în următoarele feluri :

1. Societatea în nume colectiv, ale cărei obligațiuni sociale sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită și solidară a tuturor asociaților.

2. Societatea în comandită, ale cărei obligațiuni sociale sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită și solidară a unuia sau mai multor asociați comandați, și prin responsabilitatea unuia sau mai multor asociați comanditari, mărginită la o sumă determinată, care poate fi reprezentată și prin acțiuni ; și

3. Societatea anonimă, în care obligațiunile sociale sunt mărginit garantate numai până la concurența unui capital determinat și de care fiecare asociat nu răspunde decât numai cu sumele ce s'a obligat a pune în societate, sau cu valoarea acțiunilor sale.

Că societatea „Ferrum“ din speță, fiind o societate comercială anonimă, asociații ei răspund în conformitate cu acest text, numai limitat, în limita sumelor ce s'a obligat fiecare a pune în societate, sau în limita valorii acțiunilor ce au subscris.

Că, așa fiind, această societate intră în pr ma ipoteză prevăzută de art. 4 din legea nr. 254/941, unde, dacă unul din asociați este evreu, este considerată evreiască și ca a'are imobilele ei trec de plin drept în patrimoniul Statului, conform art. 1 d n aceeași lege.

Pentru aceste considerațiuni, sunt de părere a se respinge contestația societății anonime „Ferrum“, ca nefondată.

(C. Apel Constanța — Inst. Românizare, Decizia Nr. 296/1943. Președinția d-lui Nicolae I. Mogoș, consilier; redactor D-1 consilier Alexandru Grefiens.)

Tribunalul Constanța S. I-a

Audiența din 30 Martie 1943.

SPEȚA Nr. 61. Partaj de ascendent. Drepturi nesucesorale. Cesiune. Acțiune de eşire din indiviziune comuni dividendo. Competința Tribunalului situațiunei imobilului.

1) *Partajul de ascendent are pe deoparte caracterul unei donațiuni între vii, deoarece desesizează pe ascendent irevocabil de bunurile dăruite, asupra căroia poate însă să-și rezerve uzufructul, iar pe de altă parte și în acelaș timp și caracterul unui partaj, întrucât stabilește imediat și în mod definitiv raporturile de copărtași între descendenții donatari.*

2) *În cazul unui partaj parțial de ascendent, făcut cu scutire de raport și fără ca ascendentul să atingă drepturile rezervatarilor, dacă împărțirea materială nu are loc efectiv, ci numai se fixează drepturile indivize ale tuturor copărtașilor descendenți, între aceștia se creiază o stare de indiviziune, după decesul ascendentului, care nu este de natură succesorală și care poate înceta printr'o acțiune communi dividendo, la cererea oricărui copărtaș.*

3) *Acțiunea pentru eşirea din indiviziune, când aceasta nu este de natură succesorală, se îndreaptă la Tribunalul situațiunei imobilului—afară de convenție contrară,—spre deosebire de acțiunea familiae erciscundae, care este de competența tribunalului locului unde s'a deschis succesiunea.*

Tribunalul: Asupra acțiunii civile de față;

Având în vedere că reclamanții: I) Virginia H. Dragu, născută Gheorghiu, în calitate de proprietară dotală și cu autorizația reclamantului II. Henri Dragu, în calitate de soț dotal și uzufructuar dotal, domiciliați în București, Piața Lahovari nr. 3, au chemat în judecată pe pârîtul Dr. Ștefan Staicovici, domiciliat în Sinaia, strada Spătarul Cantacuzino nr. 11 etaj I, în baza art. 728 și urm. cod civil, pentru ieșirea din indiviziune asupra moșiei Mangalia, din județul Constanța, în suprafață de 319 ha. 8202 m. p., respectiv de 314 h. 5361 m. p. în urma exproprierii făcută în favoarea C. F. R.-ului, arătând că fiecărei părți i se cuvine $\frac{1}{2}$ parte din întreg.

Având în vedere că pârîtul, prin întâmpinare, cât și oral și prin memoriul scris, a cerut respingerea acțiunii de ieșire din indiviziune, ca inadmisibilă, arătând în esență, că reclamanta Virginia Dragu deține părți indivize numai într'un singur bun succesoral, întrucât sunt și alte bunuri succesoriale și din partea numai a unui comoștenitor și ca atare, fiind creditoare personală a unui comoștenitor, nu poate cere, în sensul art. 1825 c. civil, partajarea bunului asupra căruia are transmise numai drepturi indivize, ci partajarea întregii succesiuni, pe care o poate cere numai în numele debitoarei sale și la Tribunalul Ilfov, ultimul domiciliu al defunctului.

Că, la Tribunalul Ilfov S. I-a, în dosarul nr. 783/943, cu termen la 13 Maiu 1943, este pendinte acțiunea pentru încetarea indiviziunii, introdusă de pârît, unde reclamanții I și II figurează citați ca creditorii personali a autoarei lor, Viorica Ing. Prof. I. S. Gheorghiu.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, susținerile părților cât și memoriile scrise depuse, în fapt se constată următoarele:

În anul 1927, prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov S. Notariat sub nr. 38012 din 2 Decembrie 1927 și transcris la Tribunalul Constanța în registrul de transcripțiuni sub nr. 4834, intitulat „Act de partaj de ascendent“, Ștefan Blebea, decedat la 2 Decembrie 1935, la ultimul domiciliu în București, făcând partajul de ascendent în favoarea nepoților săi de fiică: Viorica Ing. I. S. Gheorghiu și Ștefan Staicovici și a strănepoatei sale: Viorica Ecaterina Gheorghiu și Virginia Gheorghiu și a soției sale Eufrosina Blebea, le dăruiește în nudă proprietate părți din pământurile ce le stăpânea în județul Constanța, după cum urmează: 1) Pământul de lângă cătunul Alibechioi, în suprafață de 88.3239 ha. lui Ștefan Staicovici, azi pârît.

2) Câte $\frac{1}{3}$ parte indiviză din suprafața de 120 ha. pământ productiv și 199 ha. 8202 m. p. improductiv. plus 8 ha. teren dela vii, situată pe mereaua comunei Mangalia, pârîtului de azi, Ștefan Staicovici și Vioricăi Ing. I. S. Gheorghiu, porțiunea de $\frac{1}{3}$ rămânând donatorului.

3) Întinderea de 104 ha. la Nord de calea ferată, din comuna Valul lui Traian, o donează strănepoatelor sale Viorica Ecaterina Gheorghiu și Virginia Gheorghiu, în părți indivize egale, iar din întinderea dela sudul căii ferate, în suprafață de 100 ha. 2564 m. p., dăruiește delimitat pe teren Eufrusinei Blebea o parte, iar una îi rămâne ascendentului donator.

În urma decesului lui Stefan Blebea, prin jurnalul nr. 23891 din 29 Noembrie 1935 se constată, că pe urma decuiusului au rămas moștenitori : Viorica Ing. I. S. Gheorghiu și fratele său Dr. Stefan Staicovici — copiii Virginiei Dr. Staicovici, — fiica defunctului, — în viață fiind și soția defunctului.

În inventariul încheiat la cererea D-nei Viorica Ing. I. S. Gheorghiu, între imobilele arătate acolo nu figurează decât $\frac{1}{3}$ parte din moșia Mangalia, care a făcut obiectul partajului de ascendent, anume partea rămasă la partaj ascendentului și un nici alt bun, din cele cuprinse în partajul de ascendent;

La 17 Ianuarie 1942, prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat, sub nr. 1014/942, Viorica Inginer I. S. Gheorghiu și Inginer Ion S. Gheorghiu, soț dotal uzufructuar și pentru autorizație, constituiesc dotă fiicei sale Virginia Maria Gheorghiu, reclamanta I de azi, la trecerea sa în căsătorie cu Henri Dragu, jumătate parte indiviză din moșia Mangalia, în suprafață de 314 ha. 5361 m. p., dobândită dela bunicul său Stefan Blebea, pe care înzestrătoarea o stăpânea în indiviziune cu Dr. Stefan Staicovici, pârîtul de astăzi.

Din recunoașterile orale și scrise a părților și din actul de partaj de ascendent, rezultă că imobilul constituit dotă este parte din acela asupra căruia Stefan Blebea a exercitat partajul de ascendent, din care a donat $\frac{1}{3}$ parte indiviză înzestrătoarei Viorica Ing. I. S. Gheorghiu, iar $\frac{1}{3}$ parte pârîtului, iar diferența până la $\frac{1}{2}$ indiviză dată dota provine din $\frac{1}{3}$ parte indiviză care rămăsese lui Stefan Blebea, pe care Viorica Ing. I. S. Gheorghiu și pârîtul au moștenit-o în părți egale de câte $\frac{1}{6}$.

La 31 Decembrie 1942, Virginia Gheorghiu, căsătorită H. Dragu și Henri T. Dragu, prima în calitate de proprietară dotală cu autorizația secundului în calitate de soț dotal uzufructuar, intențază la Tribunalul Constanța acțiunea de față, pentru eșire din indiviziune, contra pârîtului, relativ la moșia Mangalia.

La 6 Martie 1943, pârîtul Dr. Ștefan Staicovici, sub Nr. 606909 introduce la Tribunalul Ilfov, Secția I-a, acțiune pentru eșire din indiviziune contra Vioricăi Ing. I. S. Gheorghiu, autoarea reclamantei de azi, arătând că rămasă în masa succesorală în întregime și moșia din Mangalia, cuprinsă în partajul de ascendent, asupra căreia s'a cerut eșirea din indiviziune prin acțiunea de față, fără ca celelalte imobile, specificate în actul de partaj de ascendent, să fie cuprinse în cerere.

Având în vedere că pârîtul a cerut în principiu respingerea acțiunii, ca inadmisibilă, arătând că reclamanții nu au calitatea

să ceară ieșirea din indiviziune și că singura instanță competentă este aceea a domiciliului succesiunii, adică Tribunalul Ilfov, unde s'a intentat deja o acțiune pentru partajarea succesiunii lui Ștefan Blebea.

In drept:

Având în vedere că în materie de moștenire cererile pentru ieșirea din indiviziune se îndreaptă la Tribunalul locului în care s'a deschis succesiunea, care se deschide la ultimul domiciliu al defunctului.

Având în vedere, că, în cazul când indiviziunea nu este de natură succesorală, acțiunea pentru încetarea sa se îndreaptă la Tribunalul în județul căruia se află nemișcătorul — afară de convenție contrarie.

Având în vedere că în timpul vieții lor, tatăl, mama și ceilalți ascendenți, pot face împărțeala bunurilor lor prezente între fii și ceilalți descendenți, prin acte între vii sau prin testamente, cu formele, condițiunile și regulile prescrise pentru donațiunile între vii și pentru testamente (art. 794—95 c. civ.)

Având în vedere că acest partaj, numit de ascendent, nu se poate face decât în favoarea copiilor și descendenților celui care dispune de bunurile sale, între copii cuprinzându-se atât copiii legitimați și cei adoptivi, cu restricția că descendentul în grad mai apropiat înlătură pe cel mai îndepărtat.

Având în vedere că partajul de ascendent constituind un tot indivizibil, are pe deoparte caracterul unei donațiuni între vii, deoarece desesizează pe ascendent irevocabil de bunurile dăruite, asupra cărora poate să-și rezerve uzufructul însă, iar pe de altă parte și în acelaș timp și al unui partaj, întrucât stabilește imediat și în mod definitiv raporturile de copărtași între descendenții donatari.

Având în vedere că pentru existența partajului de ascendent, după o părere ar trebui ca ascendentul să împartă real și efectiv bunurile descendenților, dând fiecărui copărtaș un lot care să conție bunuri determinate, în raport cu drepturile sale în succesiune. Că această părere, fiind prea rigidă, jurisprudența și doctrina admitând că această cerință nu este de esență partajului de ascendent, decid că nu este necesar ca ascendentul să facă împărțeala materială a bunurilor, ci este de ajuns dacă în actul de partaj se fixează părțile indivize ale copărtașilor, după drepturile lor în succesiune.

Având în vedere că în cazul unui partaj parțial de ascendent, făcut cu scutire de raport și fără ca ascendentul să atingă drepturile rezervatarilor, dacă împărțirea materială nu are loc efectiv, ci numai se fixează drepturile indivize ale tuturor copărtașilor descendenți, între aceștia se creează o stare de coproprietate în cazul decesului ascendentului, care nu mai este de natură succesorală și care poate înceta printr'o acțiune communi dividendo, la cererea oricărui copărtaș.

Având în vedere că în ce privește bunurile rămase la decesul ascendentului și care nu a făcut obiectul partajului de ascendent, fie că au existat la data facerii actului, fie că au fost dobândite ulterior, ele urmează a se împărți conform legii, fiind culese de moștenitori printr'un partaj suplimentar.

Având în vedere că nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune, devălmășie, copărtășie sau părțășie. Că eredele sau coindivizarul poate cere oricând împărțeala, chiar când ar exista convențiune sau prohibițiuni contrarii.

Că, pentru motive indiferente, codul civil — art. 728 al. 2, — admite suspendarea convențională a diviziunii, pe timp de 5 ani, spre deosebire de alte legiuri (codul civil austriac), care acordă dreptul judecătorului de a refuza ieșirea din indiviziune, când împrejurările de fapt nu sunt oportune.

Având în vedere că ieșirea din indiviziune poate fi cerută chiar când unul sau mai mulți erezi copărtași au posedat părți separate din succesiune sau coproprietate, dacă n'a fost act de împărțeală sau dacă nu se poate opune prescripția.

Că în ce privește pe cesionarul de drepturi succesoriale, acesta are dreptul să introducă acțiune pentru ieșirea din indiviziune, în numele său personal, fără ca să notifice actul său celorlalți succesori.

Că, atunci când este vorba de o cesiune a unei părți indivize dintr'un bun imobil determinat în succesiune, cesionarul nu are calitatea să ceară împărțeala, în numele său personal, asupra aceluși bun, ci el poate numai să se folosească de acțiunea oblică, introducând acțiune în împărțire în numele cedentului, asupra întregii succesiuni.

Având în vedere că, în speță, este constatat, că în succesiunea def. S. Blebea nu a rămas din moșia Mangalia la decesul său decât $\frac{1}{3}$ parte indiviză, celelalte $\frac{2}{3}$ părți indivize fiind ieșite, în urma partajului de ascendent, din patrimoniul său, în anul 1929.

Că, în ce privește pe celelalte $\frac{2}{3}$ părți indivize, cuvenite autoarei reclamantei și pârîtului de azi prin efectul partajului ascendentului, cu scutire de raport față de moștenitori, aceste părți constituiesc o coproprietate care poate lua sfârșit prin acțiune comună dividundo.

Având în vedere că reclamanții, în ce privește partea autoarei lor de $\frac{1}{3}$ parte indiviză, prin actul de dotă au devenit cesionarii acestei părți, însă nu și asupra dreptului succesoral din moșia Mangalia, ci numai asupra porțiunii dobândită în urma partajului de ascendent.

Că, în ce privește partea autoarei de $\frac{1}{2}$ din $\frac{1}{3}$ parte indiviză, rămasă după defunctul Stefan Blebea în moșia Mangalia, care i se cuvine în părți egale alături de pârît și pe care a transmis-o prin actul dotal reclamanților, acest bun este succesoral și reclamanții datorită actului dotal au devenit cesionari de bunuri succesoriale asupra părții indivize dintr'un bun determinat și ca

ătare ei nu pot cere ieșirea din indiviziune în nume propriu, ci numai în numele autoarei lor.

Că, în ceea ce privește porțiunea de $\frac{1}{3}$ parte indiviză din moșia Mangalia, reclamanții sunt cesionari de drepturi nesucesorale și ca atare au calitatea și dreptul să introducă acțiunea de față, pen'ru încetarea indiviziunii, la Tribunalul situațiunei imobilului, în speță Tribunalul Constanța.

Că, astfel fiind, acțiunea reclamanților este admisibilă în principiu și ca atare excepțiunile ridicate de pârît urmează a se respinge.

Având în vedere că pârîtul, în fond, nu a contestat dreptul reclamanților sau autoarei lor, în ce privește porțiunea de $\frac{1}{3}$ din moșia Mangalia.

Că, în ce privește numirea expertului, pentru a stabili dacă imobilul a cărui întindere nu s'a mai contestat, poate fi împărțit în natură economic și comod, pârîtul a lăsat la aprecierea instanței, urmând ca să fie numit dintre persoanele calificate.

Având în vedere că reclamanții n'au indicat expert.

Având în vedere că din considerentele expuse, rezultând că acțiunea reclamanților este fondată în parte, urmează a fi admisă ca atare și a se dispune eșirea din indiviziune asupra $\frac{2}{3}$ părți din moșia Mangalia.

(Tribunalul Constanța S. I-a, Sentința civilă No. 70/1943.

Președinția D-lui Elefterie Bujoreanu, Prim Președinte ; redactor Dl. Vasile Lazanu, judecător de ședință.)

Tribunalul Constanța Secția I-a

Audiența din 2 Noembrie 1943.

SPEȚA Nr. 62. Instreinarea imobilelor aparținând domeniului privat al comunei. Vânzare prin bună învoială. Nulitate de ordine publică absolută. Art. 216 legea contabilității publice din 1903; art. 33 pt. 2 și 35 al. 2 legea pentru organizarea comunelor urbane din 1894.

1) *Nerespectarea formelor licitației publice, la înstrăinările imobilelor aparținând domeniului privat al comunelor urbane, atrage nulitatea de drept a deciziunilor consiliului comunal care au încuviințat vânzarea prin bună învoială, nulitate de ordine publică absolută, care se poate cere și pronunța la orice epocă.*

2) *Prescripțiunea achizitivă de 10-20 ani a art. 1895 c. civ. presupune că justul titlu emană dela un non dominus, ea neputând opera în cazul când transmisiunea -- nevala-*

bilă din lipsa unei forme esențiale — emană dela însuși adevăratul proprietar.

Tribunalul: Asupra excepțiilor ridicate de pârâta S. A. R. „E. Wolf“.

În ce privește prescripțiunea extinctivă a acțiunii în anularea convențiilor, întemeiată pe disp. art. 1900 cod civil.

Având în vedere că, potrivit disp. art. 1845 cod civil, Statul, stabilimentele publice și comunale, în ceiace privește domeniul lor privat, sunt supuse la aceleași prescripțiuni ca particularii și ca și aceștia le pot opune și că, potrivit art. 1900 cod civil, acțiunea pentru nulitatea sau pentru stricarea unei convențiuni se prescrie prin zece ani, în toate cazurile când legea nu dispune altfel.

Având în vedere că, în speță, fiind vorba de o acțiune în anulare a două înstrăinări consimțite de Primăria orașului Constanța, cari au avut de obiect un prim teren de 8 hectare și 9908,55 m. p. și apoi un al doilea teren de 1553 m. p., înstrăinări constatate prin actele autentificate de Tribunalul Constanța sub Nr. 2989 din 4 Octombrie 1912 și Nr. 7153 din 19 Ianuarie 1915, în care una din părțile contractante este o instituție publică.

Că, așa fiind, urmează a examina dacă legea organică a acestei instituțiuni nu derogă de la principiul consacrat în art. 1900 cod civil, în ce privește prescripția acțiunii în anulare.

Considerând că, în conformitate cu disp. art. 86 din legea pentru organizarea comunelor urbane, din 31 Iulie 1894, în vigoare la data când au avut loc înstrăinările, imobilele și drepturile imobiliare din domeniul privat nu pot fi înstrăinate decât în urma unei deciziuni a Consiliului comunal, aprobată prin Decret Regal, după avizul Consiliului de Miniștri.

Că, potrivit art. 216 din legea asupra contabilității publice din 21 Martie 1903, în vigoare la data când Consiliul comunal a autorizat vânzările celor două terenuri din domeniul privat al comunei, toate înstrăinările în numele comunei trebuiau să se facă prin concurență și publicitate, adică prin licitație publică, în modul prevăzut de art. 70—80 din aceeași lege, iar conform art. 32 din legea pentru organizarea comunelor urbane din 1894, deciziunile Consiliului comunal nu pot fi contrarii legilor și regulamentelor de administrație publică, sub sancțiunea nulității de drept a deciziunilor, prevăzute de art. 33 pt. 2 din aceeași lege.

Că, deasemeni, conform art. 35 al. 2 din lege, nulitatea se poate cere și pronunța la orice epocă.

Având în vedere că, din examinarea actelor din dosar, în lumina textelor de mai sus, se constată că vânzarea celor două terenuri, menționate în acțiune, s'a făcut prin bună învoială și deci prin înfrângerea dispozițiilor imperative ale art. 216 din legea contabilității publice.

Că, fiind necontestat că această lege face parte din legile de administrațiune publică, rezultă că deciziunile Consiliului comunal din 23 August 1912 și din 16 Iunie 1914, prin care s'a încuviințat vânzarea terenurilor prin bună învoială, sunt contrarii legii contabilității publice și deci nule de drept, și — prin consecință — nule sunt și convențiunile care constată cele două înstrăinări.

Considerând că o asemenea nulitate fiind de ordine publică, putându-se cere și pronunța la orice epocă, potrivit art. 35 al. 2 din legea din 1894. reese că legiuitorul, în apărarea intereselor comunelor, a înțeles să deroge dela dispozițiunile art. 1900 cod civil, referitoare la prescripția extinctivă de 10 ani a acțiunei în nulitatea convențiilor, cum dealtfel prevede însăși textul, care subordonează această prescripție condițiunei ca legea să nu dispună altfel.

Că, dealtfel, prescripțiunea de 10 ani prevăzută de art. 1900, fiind ea însăși derogatorie dela dreptul comun în materie de prescripțiune, privește exclusiv acțiunea de nulitate sau resciziune întemeiată pe incapacitate, eroare, violență sau dol, adică pe o nulitate relativă, toate celelalte acțiuni prescriindu-se prin 30 ani, astfel că, în speță, fiind vorba de o acțiune în nulitate întemeiată pe o nulitate absolută, dispozițiunile art. 1900 cod civil sunt inaplicabile.

Că, așa fiind, excepțiunea referitoare la prescripția acțiunei în anulare a convențiunilor cată a fi privită ca nefondată și respinsă ca atare.

În ce privește prescripțiunea achizitivă de 10 ani.

Având în vedere că, potrivit art. 1895 cod civil, pentru prescripția achizitivă de 10 ani este necesară justa cauză și buna credință, iar conform art. 1897 al. 2 cod civil, un titlu nul nu poate servi de bază unei asemenea prescripțiuni.

Considerând că, după cum s'a arătat mai sus, cu prilejul examinării prescripțiunei acțiunei în anulare, cele două contracte de vânzare intervenite între Primăria orașului Constanța și pârâta S. A. R. „E. Wolf“ sunt nule de drept, prin faptul că s'au făcut cu înfrângerea dispozițiunilor art. 216 din legea contabilității publice din 1903, ca o consecință a nulității absolute prevăzute de art. 33 pt. 2 din legea pentru organizarea comunelor urbane din 1894, astfel că pârâta nu poate invoca drept justă cauză acest titlu nul.

Că, dealtfel, prescripțiunea achizitivă de 10—20 ani presupune că justul titlu trebuie să emane de la un non dominus, astfel că aceasta nu este posibilă și nu poate fi invocată când transmisiunea nevalabilă emană dela adevăratul proprietar, cum este în speță — necontestat — Primăria orașului Constanța.

Că, deci, lipsind una din condițiunile pentru existența prescripțiunei achizitive de 10 ani, apare ca fără interes a mai examina și cea de a doua condițiune — buna credință — care, de-

altfel, în speță nu poate exista, întrucât pârâta nu poate învoca necunoașterea legii contabilității publice, care cere pentru înstrăinarea imobilelor comunei formalitatea licitației publice, știut fiind că legea e presupusă a fi cunoscută de toți.

Că, așa fiind și această excepțiune întemeiată pe prescripția achizitivă de 10 ani este nefondată și urmează a fi respinsă ca atare.

Având în vedere că deși înstrăinarea primului teren de 8 hectare și 9908,55 m. p. a avut loc la data de 4 Octombrie 1912, iar acțiunea în anulare a fost introdusă la 12 Aprilie 1943, totuși în cauză nu se poate invoca nici prescripția de 30 ani, întrucât, — în afară de faptul că art. 35 al. 2 din legea pentru organizarea comunelor urbane prevede, că nulitatea se poate cere și pronunța la orice epocă, — în cauză cei 30 ani nu sunt împliniți, dat fiind că prescripția a fost suspendată pe timpul dela 1 Septembrie 1916 până la 7 August 1919, potrivit art. 3 și 7 din legea specială din 24 Decembrie 1914, combinat cu Decretele Regale Nr. 3104 din 16 Noembrie 1916 și 2199 din 7 Iunie 1919.

Având în vedere că s'a mai susținut prin întâmpinare, că înstrăinările consimțite de Consiliul comunal al primăriei Constanța se puteau face prin bună învoială, fiind exceptate de art. 71 al. 4 din legea contabilității publice. și că, deci, vânzarea s'a făcut cu respectarea tuturor formalităților cerute de lege.

Având în vedere că din examinarea art. 71 al. 4 al legii contabilității publice, se constată că legea permite încheierea de contracte prin bună învoială atunci când este vorba de obiecte care nu s'ar putea găsi decât la o singură persoană, adică atunci când primăria ar fi nevoită să cumpere, să achiziționeze, asemenea bunuri, nu și când este vorba de o înstrăinare, astfel că excepțiunea prevăzută de acest text nu este aplicabilă în speță.

Că, astfel fiind, excepțiunile ridicate de pârâta S. A. R. „E. Wolf“ se constată că sunt neintemeiate și urmează, deci, a fi respinse ca atare.

Având în vedere că deși tribunalul, prin examinarea celor două prescripțiuni invocate de pârâtă, s'a pronunțat implicit și asupra obiectului principal al acțiunii, totuși, întrucât pârâta prin concluziunile scrise și-a rezervat dreptul la toate celelalte mijloace de apărare asupra fondului, urmează a se da un termen în acest scop.

(Trib. Constanța S. I, Jurnal Nr. 10217/1943. Președinția D-lui Elefterie Bujoreanu, Prim Președinte, redactorul jurnalului. Reclamanta prin D-l avocat Sandi Constantinescu, pârâta prin D-l avocat Istrate Micescu).

Tribunalul Constanța S. II-a

Audiența din 15 Octombrie 1943.

SPEȚA Nr. 63. Legea proprietarilor. Acțiune de competența Judecătorei. Judecare în ședință publică. Valabilitate. Respingere ca nesusținută. Art. 148 pr. civ.

1) Deși legea proprietarilor din 1903 dispune, că acțiunile intentate potrivit ei se vor judeca în Camera de Consiliu, totuși această dispozițiune este de ordine publică relativă, părțile putând oricând deroga în mod expres sau tacit dela ea, acceptând judecarea în ședință publică.

2) Legea proprietarilor neprevăzând nicăeri, că acțiunea urmează a fi cercetată, în fond, chiar în lipsa reclamantului, iar art. 25 menținând în ființă dispozițiunile din procedura civilă nemodificate prin această lege, urmează a se aplica și în această materie art. 148 din procedura civilă, după care acțiunea se respinge ca nesusținută, în lipsa reclamantului.

TRIBUNALUL: Asupra recursului civil de față, făcut de Ion Gh. Petrescu, în contra cărții de judecată civilă nr. 82 din 15 Iulie 1943, a Judecătorei mixte Constanța.

Având în vedere cartea de judecată recurată, din care se constată următoarele: Prin cererea înreg. la nr. 8618 din 4 Iunie 1943, Ion Gh. Petrescu, din Constanța, str. Dumbrava Roșie nr. 53, cheamă în judecată, conform legii proprietarilor, pe d-na Maria Niculescu, d'n Constanța, str. Miron Costin nr. 9, pentru ca să se declare reziliat contractul de închiriere intervenit între ei și să se ordone evacuarea pârâtei.

Având în vedere că judecata, pentru a-i respinge acțiunea motivează, că deși reclamantul cunoștea termenul pentru acea zi, cum nu s'a prezentat, în baza dispozițiunilor articolului 148 c. pr. civilă, acțiunea urmează a i se respinge ca nesusținută;

Văzând motivele de recurs astfel formulate:

1) Violarea articolului 6 din legea proprietarilor și 39 din legea 224/943, exces de putere. Procesul s'a judecat și hotărîrea s'a pronunțat în ședință publică și nu în camera de consiliu.

2) Violarea art. 6, 7, 9 și 10 din legea proprietarilor și 38, 39 și următorii din legea 224/943. Exces de putere. Instanța mi-a respins acțiunea ca nesusținută, fără a cerceta temeinicia ei pe baza probelor dela dosar și a susținerilor pârâtei.

Având în vedere primul motiv de casare, întemeiat pe violarea art. 6 din legea proprietarilor și 39 din legea 224/943 și exces de putere și motivat și desvoltat pe considerațiunea, că instanța primă a judecat și pronunțat hotărîrea recurată în șe-

dință publică, când ea urma a o judeca și pronunța în camera de consiliu.

Considerând că această dispozițiune este de ordine publică relativă și că părțile pot oricând deroga în mod expres sau tacit dela aceasta.

Că aceasta rezultă din motivele care au determinat pe legiuitor de a dispune ca aceste afaceri să fie soluționate în camera de consiliu, unde se realizează urgentarea acestora, urgență care atunci când se realizează și în ședință publică nu poate fi un motiv de reformare a hotărârilor astfel date.

Că, apoi, această problemă, în speță, urmează a se analiza și din succesiunea formelor pe care le-a comportat afacerea. Că din actele din dosar rezultă, că părțile au avut un prim termen de înfățișare la data de 24 Iunie 1943, termen ce a avut loc în ședință publică, la care prezentându-se numai reclamantul, procedura fiind necompletă cu pârâtul, la cererea acestuia, afacerea a fost amânată la 15 Iulie 1943, reclamantul luând termen în cunoștință pentru acea zi (15 Iulie 1943).

Că pentru termenul de 15 Iulie 1943, când s'a judecat afacerea, pârâtul a fost citat de reclamant pentru ședință publică și nu pentru camera de consiliu.

Că în atare situațiune, reclamantul luând termenul în cunoștință pentru 15 Iulie 1943, el l-a luat pentru ședință publică, putând face aceasta în lipsa unei măsuri prohibitive și neprezentându-se la ziua luată astfel în cunoștință nu mai poate invoca nulitatea hotărârii date în ședință publică, întrucât el însuși a renunțat la dreptul de a se judeca în camera de consiliu.

Că, pentru aceste motive, primul motiv de casare, fiind nefondat, urmează a se respinge ca atare.

Având în vedere motivul doi de casare, întemeiat pe violarea articolelor 6, 7, 9 și 10 din legea proprietarilor și 38, 39 și urm. din legea 224/943, exces de putere și dezvoltat pe considerațiunea, că s'a comis o violare și un exces atunci când i s'a respins acțiunea ca nesusținută, fără ca ea să fie analizată în fond, așa cum rezultă din interpretarea sus ziselor texte.

Considerând că legea proprietarilor și legea 224/943 fiind legi speciale, au reglementat prin articolele 6, 7, 9 și 10, cum și 38, 39 și urm. din legea 224/943, filiera prin care vor trece procesele intentate după aceste legi și au arătat o mulțime de acte și forme și modalitatea îndeplinirii lor. Nicăeri aceste legi nu prevăd explicit sau implicit, că, în lipsa reclamantului, acțiunea lui va fi cercetată în fond. Toate textele indicate spun numai, că în prezența părților se vor cerceta actele și susținerile lor.

Considerând că în tăcerea legii în această privință și în prezența articolului 25 din legea proprietarilor, care spune în mod expres că „dispozițiunile din pr. civilă, etc., nemodificate prin legea de față rămân în ființă“, în speță are a se aplica articolul 148 din pr. civilă și că judecata procedând în acest mod, nu a

comis nici o violare sau exces atunci când a respins acțiunea reclamantului ca nesuștinută;

Având în vedere că obligația de a cerceta o cerere și în lipsa reclamantului fiind impusă numai în legea accelerării și cum această lege din 1929 nu se aplică în fața judecătorilor, căci art. 60 zice în mod categoric că „legea de față formează procedura de drept comun în fața tribunalului ca primă instanță și în fața Curților de Apel“ și din acest punct de vedere bine a procedat judecătoria, respingând acțiunea ca nesuștinută, fără a o mai cerceta în fond.

Că deci și acest motiv fiind neîntemeiat, recursul în întregime este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

(Trib. Constanța S. II, Sentința civilă nr. 258/1943. Președinția D-lui Eugen Gumă, judecător de ședință; redactor D-I Dr. Petre Roșca, supleant).

Tribunalul Constanța S. I-a

Audiența din 30 Octombrie 1943.

SPEȚA Nr. 64. Piețe publice. Gherete, proprietatea Primăriei, închiriate comercianților. Construcțiuni durabile. Venituri cu caracter privat. Art. 2 alin. 7, art. 17 par. 28 l. c. d. Impozabilitate.

Potrivit art. 2 alin. 7 din l. c. d., afară de excepțiunile prevăzute de lege, autoritățile și instituțiunile publice de orice fel sunt supuse impozitelor directe, pentru veniturile cu caracter privat, nefiind însă impozabile veniturile cu caracter public, obținute din exercițiul drepturilor regaliane.

Veniturile obținute de Primărie, prin închirierea gheretelor unei hale dintr'o piață publică,—gherete de zid cu caracter de durabilitate,—neprovenind din exercitarea vreunui drept regalian—cum ar fi perceperea taxelor stabilite prin legi în favoarea comunei, pentru produsele sau alimentele ce se desfac în aceste piețe publice—și nici din vreun drept de monopol, ci din raporturi de drept privat, născând din contractul de locațiune, au un caracter privat în sensul art. 2 alin. 7 și ca atare nu intră în excepțiunea prevăzută de art. 17 litera a par. 28 din l. c. d., fiind deci impozabile.

TRIBUNALUL: Asupra recursului fiscal, introdus de Primăria Municipiului Constanța, prin reprezentantul său legal, împotriva Deciziei nr. 1627/942 a Comisiunii de Apel pentru așe-

zarea contribuțiilor directe, depe lângă Administrația Financiară Constanța ;

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă următoarele: Prin procesul verbal nr. 187 din 22 Decembrie 1941, încheiat de Comisiunea de recensământ, ghereta nr. 4 a halei din piața Carol I, proprietatea Primăriei Municipiului Constanța, a fost impusă pentru perioada 1942-1946, prin comparație cu alte gherete, întrucât în acel moment nu era închiriată, la un venit anual de 30.250 lei.

Primăria Municipiului Constanța atacând cu apel această impunere, Comisiunea de Apel depe lângă Administrația Financiară Constanța, prin deciziunea supusă recursului, a respins apelul ca nefondat.

Pentru a da această soluțiune, Comisiunea de Apel constată și motivează, că această gheretă, fiind o construcție de zid, durabilă, pe care Primăria o închiriază, urmează ca, potrivit disp. art. 2 al. 7 din legea contribuțiilor directe, veniturile să fie impuse pe numele Primăriei, prin chiriaș, care este obligat la plata impozitului, ele neintrând în excepțiunea prevăzută de art. 17 par. 28 din aceeași lege, deoarece aceste venituri nu provin din exercitarea unui drept regal, ci din închirierea unei clădiri.

În contra acestei soluțiuni, Primăria Municipiului Constanța a declarat recursul de față ;

Văzând motivul unic de casare ;

Având în vedere că prin acest motiv recurenta se plânge de violarea art. 2 al. 7, art. 17 din l. c. d., par. 28 din Instrucțiuni și Decizia C. C. nr. 158/923 și abuz de putere, prin aceea că Comisiunea de Apel, deși recunoaște că ghereta impusă este situată într-o piață publică, totuși decide, că, fiind o construcțiune durabilă, nu intră în excepțiunea prevăzută de art. 17 din l. c. d. și par. 28 din Instrucțiuni, cu toate că legea nu face nici o distincțiune din acest punct de vedere.

Considerând că potrivit art. 2 al. 7 din legea contribuțiilor directe, afară de excepțiunile prevăzute de lege, autoritățile și instituțiunile publice de orice fel sunt supuse impozitelor directe, pentru veniturile cu caracter privat, obținute din sursele prevăzute de art. 1 ; veniturile cu caracter public, obținute din exercițiul drepturilor regaliane, inclusiv cele de monopol, nu sunt impozabile ;

Că potrivit art. 17 pct. 1 litera a, sunt scutite, în mod permanent, de impozitul pe veniturile proprietăților clădite, imobilele publice neproducătoare de venit și afectate serviciilor publice sau scopului acestor așezăminte. Clădirile Statului închiriate se impun pe numele Statului, prin chiriaș, care este obligat la facerea declarațiunii de impunere și la plata impozitului.

Că, prin paragraful 28, așezat sub acest articol, din Instrucțiunile întocmite de Ministerul de Finanțe și care potrivit art. 109 din lege au putere reglementară, se precizează, că imobilele pu-

blice care se bucură de scutiri, conform art. 17 alin. a, sunt acelea care aparțin unei instituțiuni publice sau care îndeplinesc un serviciu public, fără a aduce un venit, sau chiar dacă aduc un venit, acesta ar proveni însă mai mult din exercitarea unui drept regalian, decât din exploatarea imobilelor, astfel cum ar putea fi exercitată și de către un particular; Că, prevăzând chiar situația în speță, aceste Instrucțiuni, exemplificând cele de mai sus, lămuresc că oboarele și piețele publice care aduc venit comunelor sunt scutite, chiar când sunt instalate pe ele barace provizorii, pe când o clădire făcută de primărie și care ar fi închiriată, ne servind unui serviciu public, nu poate fi scutită.

Având în vedere că este constatat în fapt, că ghereta, proprietatea Primăriei recurente, este o construcțiune de zid, durabilă, făcând parte din hala pieței Carol I., gheretă pe care Primăria o închiriaza comercianților, care-și desfac produsele sau mărfurile în hală;

Considerând că veniturile trase de recurentă din exploatarea acestei gherete și care face obiectul impunerii în cauză, nu provin din exploatarea vreunui drept regalian, cum ar fi perceperea taxelor stabilite prin legi, în favoarea ei, pentru produsele sau alimentele desfăcute în aceste piețe publice, și nici din vreun drept de monopol, ci din raporturi de drept privat, derivând din contractul de locațiune, aceste venituri având astfel un caracter privat în sensul art. 2 alin. 7 din lege.

Că, în această situațiune, aceste venituri fiind trase de recurentă din exploatarea unui imobil, prin închirierea lui, deci prin raporturi private, ce pot interveni chiar și numai între particulari, ele nu intră în câmpul de aplicațiune al disp. art. 17 pct. 1 litera a și ca atare nu pot fi exceptate dela impunere.

Că, judecând astfel, instanța de fond a făcut o exactă aplicațiune a textelor de lege invocate, nesăvârșind nici un abuz de putere și ca atare critica ce i se aduce prin motivul de casare este neîntemeiată, recursul urmând a fi respins ca atare.

(Trib. Constanța S. I-a, Sentința civilă Nr. 291/943. Preșidenția D-lui judecător Mircea Crețoiu; redactor D-l Corneliu A. Angelescu, judecător de ședință. Recurenta prin D-l avocat Aurel Itigan).

Partea II-a

M A T E R I E P E N A L Ă**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a****Audiența din 14 Octombrie 1942.**

SPEȚA Nr. 65. Ministerul public. Obligația de a pune concluziuni precise. Art. 66 și 276 al. II pr. pen. Lăsare la apreciere — concluzii inexistente. Nulitatea hotărârii.

1. *Art. 66 pr. pen. pune obligațiunea expresă reprezentantului Ministerului public să propună judecății, în toate cazurile, numai cereri motivate, cu concluziuni precise.*

2). *Lăsarea la apreciere echivalând cu lipsa Ministerului public din debateri, hotărârea dată este isbită de nulitate, în temeiul art. 103 pr. pen., care sancționează cu nulitatea încălcarea dispozițiilor relative la prezența Ministerului public.*

CURTEA: Asupra recursului declarat de partea civilă, Ministerul de Finanțe, în contra deciziunii No. 387/942 a Camerei de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din București S. VI-a, prin care respingându-se ca nefondate apelurile declarate de părțile civile Iosif Frăsia, Adolf Bacalu, Administrația Sechestrului asupra Societății Anonime Române Metal Petrol și Ministerul de Finanțe, în contra ordonanței definitive de neurmărire cu Nr. 15 din 31 Ianuarie 1942, a Cabinetului 2 Instrucție de pe lângă Tribunalul Prahova, s'a găsit că nu este caz de urmărire în cauza lui Constantin Ioanid din București, str. Dionisie No. 65 și Andrei Focșaner din Ploești str. Mărfurilor No. 10.

Văzând motivul de formă ridicat în ședință de d-l Procuror General, astfel formulat: „Violarea art. 66 și 103 din procedura penală, prin care susține, că judecând în apel, Camera de punere sub acuzare, constituită cu procuror, la dezbaterile din 22 Iulie 1942, când a procedat la aducerea deciziunii atacate cu recursul de față, reprezentantul Ministerului public nu a pus alte concluziuni, decât că a lăsat la aprecierea Camerei de acuzare.

Că, în astfel de împrejurări, asemenea concluziuni sunt egale cu o lipsă de concluziuni, întrucât art. 66 proc. penală pune obligațiunea expresă ca reprezentantul Ministerului Public să propună judecății numai cereri motivate, cu concluziuni precise, iar recursul părții civile nu este admisibil, potrivit art. 475 pr. pen., decât în funcție de concluziunile Ministerului public.

Că, procedându-se astfel, deciziunea Camerei de acuzare este izbită de nulitatea prevăzută de art. 103 pr. pen.

Având în vedere că, într'adevăr, din încheerea din 22 Iunie 1942, a Camerei de acuzare depe lângă Curtea de Apel din București S. VI-a, se constată. că d-l Procuror General delegat I. Manea prin concluziunile puse s'a referit la aprecierea Camerei de acuzare.

Că, potrivit art. 66 proc. pen. alin. ultim, reprezentantul Ministerului Public, în toate cazurile, este obligat a propune judecării numai cereri motivate cu concluziuni precise.

Că, potrivit art. 102 pct. 1 proc. pen., neobservarea formelor procedurale atrage nulitatea actului, când nulitatea este prevăzută de lege.

Considerând că art. 103 proc. pen. sancționează cu o nulitate ce se poate ridica din oficiu, încălcarea dispozițiilor relative la competența după materie sau după calitatea persoanei, compunerea instanței și prezența Ministerului public.

Având în vedere că art. 276 al. 2 cere ritos, ca, în apelurile contra ordonanțelor definitive, Camera să asculte raportul verbal al Ministerului public, iar art. 66 pr. pen. arată rostul Ministerului public în instanțele penale.

Că textul art. 103 pr. pen. vorbind despre prezența Ministerului public, nu s'a putut referi, în afacerile penale, numai la prezența fizică, ci la participarea în instanță, prin concluziile ce este obligat a pune potrivit art. 66 pr. pen. comb. cu art 276 al. 2 pr. pen.

Că de aceste concluzii, în speță, depinde și admisibilitatea recursurilor declarate de partea civilă.

Că, modul cum a pus concluziuni Ministerul public echivalează cu lipsa sa din debateri și prin urmare, deciziunea Camerei de punere sub acuzare fiind adusă cu violarea art. 66 și 103 din proc. pen., motivul de formă ridicat de domnul Procuror General în speță este întemeiat și trebuie admis și prin consecință, deciziunea atacată cu recurs urmează să fie casată, cu trimitere la aceeași instanță, spre o nouă judecare, fără a mai fi necesar să se intre în examinarea motivelor de recurs, formulate de partea civilă.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul.

(Cas. II, Decizia penală Nr. 1790/1942. Președinția D-lui N. Ciurea, consilier).

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II-a

Audiența din 23 Februarie 1943.

SPETA Nr. 66. Tâlhărie cu omor. Pedepșa cu moartea. Art. 15 Constituția din 27 Februarie 1938, art. 597 c. pen. Aplicarea ei de către Consiliul de Miniștri. Efectul

retroactiv al jurnalului Consiliului de Miniștri când prelungeste dispozițiunea unui jurnal similar anterior.

1). Potrivit art. 15 alin. II al Constituțiunei din 27 Februarie 1938, pedeapsa cu moartea se aplică în timp de pace, pentru o serie de infracțiuni calificate crime, printre care este menționată și tâlhăria cu omor, dându-se în atribuțiunea Consiliului de Miniștri de a decide aplicarea acestei pedepse.

2). Prin această dispozițiune a Constituțiunei s'a recunoscut Consiliului de Miniștri dreptul de a decide aplicarea pedepsei cu moartea, nu numai pentru viitor dar și pentru trecut, însă numai la fapte săvârșite după 27 Februarie 1939.

3). Voința Consiliului de Miniștri de a da efect retroactiv deciziunei referitoare la aplicarea pedepsei cu moartea poate fi exprimată și prin referire la o deciziune a sa similară anterioară, chiar dacă timpul de aplicare al acelei deciziuni expirase înainte de luarea deciziunei ultime.

CURTEA, în complet de divergență:

Asupra motivului unic de casare, în divergență, intitulat:

„Violarea art. 3 alin. I cod penal. Exces de putere“, prin care se susține, că în timpul dela comiterea crimelor și până la judecare, fiind un interval de timp — 11 zile — în care nu a existat Jurnal al Consiliului de Miniștri, pentru aplicarea art. 597 cod penal, nu i se putea da pedeapsa cu moartea, ci muncă silnică pe toată viața.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, prin care se constată, că, fiind trimis, prin deciziunile Nr. 140, 177 și 196 din 1941 ale Camerei de Acuzare depe lângă Curtea de Apel Craiova, în judecata acelei Curți, pentru o serie de delictе și crime, acea Curte secțiunea III, judecând toate aceste fapte, dă încheierea Nr. 5514 cumulativ cu deciziunea Nr. 45 din 26 Noembrie 1942, prin care, în unanimitatea completului de 3 consilieri, condamnă pe acuzatul Ilie N. Tonțocă zis Alexandru și Sandu Ușurelu: 1. pentru evadarea din închisoare, săvârșită la 25 Aprilie 1933, în baza art. 297 cod penal, la 6 luni închisoare corecțională; 2. pentru furtul săvârșit în anul 1930, dela via reclamanțului avocat Petre Caramatescu, în baza art. 524, 525 p. II lit. b și pct. 5 lit. d.; la cinci ani închisoare, 10.000 lei amendă și 3 ani interdicție corecțională; 3. pentru furtul unei securi, în baza art. 524 cod penal, la doi ani închisoare corecțională, 10.000 lei amendă și doi ani interdicție corecțională; 4. pentru furtul de carne, mălai și un șervet, săvârșit în ziua de 3 Februarie 1941, la conacul reclamantului G. Trocaru, în baza art. 524, 525 p. 3 lit. b cod penal, la cinci ani închisoare corecțională, 10.000 lei amendă și 3 ani interdicție corecțională; 5. pentru furtul unor

acte, a sumei de două sute lei, a unei cantități de untură și două găini, comis în zilele de 5 și 17 Februarie 1941, dela reclamantul Ion Ciobanu zis Gorjanul, în baza art. 524, 525 p. 3. lit. c și p. 5 lit. d, cod penal, la cinci ani închisoare corecțională, 10 mii lei amendă și 3 ani interdicție corecțională; 6. pentru tentativa crimei de tâlhărie cu omor, săvârșită în ziua de 13 Februarie 1941, asupra reclamantului O. Crețescu, în baza art. 529, 532 p. 2, combinate cu art. 96 și 97 din codul penal, la 20 ani temniță grea, plus 50.000 lei despăgubiri civile; iar 7. pentru infracțiunea de port ilegal de armă, în baza art. 1 și 32 din legea pentru vânzarea și portul armelor, să plătească 20.000 lei amendă;

Că, în ce privește tâlhăria cu omor, săvârșită de acuzat asupra victimei Maria Păuleț, în ziua de 23 Ianuarie 1941 și cea săvârșită asupra victimei Dumitru Nedelea, în ziua de 2 Februarie 1941, declarându-se divergență, Curtea în complex de 5 judecători, în urma unor noi debateri, în aceeași zi și în majoritate, condamnă pe acuzatul Ilie Tonțocă zis Alexandru și Sandu Ușurelu, în baza art. 529, 533, 22 și 597 cod penal combinat cu jurnalele Consiliului de Miniștri Nr. 1177 din 1940, Nr. 591 din 1941 și 560 din 1942, la pedeapsa cu moartea și, făcând aplicațiunea art. 101 cod penal, Curtea de Apel dispune ca acuzatul să execute din pedepsele pronunțate, pedeapsa cu moartea, ca fiind cea mai gravă.

Având în vedere că această deciziune, fiind atacată de condamnat cu recurs și Inalta Curte luându-l în cercetare constată, prin încheerea Nr. 525 din 25 Ianuarie 1943, că s'a ivit divergență de opinii, asupra motivului unic de casare;

Având în vedere că, după cum a fost expus mai sus, prin motivul de casare formulat de recurent, se pretinde de acesta, că, într-un cânt în timpul dela comiterea celor două crime de tâlhărie cu omor și până a fi judecat, și anume în intervalul dela 24 Mai 1942 — data la care a expirat jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 591 din 1941 — și până la 5 Iunie 1942, — când s'a produs noul jurnal al Consiliului cu Nr. 560 pentru prelungirea dispozițiilor jurnalului anterior relativ la aplicarea pedepsei cu moartea — ne existând nici o dispozițiune care să prevadă pedeapsa cu moartea pentru tâlhărie, pedeapsa pentru aceste crime de tâlhărie trebuie — prin aplicarea principiului înscris în art. 3 al. I cod penal — să fie muncă silnică pe toată viața, prevăzută de c. p.;

Considerând că Constituțiunea din 27 Februarie 1938, după ce în primul aliniat al art. 15 prevede, că pedeapsa cu moartea se aplică în timp de războiu, potrivit codului de justiție militară, prin aliniatul II, prescriind aplicarea acestei pedepse și în timp de pace, pentru o serie de infracțiuni calificate crime, printre care este menționată și tâlhăria cu omor, a dat în atribuțiunea Consiliului de Miniștri să decidă aplicarea acestei pedepse.

Că legiuitorul penal ordinar, punând de acord această dispozițiune constituțională cu dispozițiunile existente în codul pe-

nal privitoare la sancțiunile acestor crime, enumerate de Constituție în art. 15, modificând în această privință textele respective, înscrie în art. 597 din codul penal dispozițiunile, că pe timpul prevăzut în jurnalul Consiliului de Miniștri și în conformitate cu art. 15 din Constituție, se pedepsesc cu moartea crimele pe care Constituția le enumără și art. 597 cod penal le menționează, printre care sunt prevăzute și cazurile de tâlhărie cu omor ;

Că, în ce privește aplicațiunea acestei dispozițiuni în timp, întru cât constituantul nu a condiționat exercițiul prerogativei acordate Consiliului de Miniștri de a decide aplicarea pedepsei cu moartea, nici cu privire la durată, nici în ce privește oportunitatea aplicării pedepsei grave, în mod evident rezultă că prin art. 15 din Constituție s'a recunoscut Consiliului de Miniștri dreptul de a decide aplicarea pedepsei cu moartea, nu numai pentru viitor dar și pentru trecut, bine înțeles nu însă la fapte săvârșite înainte de 27 Februarie 1938, dată la care, fiind promulgată Constituțiunea, articolul 15 a luat ființă legală.

Că dacă, de regulă, o atare deciziune poate fi luată de Consiliul de Miniștri, printr'un jurnal de sine stătător, independent de orice dispozițiune a sa similară anterioară, fixând prin termeni expresi retroactivitatea deciziunii sale, voința sa de a da efect retroactiv deciziunii referitoare la aplicarea pedepsei cu moartea poate fi exprimată și prin referire la o deciziune a sa similară anterioară, chiar dacă timpul de aplicare al acelei deciziuni expirase înainte de luarea deciziunii ultime ;

Că, față de aceste considerațiuni, în speță, de vreme ce prin art. unic al jurnalului Consiliului de Miniștri Nr. 560 din 30 Mai 1942, publicat în Monitorul Oficial Nr. 128 din 5 Iunie 1942, se decide că dispozițiunile jurnalului Consiliului de Miniștri Nr. 591, publicat în Monitorul Oficial p. I, Nr. 121 din 24 Mai 1941, prin care s'a decis prelungirea cu un an a termenului de aplicarea pedepsei cu moartea, se prelungesc până la 24 Mai 1943, între alte crime „și pentru tâlhăria cu omor“, Consiliul de Miniștri și-a exprimat în mod expres voința de a da dispozițiunilor noului jurnal efect retroactiv la data de 24 Mai 1942, când expira termenul de aplicarea jurnalului aceluiași Consiliu cu Nr. 591 din 1941, urmează deci a se vedea că între cele două jurnale nu se găsește nici un spațiu de timp în care să nu fi existat deciziune de aplicarea pedepsei cu moartea pentru crima de tâlhărie cu omor ; și prin consecință a decide că, nefiind loc la aplicarea art. 3 al. I cod penal, motivul de casare apare nefondat și cată a se respinge, respingându-se ca urmare și recursul.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul.

(Cas. II Decizia penală Nr. 385/1943. Președinția D-lui Mihail Moșgós, Președinte).

Curtea de Apel Constanța

Audiența din 12 Iulie 1943.

SPEȚA Nr. 67. Furt pe teritoriul rural. Legea nr. 784 din 23 Octombrie 1942. Termenele căilor de atac înscrise în această lege sunt prelungite cu 15 zile, potrivit art. 23 din legea nr. 609 din 1 Iulie 1941.

1) *Legea nr. 784 din 23 Octombrie 1942, pentru instituirea unei proceduri speciale de cercetarea, urmărirea, instrucția și judecata unor infracțiuni din codul penal, săvârșite pe teritoriul comunelor rurale, având un caracter procedural, este de imediată aplicațiune, în sensul că dispozițiunile sale sunt aplicabile tuturor proceselor în curs de judecată și în care n'a intervenit o hotărâre definitivă.*

2) *Această lege nefiind altceva decât o modificare a dreptului comun, a codului de procedură penală și având o aplicare nedeterminată în timp, deci cu caracter perpetuu, constituie dreptul comun în privința infracțiunilor de care se ocupă, astfel încât termenele de atac în contra hotărârilor date în asemenea materie urmează a fi prelungite cu 15 zile, conform art. 23 din legea nr. 609 din 1 Iulie 1941, care are un caracter de lege excepțională, limitată în timp numai la durata războiului.*

CURTEA, în complet de divergență și în majoritate: Asupra recursului făcut de Ion Bălă, din comuna Gura Dobrogei, județul Constanța, prin petiția înreg. la nr. 8435 din 22 Mai 1943, în contra sentinței penale nr. 657 din 20 Mai 1943 a Tribunalului Constanța secția II-a, prin care i s'a respins ca tardiv apelul făcut în contra cărții de judecată penală nr. 195 din 10 Februarie 1943 a Judecătoriei Cogealac.

Având în vedere actele din dosar, motivele de recurs formulate în scris și susținute oral de recurent și concluziile d-lui Procuror al Curții, se constată următoarele :

Prin rechizitorul introductiv nr. 12476, din 18 Iunie 1942, al Parchetului Tribunalului Constanța, Ion Bălă este trimis în judecata Judecătoriei rurale Cogealac, pentru delictul de furt, prevăzut și pedepsit de art. 524, 525 pt. 2 lit. b., pt. 3 lit. b. cod penal, comis prin aceia că, în timp de noapte și prin efracțiunea încuetoarelor, a pătruns în casa reclamantului Niculae Nica, de unde a furat foalele dela un cuptor de fierărie.

Instanța sesizată, judecă acest delict și condamnă în lipsă pe inculpat, prin cartea de judecată penală nr. 195 din 10 Februarie 1943, să sufere un an de zile închisoare corecțională, un

și interdicție, 5000 lei amendă în folosul Statului și 15000 lei despăgubiri civile reclamantului.

În contra acestei hotărâri condamnatoare, inculpatul Ion Bălă a făcut apel.

Tribunalul Constanța secția II-a judecând acest apel, l'a respins ca tardiv, prin sentința penală nr. 657 din 20 Mai 1943.

În contra acestei respingeri inculpatul a făcut recursul de față.

Văzând motivul I de casare ;

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul se plânge, că numai prin violarea art. 445 pr. penală i s'a respins apelul ca tardiv, întrucât fapta ce i se impută a fost săvârșită înainte de apariția legii nr. 784 din 23 Octombrie 1942 și prin urmare nu i se poate aplica procedura rapidă prevăzută de această lege și în consecință dreptul de apel este de 10 zile dela comunicare, el fiind lipsă la data judecării.

Având în vedere că din examinarea actelor dela dosar se constată, că furtul imputat recurentului a fost săvârșit în Martie 1942 și judecat în fond la data de 10 Februarie 1943.

Că, în timpul judecării furtului, a apărut legea Nr. 784 din 23 Octombrie 1942, care prin dispozițiunile sale prevede o sancționare mai severă și o judecată mai rapidă a infracțiunilor de asemenea natură, săvârșite pe teritoriul rural.

Considerând că această lege având un caracter procedural, este de imediată aplicațiune, în sensul că dispozițiunile sale sunt aplicabile tuturor proceselor în curs și în care n'a intervenit o hotărâre definitivă.

Că, față de acest principiu, în ce privește calea de atac în această materie, este aceea prevăzută de această lege modificatoare a dreptului comun, iar nu aceea a dreptului comun adică aceea referitoare la celelalte infracțiuni.

Că, prin urmare, Tribunalul, constatând că fapta imputată recurentului intră între acelea prevăzute de legea Nr. 784 din 23 Octombrie 1942, cu drept cuvânt se pronunță în sensul că termenele de atac sunt cele prevăzute de această lege, care în asemenea materie formează dreptul comun, iar nu cele prevăzute de codica de procedură aplicabilă pentru celelalte infracțiuni, fără ca prin aceasta să violeze și să dea o greșită interpretare art. 445 pr. penală.

Că, așa fiind, acest prin motiv de recurs este nefondat.

Văzând motivul II de casare ;

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul se plânge, că numai prin violarea art. 23 al legii Nr. 609 din 1 Iulie 1941, i s'a respins apelul său ca tardiv, întrucât potrivit acestui text, toate termenele de atac fiind prelungite cu 15 zile, apelul său, făcut la opt zile dela pronunțarea primei instanțe, trebuia considerat în termen.

Având în vedere că din actele aflate la dosar se constată,

că prima instanță a pronunțat hotărârea sa la 10 Februarie 1943, iar apelul a fost introdus la 18 Februarie 1943.

Având în vedere că, întrucât din acte mai rezultă că fapta imputată recurentului fiind dintre acelea prevăzute de legea Nr. 784 din 23 Octombrie 1942, modul de judecare este acela prevăzut de această lege.

Că, potrivit art. 7 din această lege, termenul de apel în contra cărților de judecată este de 5 zile libere dela pronunțare.

Că, prin urmare, față de dispozițiunile acestui text, termenul de apel în această afacere expira la data de 16 Februarie 1943.

Având în vedere că întrucât astăzi Statul Român se află în stare de războiu și cum legiuitorul a înțeles ca pe tot timpul acestei stări să ia anumite măsuri cu caracter excepțional, s'a elaborat legea Nr. 609 din 1 Iulie 1941.

Având în vedere că această lege, între altele, în Cap. II, Secțiunea V, se ocupă despre termene și moratoriu.

Considerând că potrivit art. 23 de sub acest capitol și secție, toate termenele pentru atacarea hotărârilor judecătorești, prevăzute în codul de procedură civilă și penală, cele prevăzute în codul de comerț și civil, pentru îndeplinirea actelor și formalităților cerute de aceste coduri și având un caracter patrimonial, precum și termenele de preemțiune, se măresc cu 15 zile pentru întreaga țară.

Că, față de dispozițiunile acestui text de lege rezultă, că toate termenele prevăzute de codul de procedură penală, pentru atacarea hotărârilor judecătorești, se prelungesc cu 15 zile.

Că, în speța de față, există o hotărâre judecătorească al cărei termen de atac este de 5 zile dela pronunțare, termen prevăzut de legea Nr. 784/942.

Având în vedere că această lege, așa cum este redactată nu este altceva decât o modificare a dreptului comun, adică a codului penal, atunci când se ocupă de reprimarea cât mai severă a infracțiunilor săvârșite pe teritoriul rural și a codului de procedură penală, atunci când se ocupă de modul de judecare și de termenele de atac în contra hotărârilor judecătorești date în asemenea materie și cu aplicarea nedeterminată în timp, deci având un caracter perpetuu ca și dreptul comun.

Că, în asemenea situațiune, legea Nr. 784 din 23 Octombrie 1942 constituind dreptul comun, în privința infracțiunilor de cari se ocupă, termenele de atac în contra hotărârilor judecătorești date în asemenea materie urmează a fi prelunghite cu 15 zile, conform art. 23 din legea Nr. 609/941.

Având în vedere că, în ceea ce privește argumentarea Tribunalului pentru a ajunge la respingerea apelului ca tardiv, că legea Nr. 609/941 fiind anterioară legii Nr. 784/942 nu poate fi aplicabilă și apoi această lege nu primește nimic din dispozițiunile primei legi.

Că o astfel de argumentare nu are nici un temei juridic,

întrucât, după cum s'a arătat în corpul acestei deciziuni, legea Nr. 609/941 are un caracter excepțional și se aplică tuturor cazurilor prezente la promulgarea legii și tuturor celor ce se vor mai ivi pe toată durata războiului, cazuri indicate de textele speciale, iar legea Nr. 784 din 23 Octombrie 1942 are un caracter perpetuu, fiind o modificare a dreptului comun și căruia urmează a i se aplica dispozițiunile primei legi, în măsura în care această lege este cazul a fi aplicată. iar faptul că legea Nr. 784/942 nu se referă și la legea Nr. 609/941 în vre-una din dispozițiile sale, nu poate constitui un motiv de neaplicabilitate;

Că, afară de aceasta, redactarea ultimă și complectă a legii Nr. 609/941 și publicată în Monitorul Oficial din 24 Decembrie 1942, însemnează că din nou legiuitorul a înțeles ca acestei legi să-i dea toată tăria legală și să o facă aplicabilă în toate cazurile ce ar intra în dispozițiunile sale și implicit să fie aplicabilă și legii Nr. 784 din 23 Octombrie 1942, care în acest mod a devenit anterioară legii Nr. 609/941.

Că, prin urmare, din toate considerațiunile de mai sus, reșind că termenul de apel prevăzut de art. 7 din legea Nr. 784 din 1942 este prelungit cu 15 zile în puterea art. 23 din legea Nr. 609/941, apelul făcut de recurent în contra cărții de judecată a Judecătoriei Cogealac, în a opta zi dela pronunțare, trebuie considerat a fi fost făcut în termenul legal.

Că deci Tribunalul, numai prin violarea și greșita interpretare a art. 23 al legii Nr. 609/941 a putut respinge apelul ca tardiv, dând astfel o hotărâre casabilă.

Că, așa fiind, motivul II de casare este întemeiat și în consecință recursul urmează a fi admis ca atare.

(C. Apel Constanța, Decizia penală Nr. 523/1943. Președinția D-lui Nicolae I. Mogoș, consilier; redactor D-I Romulus Frumușeanu, consilier. Recurentul prin D-I avocat Vasile Bellu).

NOTA. La 1 Iulie 1941 a apărut în Monitorul Oficial nr. 153 legea nr. 609, privitoare la măsurile excepționale aplicabile în timpul cât arma se află în stare de războiu, lege care a luat unele măsuri provizorii pe tot timpul duratei războiului, în favoarea celor chemați să apere țara.

Deși această lege, prin articolul 1 enunță în mod expres, că intră în prevederile ei numai anumite categorii de persoane, chemate în interesul apărării naționale, totuși, din faptul că art. 23 prevede că toate termenele pentru atacarea hotărârilor judecătorești în materie civilă, comercială sau penală se măresc cu 15 zile pe întreaga țară, a dat naștere la discuțiuni diferite în fața instanțelor judecătorești și în consecință și la soluțiuni contrarii.

Astfel, unele instanțe judecătorești au susținut, că legea fiind aplicabilă numai celor chemați sub drapel, mobilizați, concentrați, etc., efectele ei nu se pot extinde pe cale de interpretare tuturor persoanelor, în ce privește textul art. 23 referitor la mărirea termenelor pentru atacarea hotărârilor judecătorești.

Din contră, alte instanțe își întemeiau soluțiunea pe motivul că, dis-

pozițiile referitoare la mărirea termenelor cu 15 zile fiind înscrise în art. 23, text care se află în secțiunea V-a a legii, intitulată „Despre termene și moratorii“ și sub paragraful 1, intitulat „Dispozițiuni generale“, legiuitorul a înțeles să deroge dela principiul înscris în art. 1 al acestei legi, prin aceea că prelungirea cu 15 zile a termenelor pentru atacarea hotărârilor judecătorești se acordă tuturor persoanelor, indiferent de situația lor de mobilizați sau nemobilizați.

Chestiunea fiind ridicată pe cale incidentală și la Inalta Curte de Casație, a prilejuit înaltului for judecătoresc să dea o hotărâre care să curme controversa, în sensul că textul art. 23 este de aplicațiune generală, fără distincțiune între mobilizați sau nemobilizați, soluțiunea Inaltei Curți sprijinindu-se pe următorul considerent principal :

„Considerând că, în conformitate cu art. 23 din decretul-lege nr. „1942, din 1 Iulie 1941, privitor la măsurile excepționale aplicabile în timpul cât armata se află în stare de războiu — text de aplicațiune generală, fără distincțiune între mobilizați sau nemobilizați, persoane fizice sau juri-„dice, — toate termenele pentru atacarea hotărârilor judecătorești se măresc „cu 15 zile“ (Cas. II. Journ. 5907, din 5. XII. 1942. Cur. Jud. nr. 16/942).

Problema însă a fost rezolvată parțial, deoarece înaintea instanțelor noastre judecătorești s'a ridicat o nouă problemă de drept și anume, dacă art. 23 referitor la mărirea acestor termene este aplicabil și în legile cu o procedură specială, unde căile de atac sunt diferite de cele ale dreptului comun.

Astfel, Curtea de Apel Constanța, în deciziunea pe care o adnotăm, a hotărât cu majoritate, în complet de divergență, că termenul de apel de 5 zile în contra căștilor de judecată, prevăzut de art. VII al legii 784 din 23 Octombrie 1942, privitoare la instituirea unei proceduri speciale de cercetare, urmărire, instrucție și judecare a unor infracțiuni săvârșite pe teritoriul comunelor rurale, a fost mărit cu 15 zile prin efectul legii din 1 Iulie 1941, indiferent dacă apelantul a fost sau nu mobilizat.

Spre a decide astfel, Curtea motivează că legea 609, din 1 Iulie 1941, având aplicațiune numai pe durata războiului, mărirea termenelor se referă la orice materie, indiferent dacă există sau nu o lege specială anterioară sau posteroară care scurtează termenele referitoare la căile de atac.

Nu împărțim soluțiunea dată în majoritatea completului de divergență, pe următoarele considerațiuni :

Deși este adevărat, că legea 609, din 1 Iulie 1941, privitoare la măsurile excepționale în timpul de războiu, a mărit prin art. 23 toate termenele pentru atacarea hotărârilor judecătorești cu 15 zile, în materie civilă, comercială și penală, text care este de aplicațiune generală, fără distincțiune între mobilizați sau nemobilizați, totuși o distincțiune se impune.

Astfel, este în deoseb. cunoscut principiul, că normele de procedură sunt de imediată aplicațiune, ceiace face ca legea 784, din 23 Octombrie 1942, fiind apărută ulterior legii 609, din 1 Iulie 1941 și cuprinzând norme de procedură specială, a abrogat orice alte dispozițiuni procedurale anterioare în această materie, fapt care rezultă și din însăși titlul legii, care are următorul cuprins : „lege pentru instituirea unei proceduri speciale de cercetarea, urmărirea, instrucția și judecata unor infracțiuni din codul penal, săvârșite pe teritoriul comunelor rurale și pentru agravarea pedepselor prevăzute pentru aceste infracțiuni“. Dealtfel, legea cuprinde o întreagă serie de norme procedurale referitoare la sesizare, procedură de judecată, comunicări, etc., cari îi dă un caracter procedural special și de urgență, în ce privește judecarea acestor infracțiuni, deși în finalul ei cuprinde și norme de fond.

A admite teza contrarie, ar însemna nu numai să înlăturăm intențiunea care a călăuzit pe legiuitor cu ocazia edictării legii din 23 Octombrie 1942, de a crea o procedură specială pentru anumite infracțiuni săvârșite pe teritoriul comunelor rurale, dar a suspenda și dispozițiunile înscrise în art. VII din această lege, referitor la termenul de 5 zile de apel contra căr-

ților de judecată, text înscris de legiuitor ca o normă de procedură specială, derogatorie dreptului comun, în scopul unei cât mai grabnice definitiveări a soluționării proceselor ivite în asemenea materie.

În ce privește susținerea, că legea 609, din 1 Iulie 1941, fiind modificată la 8 Decembrie 1942 și republicată în întregime la 24 Decembrie 1942, este o nouă lege, care a modificat dispozițiunile referitoare la termenele din legea 784 din 23 Octombrie 1942, această susținere credem că este eronată, deoarece nu numai că modificările din 8 Decembrie 1942 au fost parțiale, privind numai câteva articole, cu excepțiunea art. 23 — care a rămas în redacțiunea inițială, — dar și pentru motivul, că republicarea ei în întregime este o simplă măsură administrativă, după cum reiese din art. X al legii din 8 Decembrie 1942, cât și din faptul că a fost republicată printre comunicatele Monitorului Oficial, situațiune care nu-i poate da caracterul de lege nouă, nefiind însoțită de un decret-lege.

Dacă am admite soluțiunea dată în deciziunea de mai sus, ar însemna ca — în viitor — orice dispozițiuni referitoare la micșorarea termenelor pentru atacarea hotărârilor judecătorești, luate pe cale de legi speciale, să fie fără efect, ceace credem că nu a fost intențiunea legiuitorului din 1 Iulie 1941, deoarece ar trebui să mărim cu 15 zile toate termenele din legile cu o procedură specială, printre care și acelea prevăzute în legea sabotajului.

De aceia, credem că legea 609/941, deși o lege specială și aplicabilă numai pe durata războiului, totuși termenul de 15 zile prevăzut în art. 23 nu poate fi extins pe cale de interpretare și la legile cu o procedură specială, — apărute ulterior acestei legi, — atunci când cei în drept a uza de asemenea căi de atac nu fac parte dintre persoanele enumerate în articolul 1, ci numai atunci când aceste termene sunt prevăzute în codul de procedură civilă, penală sau codul civil și comercial, după cum însuși textul articolului 23 le limitează în mod expres.

Grigore Ghiculescu

Consilier

Curtea de Apel Constanța

Curtea de Apel Constanța

Audiența din 20 Martie 1943.

SPEȚA Nr. 68. Revizuire. Admitere în principiu. Schimbarea competenței instanței în cursul judecării. Autoritatea de lucru judecat a încheerii de admiterea cererii de revizuire.

In cazul când, în cursul judecării unei cereri de revizuire a unei hotărâri judecătorești, intervine o lege care atribuie altei instanțe competența de a judeca infracțiunea respectivă, încheerea de admitere în principiu a cererii de revizuire, dată potrivit art. 507 pr. pen. de către instanța care și-a declinat competența, este obligatorie și leagă cu autoritate de lucru judecat noua instanță, care trebuie deci să procedeze la judecarea din nou a cauzei în fond, nemaî putând respinge cererea de revizuire.

CURTEA: Văzând apelul introdus de Stoica Manca, din

Constanța, prin petiția înregistrată la nr. 2527/943, în contra sentinței penale nr. 1227/942 a Tribunalului Constanța s. II-a, prin care i s'a respins ca nefondată cererea de revizuire formulată;

Având în vedere că din examinarea lucrărilor dosarului se constată, că Stoica Manea a fost reclamat pentru violare de domiciliu și injurii, de către Olimpia Tache, șefului de post Anadolchioi, la 8 Decembrie 1937;

Între timp, delictul de violare de domiciliu este dat în competența Tribunalului militar și astfel Stoica Manea este trimis în judecata Tribunalului militar al Diviziei 9-a, care, prin sentința penală nr. 1750/938 îl condamnă la 3000 lei amendă pentru violare de domiciliu și 300 lei amendă pentru injurii;

Această sentință, atacată cu recurs la Înalta Curte de Casare Militară, rămâne definitivă prin respingerea acestui recurs;

Ulterior, Stoica Manea introduce cererea de revizuire în fața Curții Militare de Casare și Justiție, cerere care este admisă în principiu, prin încheierea nr. 110 din 1941, pentru motivul arătat în art. 499 p. 3 pr. pen. și conf. art. 507 pr. pen. și trimite cauza spre o nouă judecare în fața instanței de judecată, Tribunalul militar.

Având în vedere că, în timpul când cauza venea spre o nouă judecare în fața Tribunalului militar, judecarea delictului de violare de domiciliu revine instanței de drept comun, în speță Tribunalul Constanța, căruia, prin încheierea nr. 783/942, Curtea Marțială a Diviziei 9-a îi trimite afacerea spre a fi judecată în fond;

Având în vedere că Tribunalul Constanța S. II-a, primind dosarul, cercetează temeinicia cererii de revizuire, conform art. 499 p. 3 pr. pen. și 500 și 503 pr. pen. și hotărăște asupra admisibilității ei în principiu, după ce mai întâi constată aceasta în considerente și o respinge ca nefondată, în loc să judece în fond afacerea, așa cum era normal s'o facă;

Într'adevăr, se constată că cererea de revizuire fusese admisă în principiu de Curtea Militară de Casare, instanță competente să statueze asupra acestei cereri, conform c. j. m. și urma ca în cauză să aibă loc judecata în fond din nou a afacerii penale, conform art. 507 al. pen. pr. pen., deoarece încheierea de admitere în principiu a Casației Militară constituie autoritate de lucru judecat relativ la admisiunea în principiu și ea nu mai poate fi reluată și cercetată de Tribunal, așa cum a procedat și din acest motiv sentința penală nr. 1227/942 este lovită de nulitate, ea fiind dată cu violarea autorității lucrului judecat, și astfel apelul de față urmează a fi privit ca admisibil în principiu, sentința amintită anulată, iar cauza urmează a fi pusă pe rol pentru a se statua în fond asupra ei de către această Curte.

(C. Apel Constanța, Decizia penală Nr. 76/1943. Pre-

ședinția D-lui N. Mogoș, consilier'; redactor D-1 Pandelescu Pantelimonescu, consilier).

Curtea de Apel Constanța — Camera de Acuzare

Audiența din 3 Septembrie 1943.

SPEȚA Nr. 69. Cerere de extrădare. Convențiune internațională. Excepția naționalilor. Noțiunea de național în sensul originii etnice.

1) Potrivit art. 630 pr. pen., condițiunile de formă ale extrădării sunt stabilite de convențiile internaționale, iar în lipsă de convenții, procedura este aceea prevăzută de dispozițiunile procedurii penale.

2) Convențiunea încheiată între guvernele Română și Maghiară, privitoare la extrădare, exceptând, prin art. 1, dela extrădare pe naționali, are a se înțelege prin „naționali“, toți acei cari prin obârșia lor aparțin netăgăduit națiunii respective, în sensul lui „jus sanguinis“, indiferent de supușenia sau cetățenia pe care ar fi avut-o în momentul în care au comis faptul penal imputat.

CAMERA: Asupra cererii de extrădare, formulată de Legățiunea Ungariei prin nota verbală nr. 11787/1943, adresată Ministerului Afacerilor Straine, pentru extrădarea supusului maghiar Nistor Ungur, urmărit pe baza mandatului de arestare nr. 115/942 — 10 din 25 Ianuarie 1943, emis de Consiliul Minorilor Tribunalului Beszterce.

Având în vedere că din examinarea actelor dosarului se stabilesc următoarele:

Minorul Nistor Ungur, în vârstă de 15 ani deplini — cetățean maghiar — conform ordinului de urmărire, e bănuit temeinic, că, în ziua de 8 Decembrie 1941, a ucis cu intenție, dar fără premeditare, prin tragere cu pușca, pe fostul cioban Onisim Raiu, locuitor din comuna Bulkos. Faptul s'a petrecut pe teritoriul acestei comune și este prevăzut de legea penală ungară din anul 1878 art. V, par. 279.

După comiterea faptelor ce i se impută, Nistor Ungur a fugit în străinătate, stabilindu-se în comuna Slava Rusă jud. Tulcea-România, la o rudă a sa, anume Ipolit Dobricean.

Prin nota verbală a Legățiunii Ungariei și prin ordinul de arestare emis de Consiliul Minorilor Trib. Beszterce, contra urmăritului Nistor Ungur, se cere arestarea acestuia, confiscarea corpurilor delictive și obiectelor de valoare aflate eventual asupra

sa și predarea lor, după o prealabilă înștiințare, autorităților ungare de resort.

Considerând că potrivit art. 630 pr. penală, condițiunile de formă ale extrădării sunt stabilite de convențiile internaționale, iar în lipsă de convenții, procedura este aceea prevăzută de dispozițiunile procedurii penale.

Având în vedere că între Statul Român și Statul Ungar există convențiunea de extrădare din 16 Aprilie 1924, ratificată la 2 Aprilie 1925 și publicată în Monitorul Oficial nr. 74 din 2 Aprilie 1925, urmează ca, potrivit dispozițiilor acestei convenții, să se stabilească dacă cererea de extrădare este întemeiată;

Având în vedere că, Ministerul de Justiție Român cu ordinul nr. 54082 din 20 Aprilie 1943, trimite Primului Procuror al Tribunalului Tulcea nota verbală nr. 11787/943, a Legățiunii Ungare, primită în copie și în traducere românească dela Ministerul Afacerilor Streine, prin care se cere extrădarea supusului maghiar Nistor Ungur, acuzat de crimă de omor, nota fiind însoțită și de copia și traducerea ordinului de arestare nr. B 115/42/10, emis contra învinutului de Consiliul Minorilor Tribunalului din Bezsterce;

Că, prin ordinul de mai sus, Ministerul de Justiție a dispus efectuarea formalităților prevăzute de art. 632 și următorii din procedura penală;

Abând în vedere că, în conformitate cu dispozițiunile art. 632 din codul de procedură penală, judecătorul de instrucție de pe lângă Tribunalul Tulcea, căruia i s'a înaintat pentru aducerea la îndeplinire această comisie rogatorie, interogă pe urmăritul Nistor Ungur, însă nu ordonă arestarea acestuia, deoarece constată că comisiunea rogatorie nu îndeplinește condițiunile cerute de art. 632 procedura penală și prin ordonanța de zi din 26 Iulie 1943, restituie lucrările Parchetului Tulcea.

Cu adresa nr. 4900/943, Parchetul Tribunalului Tulcea înaintează dosarul, potrivit art. 633 pr. penală, Camerii de Acuzare Constanța, pentru îndeplinirea celorlalte dispozițiuni legale.

Având în vedere că potrivit art. 634 pr. penală, Camera de Acuzare are a examina, pe deoparte, condițiunile necesare extrădării, expres prevăzute în convenția privitoare la extrădarea indivizilor urmăriți sau condamnați de autoritățile uneia din Statele semnatare, iar pe de altă parte condițiunile de formă și fond cerute de legile noastre în vigoare.

Considerând că potrivit art. 1 din convenția privitoare la extrădare, încheiată între Guvernele Român și Maghiar, Inaltele părți contractante se angajează a-și libera reciproc, cu excepția naționalilor lor, pe indivizii urmăriți sau condamnați de autoritățile judiciare ale uneia din părți, pentru unul din actele de pedepsit enumerate de art. 2 și care s'ar găsi pe teritoriul celeilalte părți;

Că, în conformitate cu art. 14 din aceeași convenție, extră-

darea va fi acordată la producerea sentinței de judecată, fie a unui act de urmărire sau de arestare, ca de pildă un act de punere sub acuzare, un mandat de arestare, etc., în original sau în copie legalizată de către Tribunalul sau altă autoritate competentă a părții reclamante.

Având în vedere cerințele și spiritul primului articol al convenției, urmează a se stabili dacă urmăritul Nistor Ungur este sau nu „național” român.

Având în vedere că din extrasul de naștere din 1 Martie 1926, eliberat de Parohia Română Unită din Bichigiu, jud. Năsăud, act aflat la dosar, se constată că urmăritul Nistor Ungur s'a născut la 27 Februarie 1926, din părinți români Alexandru și Floarea Ungur;

Că, din declarația informatorului Ipolit Dobriceanu din Slava Rusă-Tulcea, luată la 8 Mai 1943, la ancheta judiciară efectuată de judele de instrucție al Tribunalului Tulcea, rezultă că părinții urmăritului, decedați încă din 1926, au fost de origine etnică română.

Având în vedere că părțile contractante stipulează în art. 1 din convenția de extrădare, că se angajează de a-și elibera reciproc, pe indivizii urmăriți sau condamnați de autoritățile judiciare ale uneia din părți, în condițiuni determinate „cu excepția naționalilor lor”.

Considerând că noțiunea „național”, utilizată de părțile semnatare ale convenției, trebuie interpretată în sensul și înțelesul ei actual cu aplicație constantă internațională, că ea cuprinde, în afară de noțiunea de „cetățean” și „supus”, și pe toți acei cari prin obârșia lor aparțin nerăgăduit națiunii respective, indiferent de supușenia sau cetățenia pe care ar fi avut-o în momentul în care ar fi comis faptul imputat.

Că dar, această noțiune de „național” cu sferă mare de cuprindere, include în înțelesul ei pe toți acei cari au aceeași origine etnică, fie că sunt sau nu cetățeni sau supuși ai statului național respectiv sau al unui alt stat.

Având în vedere, că din actele mai sus menționate se face dovadă, că minorul Nistor Ungur, deși supus maghiar, este totuși de origine etnică română.

Că, potrivit originii sale etnice, el trebuie considerat român, inclus în noțiunea de „național român”, astfel că în conformitate cu art. 1 din convenția de extrădare, urmăritul aparținând sub raportul originii sale — „jus sanguinis” — naționalilor români, nu poate fi extrădat statului reclamant.

Având în vedere că, în afară de această interdicție formală de a elibera autorităților maghiare pe urmăritul Nistor Ungur, național român, numitul nu poate fi extrădat și pentru motivul, că ordinul de arestare emis de Consiliul Minorilor Tribunalului din Beszterce-Ungaria, a fost înaintat în copie nelegalizată Ministe-

rului de Justiție Român, în contradicție cu dispozițiunile art. 14 din convenție.

În adevăr, ordinul de arestare nr. 115/942/10, aflat în copie și în traducere românească la dosar, nu prezintă nici o legalizare a Consiliului Minorilor Tribunalului din Beszterce sau a unei alte autorități competente (Ministerul de Justiție) a Statului Ungar, fapt ce rezultă din chiar nota verbală nr. 11787/943 a Legației Ungare, aflată în traducere la dosar, din care se constată, că ordinul de arestare emis contra lui Nistor Ungur conține semnamentele inculpatului și textul legilor penale aplicabil în cauză, fără a vorbi nimic de legalizarea actului.

Considerând că extrădarea nu poate fi acordată decât atunci când toate mențiunile stipulate în convențiunile internaționale, sau în lipsa lor dispozițiunile cuprinse în procedura penală, sunt satisfăcute.

Având în vedere că, în speță, prescripțiunile din art. 1 și 14 din convenția de extrădare intervenită între România și Ungaria nu sunt îndeplinite, urmează a se respinge cererea de extrădare făcută de Statul Ungar în privința lui Nistor Ungur, iar dosarul se va înainta Parchetului Tribunalului Tulcea, pentru a vedea dacă nu este caz de a se pune învinuirea în curs de cercetare.

(C. Apel Constanța — Camera de Acuzare, Decizia Nr. 71/1943. Președinția D-lui Alex. Grefiens, consilier; redactor D-l Ioan V. Leondary, consilier).

Tribunalul Constanța S. I-a

Audiența din 15 Ianuarie 1943.

SPEȚA Nr. 70. Contestație penală. Adeverința de primire a citației. Art. 86 pr. pen. Nu trebuie să cuprindă decât elementele strict necesare identificării citației. Extinderea efectelor unei căi de atac și asupra celorlalți inculpați. Condițiuni — art. 443 pr. pen.

1) Adeverința de primire, prevăzută de art. 86 pr. pen. fiind actul procedural pe baza căruia instanța verifică dacă partea a primit citația, nu trebuie să cuprindă, în afară de semnătura părții, certificată de agentul care a înmănat-o, decât elementele suficiente pentru a se putea identifica citația predată, neexistând nici o rațiune ca mențiunile cerute de art. 82 pr. pen. pentru citație să fie cuprinse și în adeverința de primire.

2) Art. 443 pr. pen. dispunând, că, în cazurile prevăzute

de acest text, instanțele sunt obligate a extinde din oficiu efectele căii de atac și asupra celorlalți inculpați care n'au uzat de ea, are a fi interpretat într'un mod restrictiv, în sensul că, în afară de cazurile limitativ determinate de acest text, nu se poate extinde efectul unei căi de atac și în alte cazuri.

TRIBUNALUL: Asupra contestațiunei de față, introdusă de Ion C. Toma, din comuna Hârșova, jud. Constanța, în contra sentinței penale nr. 360/941 a Tribunalului Constanța Secția I-a:

Având în vedere actele dosarului, concluziunile Ministerului Public, cum și susținerile contestatorului.

Având în vedere că, prin această contestațiune se susține, în prim rând, că procedura de chemare pentru ziua de 4 Aprilie 1941, când s'a judecat cauza și s'a pronunțat sentința penală nr. 360/941, nu a fost regulat îndeplinită, deoarece adeverința de înmânarea citației nu cuprinde anul când s'a înmânat, secția Tribunalului, nr. dosarului, calitatea în care a fost citat și calitatea agentului care a înmânat-o, nerespectându-se prin aceasta dispozițiunile art. 82 și 87 pr. penală.

Având în vedere că actualul cod de procedură penală consacra materiei privitoare la „citații și înmânarea lor”, secțiunea I din capitolul I titlul VI, dispozițiile art. 82-87.

Având în vedere că art. 82, pe care'l invoacă contestatorul, se ocupă cu regulile privitoare la citație, arătând în mod amănunțit ce anume trebuie să cuprindă aceasta, întrucât citația a fost considerată de legiuitor ca actul procedural de cea mai mare importanță, datorită ei partea fiind anunțată că este implicată într'un proces, determinând locul și timpul când urmează să se prezinte la judecată.

Considerând că mențiunile și nulitățile prevăzute de acest articol se referă numai la citație nu și la adeverința de primire, despre care se ocupă art. 86, neputându-se admite, — cum susține contestatorul —, că aceiași rațiune ar exista ca aceleași mențiuni să fie cuprinse și în adeverința de primire. Întrucât, în timp ce citațiunea este actul procedural, care înștiințează partea de procesul ce-l are, trebuind deci să cuprindă toate datele necesare unei înștiințări complete, pentru ca partea să știe timpul și locul unde urmează să se prezinte, adeverința de primire este actul procedural pe baza căruia instanța verifică dacă partea a luat cunoștința de chemarea sa pentru ziua când se judecă procesul, nefiind necesar deci a cuprinde, în afară de semnătura celui căruia i s'a înmânat citația, certificată de funcționarul care a înmânat-o, decât elementele suficiente pentru a se putea identifica citația.

Având în vedere că, în speță, din examinarea adeverinței de primire care formează obiectul contestațiunei se constată, că în afară de semnătura contestatorului, care nu a fost contestată,

aceasta cuprinde nr. citației, cum și data de 4 Aprilie 1941, când partea urma să se prezinte la proces, elemente suficiente pentru a se putea vedea că citația înmănată a fost aceea cu privire la apelul care se judeca la 4 Aprilie 1941, când contestatorul pretinde că a lipsit pentru că nu a avut cunoștință unde se judecă acest apel.

Având în vedere că, dacă în adevăr nu ar fi avut cunoștință unde urma să se judece apelul său la data de 4 Aprilie 1941, pentru că nu era trecut în citație instanța de judecată, contestatorul trebuia să înfățișeze citația însăși, pentru a se vedea că cele susținute în această privință reprezintă realitatea.

Că, nefăcând acest lucru, prezumția este că citația cuprinde toate mențiunile legale și că neprezentarea contestatorului în ziua procesului se datorește neglijenței sale sau altei cauze străine aceluia invocate prin contestație.

Având în vedere că, în ceiace privește art. 87 pr. penală, pe care contestatorul îl învoacă deasemenea în contestație, dispozițiunile sale sunt aplicabile numai în cazurile când se încheie proces verbal de către agentul însărcinat cu înmânarea citației, nu și atunci când persoana citată semnează dovada de primire.

Că, deci, față de cele arătate mai sus, susținerile contestatorului că adevărul de primire trebuie să cuprindă mențiunile prevăzute de art. 82 și 87, fără a face dovada că citația primită nu conținea aceste mențiuni, sunt neîntemeiate și urmează a nu fi primite.

Având în vedere că se mai susține ca motiv al contestației, că sentința penală nr. 360/941 trebuie să fie anulată în întregime — în urma admiterii contestațiunii celorlalți coinculpați —, iar nu să privească numai pe cei doi coinculpați, care făcuseră contestație.

Având în vedere că, din sentința penală nr. 558, dată de acest Tribunal, la 11 Iunie 1941, se constată în adevăr, că, în urma contestațiunii făcute de cei doi coinculpați Iacob Epifan și Ștefan P. Lazăr, s'au anulat, în ceiace privește pe aceștia, formele de procedură împreună cu sentința penală nr. 360 din 4 Aprilie 1941, date pe baza acestor acte viciate de procedură, prin care aceștia fuseseră condamnați, împreună cu contestatorul Ion Toma, pentru furtul și tănuire.

Că însă, procedura în ceiace privește pe acești doi coinculpați fusese făcută prin afișare și cu călcarea formelor legale, situație cu totul alta decât aceea în care se găsește contestatorul de astăzi, care a primit personal citația pentru ziua când s'a judecat apelul său.

Considerând că, pe de altă parte, este neîntemeiată susținerea contestatorului, după care anularea sentinței penale nr. 360/941 trebuia să fie totală, iar nu să privească numai pe cei doi coinculpați ai săi, deoarece nu există nici un alt text de lege din care să rezulte că o cale de atac exercitată de un inculpat profită și celorlalți inculpați, afară de acela al art. 443 pr. penală.

Având în vedere că acest articol prevede în primul aliniat 4 situațiuni când instanțele urmează a extinde din oficiu efectele unei căi de atac exercitată numai de unul din inculpați și asupra celorlalți și anume atunci când această cale de atac a avut de rezultat constatarea că infracțiunea nu există, este prescrisă, amnistiată sau urmează a primi o calificare mai ușoară, iar în al doilea aliniat prevede cazul când în recurs se admite casarea pe motivul că instanța de fond nu a fost compusă în conformitate cu legea, ori n'a fost competentă pentru nici unul din recurenți din cauza materiei, sau pentru o nulitate de formă a hotărârei, casare care profită și recurenților care nu au formulat motive în acest sens.

Că însă, în afară de aceste cazuri limitativ determinate de textul mai sus indicat, nu se poate extinde efectul unei căi de atac și în alte cazuri.

Că așa fiind și cum situația contestatorului de azi nu se poate încadra în nici unul din cazurile prevăzute de art. 443 pr. penală, urmează a considera nefondat și acest motiv al contestațiunii.

Că, astfel fiind, Tribunalul urmează a respinge ca nefondată contestația de față.

(Trib. Constanța S. I-a, Sentința penală Nr. 25/1943. Președinția D-lui Elefterie Bujoreanu, prim președinte ; redactor D-l Mircea Crețoiu, judecător).

Tribunalul Constanța — Instanța specială de sabotaj **Audiența din 8 Iulie 1943.**

SPEȚA Nr. 71. Infracțiuni la legea chiriilor din Martie 1943. Art. 42. Dacă denunțatorul se poate constitui parte civilă în procesul penal. Soluție afirmativă.

Art. 42 din noua lege a chiriilor din Martie 1943, după care delictele prevăzute prin această lege se urmăresc și se judecă după procedura legii pentru reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, dispunând totuși, că constatarea acestor delictes se va face din oficiu la cererea celor vătămați, a introdus în această materie noțiunea de parte vătămată, căreia, în lipsă de o dispozițiune contrară, îi aparține acțiunea civilă având de obiect repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, conexă celei penale, astfel încât ea poate figura în instanța penală ca parte civilă și a produce probe în dovedirea faptului incriminat.

Instanța, în majoritate ; Asupra incidentului ridicat de către

inculpată, relativ la calitatea denunțătoarei de a sta în instanță ca parte civilă și de a produce probe.

Având în vedere că conform principiilor generale de drept, diriguitoare în materie de procedură penală, oricine se crede prejudiciat de faptul penal comis de către o altă persoană în dauna sa, are dreptul de a se plânge autorității respective, care în societatea civilizată a înlocuit dreptul talionului din primitivitate, statul luând asupra sa garanția reparării acestor prejudicii în accepțiunea largă a ideii că, fapta penală a unui membru al societății asupra celui alt nu se reduce atât la leziunea produsă celui prejudiciat, cât este de natură a aduce o perturbare mai gravă în sânul întregii societăți și de a strica echilibrul normal bunului mers al colectivității.

Din acest punct de vedere legiuitorul ultimului cod penal român a împărțit, din punctul de vedere al posibilității punerii lor în mișcare, acțiunile publice, în două mari categorii: 1. acele în care faptul produs de către infractor este de așa mare gravitate, încât societatea lezată se sesizează prin sine de prejudiciul comis în dauna sa, prin reprezentantul ei, Ministerul Public, care are căderea de a porni din oficiu acțiunea penală; 2. acelea în care partea singură prejudiciată este în măsură să aprecieze asupra gravității infracțiunii comisă asupra sa și să divulge Ministerului public, sau direct instanței de judecată, faptul, prin plângere prealabilă, rămânând chiar și după deschiderea acțiunii publice, în multe din aceste acțiuni, tot ea stăpâna acestei acțiuni, putând să producă probe, să stăruie într'însa, sau s'o retragă.

Considerând că în acest fel putem distinge din capul locului: infracțiuni în care societatea este mai mult sau mai puțin interesată, dată fiind ordinea socială perturbată, și infracțiuni în care interesul particular primează.

Având în vedere că dreptul, în înțelesul său de organism viu menit să diriguească societatea, evoluează în raport direct cu necesitățile de moment ale colectivității pe care o cărmuește și că ideia de drept a variat în decursul secolelor, luând dela timp la timp și dela regiune la regiune formele cele mai variate, menite să imbrace și să satisfacă tocmai aceste necesități.

În acest sens este de observat, că, în general, fenomenele economice care în majoritatea cazurilor vin să se grezeze pe evenimente sociale excepționale, precum, crize, sinistre, molime și mai cu seamă războiul, tind către crearea de si uații politice, de cele mai multe ori dezastruoase pentru stat, rezultate din stările de derută, mizerie și nemulțumire pe care le provoacă și pe cari în special legiuitorul excepțional din timp de războiu a căutat să le stăvilească, intervenind întotdeauna și reglementând de multe ori prin intervenția autorității de Stat și prin sancțiuni drastice, împotriva speculatorilor și profitorilor, cari, forțând asupra evoluției normale a fenomenului de cerere, ofertă, etc., contribuiesc și mai mult la agravarea acestor stări de fapt. Dint'o atare ne-

cesitate s'a născut în momentele de față și legea sabotajului și a speculei ilicite, în formele pe care le-a îmbrăcat sub diferite legiuri dela începerea războiului și până astăzi.

Având în vedere că, căutând să punem de acord cele mai sus argumentate cu dispozițiunile de text referitoare la incidentul ridicat, sunt de observat următoarele:

Că într'adevăr și aci, legiuitorul, considerând că speculațiunile întreprinse în timp de războiu de către profitori asupra nevoilor elementare de hrană și îmbrăcăminte ale mulțimei, sunt fapte menite să agraveze starea de tensiune morală și fizică a populației, față de care însăși națiunea și Statul sunt interesate în existența lor intimă, a intervenit mai mult decât în delictele de drept comun în cari ordinea publică este interesată, și trecând peste interesul privat al celui lezat, a luat asupra sa sarcina urmării și sancționării infracțiunii, legiuitorul stabilind prin art. 52 că Statul este acela care se constituie parte civilă.

Așa dar, legiuitorul materiei excepționale a legii sabotajului, în interesul superior pe care îl are ca ordinea socială să nu fie turburată în timp de războiu, a luat din mâna părții interesate conducerea acțiunii publice, Statul considerându-se singur interesat.

Având în vedere că nu tot acelaș lucru se produce și în materie de raporturi excepționale între proprietari și chiriași, rezultând din disp. art. 42 din noua lege a chiriilor din Martie 1943.

Că, deși prin acest text legiuitorul a stabilit, că delictele prevăzute prin acea lege se urmăresc și se judecă după procedura legii pentru reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic, totuși prin aliniatul imediat următor circumserie aplicativitatea acestei dispozițiuni numai la procedura de celeritate ce este de urmat, atunci când adaugă că: „Constatarea acestor delictes se va face din oficiu **la cererea celor vătămăți**“. Că deci, introducându-se spre deosebire de legea sabotajului noțiunea de parte vătămată în text, este dela sine înțeles că aci legiuitorul, deși tot într'o materie excepțională pentru timp de războiu, totuși nu a mai înțeles să ia definitiv din mâna părții vătămăte posibilitatea urmării acțiunii publice. Că este așa, se adaugă la cele de mai sus faptul, că în această materie a chiriilor fenomenul juridic se leagă direct într'o conexitate mai intimă de raporturi, numai între două persoane, chiriașul și proprietarul respectiv, fără ca să îmbrace caracterul de universalitate ce o ia infracțiunea în legea sabotajului.

Cu totul contrar în materia legii chiriilor, însăși partea vătămată, denunțatorul, poate să figureze în tot cursul instanței ca parte civilă, ea fiind singura în măsură să poată cunoaște circumstanțele intime de fapt componente ale infracțiunii și să producă dovezi în acest sens.

Că, dealtfel, ar fi și paradoxal să se creadă, că atunci când legiuitorul, prin art. 42 al noiei legi a chiriilor din 1943, a dis-

pus în favoarea denunțatorului prejudiciat dispozițiunea că infracțiua comisă în dauna sa să se judece conform legii sabotajului, din punct de vedere al celerității, procedurii, rigorii instanței și gravității pedepselor aplicate, pe deoparte, pe de altă parte să refuze tocmai acestei părți vătămate posibilitatea de a sta în instanță ca parte civilă și a produce dovezile despre care numai ea singură poate avea cunoștință.

Considerând că, de altfel, fiind stabilite în drept, că orice fapt penal dă naștere totodată și la o acțiune civilă conexă celei penale, și că atâta timp cât norma de drept etalată, în speță, printr'o lege generală nu este combătută printr'o dispoziție de lege specială (ca atare legea chiriilor întrebuițând noțiunea de parte vătămată), nu se poate susține că acțiunea civilă să fie dijunsă de cea penală, iar partea prejudiciată să fie trimisă la acțiunea dreptului comun, în locul procedurii de rapiditate pe care însăși art. 42 legea chiriilor și art. 49 și urm. legea sabotajului i le pune la dispoziție.

Că, așa dar, urmând a se stabili în drept, că conf. art. 42 legea chiriilor și 49 leg. sabotajului chiriașul, în acțiunile penale conf. art. 41 și urm. legea chirilor din Martie 1943, are dreptul a sta în instanță ca parte civilă, iar în fapt denunțătoarea Maria Filip urmând în speță să-și facă probele necesare figurând în calitatea mai sus arătată, alături de Stat, — pentru aceste motive, respinge incidentul.

(Trib. Constanța — Inst. Sabotaj. Incheerea penală Nr. 6878/1943. Președinția D-lui Elesterie Bujoreanu, Prim Președinte; redactor D-l Richard Flechtenmacher, judecător de ședință. Inculpata prin D-l avocat Dumitru Popescu, denunțătoarea parte civilă prin D-l avocat Dumitru Marin).

RECENZII

Un comentariu doctrinal și jurisprudențial al unei legi de o aplicațiune mai răspândită a însemnat întotdeauna o lucrare de un real folos, atât pentru cei chemați să o aplice cât și pentru justițiabili și practicienii dreptului.

O nouă lege a accelerării judecăților, destinată a fi în primul rând o lege de unificare, aplicabilă pe întreg teritoriul țării și extinsă la toate instanțele judecătorești ordinare, inclusiv judecătoriile de ocoale, constituie o lege fundamentală, de temei, menită să reformeze radical spiritul tradițional al codului de procedură civilă, în sensul obținerii unei justiții cât mai prompte și cât mai drepte.

O asemenea reformă legislativă, deși apărută în vremurile critice de astăzi, nu putea rămâne fără comentatori.

Comentariul unei asemenea legi, care suprapusă procedurii civile constituie dreptul comun procedural, este însă o lucrare grea, atât prin competența doctrinală și experiența de practician ce o presupune din partea autorilor, cât și prin vastitatea materiei. La acestea se adaugă astăzi dificultățile de ordin practic, adeseori de neînălțurat, ce însoțesc scoaterea de sub tipar a unei lucrări de oarecare amploare.

Aceste greutăți le-au încercat și le-au învins doi tineri eminenți magistrați ai tribunalului Constanța, care și-au pus în gând o asemenea lucrare și au realizat-o. *Legea accelerării* din 23 Iunie 1943, comentată și adnotată de d-nii *Ion St. Negulescu* și *Gheorghe Dărăngă*, apărută la începutul acestei toamne, reprezintă sub acest aspect un considerabil efort și o frumoasă reușită.

Fără contribuția și concursul material al autorităților de stat, dar cu încurajarea noastră a tuturor, d-nii *Ion Negulescu* și *Gh. Dărăngă*, conștienți de greaua sarcină ce și-au asumat, cu încrederea în puterile de muncă și frumoasa lor

pregătire teoretică și profesională, au reușit scoaterea la lumină a unui impresionant comentariu, de peste 200 pagini, cu un bogat material jurisprudențial, compus din cele 1000 rezumate de jurisprudențe reproduse sub textul legii.

Neemițând pretenția unei opere științifice, așa cum a înfăptuit-o, prin comentariul legii din 1929, savantul nostru profesor d-l Eugen Herovanu, ci propunându-și a alcătui numai o lucrare practică și utilă,—mergând pe însăși drumul legiuitorului, mărturisit prin raportul însoțitor al legii, care : „părăsind preocupări de ordin speculativ sau teoretic, s'a inspirat din însăși judecata și experiența de fiecare zi a instanțelor și barourilor noastre“,—autorii acestui comentariu și-au realizat din plin intenția, punând la îndemâna practicienilor — magistrați și avocați — și chiar a justițiabililor, o lucrare extrem de folositoare, un material jurisprudențial selectat și pus la punct cu un profund discernământ critic.

Colaboratori ai „Justiției Dobrogei“, revistă a cărei menire este în primul rând promovarea justiției din această parte a țării și încurajarea tendințelor de afirmare pe terenul dreptului a energiilor locale, salutăm cu deosebită satisfacție apariția acestei lucrări juridice, în care vedem afirmarea unui luminos și meritat succes.

C. Ang.

RĂSFOND REVISTELE DE DREPT.

de I. Negulescu

ACȚIUNE PENALĂ. EXTINDERE în INSTANȚĂ. NEINDICAREA FAPTFLOR CI NUMAI TEXTELE PENALE. NULITATE.

Potrivit dispozițiilor art. 225 al. I pr. pen., în toate cazurile de urmărire, Ministerul Public este dator ca în rechizițiunile sale să precizeze faptul urmărit și numele persoanelor pe care le socotește vinovate, să arate calificarea juridică a faptului și textele de lege pe care se întemeiază urmărirea.

Regulile de procedură penală privitoare la punerea în mișcare a acțiunii penale și sesizarea instanței penale trebuie riguros respectate, fiindcă neobservarea lor este sancționată cu nulitatea absolută, potrivit art. 103 pr. pen. Astfel, dacă cu ocazia extinderii acțiunii penale și asupra altor inculpați, Ministerul Public s'a mărginit să indice numai textele de lege fără a arăta în ce constau faptele ce li se impută, punerea în mișcare a acțiunii penale este viciată, așa că se va anula urmărirea. (Cas. II d. 2892/942. P. Rom. 1943. III. pag. 166.)

APELUL PĂRȚII CIVILE IN CONTRA HOTĂRĂRII de ANULAREA URMĂRIREI. PUNE IN MIȘCARE și ACȚIUNEA PENALĂ.

În ce privește apelul împotriva hotărârilor de anulare sau de încetare a urmăririi, codul de procedură penală nu interzice accesul acestei căi de către partea civilă. În acest caz, instanța chemată să statueze asupra apelului conform art. 468 pr. pen., este investită nu numai cu judecarea acțiunii civile, ci și cu cea penală, care împreună formează fondul afacerii. A se admite soluția contrară, ar însemna că s'a înserat încă odată în art. 468 principiul înscris în art. 460 pr. pen., ceea ce nu poate fi atribuit legiuitorului. (Cas. II d. 1253/942, Curier jud. 1943 nr. 18 pag. 280)..

APEL. COMUNICAREA MOTIVELOR. NECONFORMARE. ANULAREA APELULUI ca NEMOTIVAT.

Potrivit art. 69 pr. civ., aplicabil apelurilor împotriva cărților de judecată pronunțate de judecătoria, actele procedurale se comunică părților la domiciliu. Din aceste dispozițiuni reiese că, în cazul când apelantul se mărginește să depună motivele de apel, fără a stărui ca ele să fie comunicate în termenul fixat de instanță, cerințele legii nu sunt îndeplinite, astfel că sancțiunea

nulității, neaplicată la primul termen, urmează să intervină la înfățișarea următoare, când se constată că nici după amânare apelantul nu a îndeplinit formalitățile socotite de legiuitor necesare. Scutirea de timbru nu dispensa pe recurent de a stăruii în comunicarea motivelor de apel, chiar dacă în speță comunicarea ar fi trebuit să fie făcută prin comisariatul de poliție, dat fiind că în lipsa unei dispozițiuni derogatorii exprese, actele procedurale nu se îndeplinesc decât la stăruința părții interesate. (Cas. III d. 1168/1942 J. Gen. nr. 20 speța 516).

ASIGURĂRI SOCIALE. ACCIDENT DE MUNCĂ. RESPONSABILITATE. RISC PROFESIONAL.

Legislația specială elaborată în materie de accidente de muncă, cu excepția cazurilor limitativ arătate în art. 112, face în principiu abstracție de ideea de culpă, fie a patronului, fie a victimei accidentului; accidentul constituie în aceste împrejurări, prin însuși faptul întâmplării sale, titlul unei despăgubiri stabilită dinainte în lege și culpa va fi luată în considerație numai în cazurile limitativ arătate în art. 112 și 113.

Principiul înscris în art. 148 acordă victimei unui accident de muncă sau urmașilor săi, dreptul la o pensie stabilită prin lege, fără a se mai cerceta dacă accidentul provine din greșala victimei sau forță majoră.

Responsabilitatea patronului este bazată pe ideea de risc profesional și ca consecință a acestei noi concepții introdusă în legislația muncitorească, s'a prevăzut prin al. ultim al acestui text de lege, că dispozițiunile art. 998 și 1003 c. civ. nu sunt aplicabile cazurilor de accidente prevăzute în acea lege. După acest principiu, care se aplică și în cadrul legii din 1933, victima accidentului sau urmașii săi nu au dreptul de a cere dela patron reparația integrală a prejudiciului suferit, conform dreptului comun, ci numai renta sau pensiunea potrivit normelor înscrise în acea lege. (Cas. S. U. d. 52 din 22 Oct. 1942. P. Rom. 1943. I pag. 121 caet 9).

AUTENTIFICARE. JUDECĂTORII. LOCUITORI din OCOL NU INSEAMNĂ CEI VREMELNIC AFLAȚI ACOLO.

Scopul urmărit de legiuitorul din 1907, prin mărirea competenței judecătoriilor de ocol rurale în materie de autentificare, a fost de a pune la îndemâna populației dela sate, silită până atunci de a merge la tribunal pentru unele acte, mijloacele de autentificare, de unde rezultă că prin cuvântul „locuitor“, întrebunțat de lege, se înțeleg acei care sunt domiciliați în raza ocolului, deci cei care prin așezarea lor, în sensul art. 87 c. civ., aparțin unei comune din ocolul judecătoriei, nu și cei care întâmplător sau vremelnic s'ar afla în cuprinsul ocolului. (Cas. I d. 604/943 Jur. Gen. 1943 No. 27 sp. 705).

CHIRII. CONTRACT de LOCAȚIUNE cu PACT COMISORIU EXPRES. TERMEN de GRAȚIE.

Nu se aplică nici după dispozițiunile D. lege din 1 Iulie anul 1941.

Termenul de grație nu se poate acorda în litigiile care au la bază convențiuni ce cuprind un pact comisoriu de rezilierea deplin drept, pentru neîndeplinirea la termen a îndatoririlor contractuale, deoarece judecătorul nu se poate substitui părților, prelungind, — prin acordarea unui termen de grație,—o îndatorire care a fost stinsă în mod automat, prin îndeplinirea condițiunei rezolutorii. Dela acest principiu general de drept nu derogă nici decretul lege din 1 Iulie 1941, privitor la luarea de măsuri excepționale, care prin art. 24 nu face decât să reediteze admisibilitatea termenului de grație în cazurile când convenția nu cuprinde un pact comisoriu de gradul III, fixându-se însă o durată de cel mult trei luni.

(Cas. I d. 834/942 J. Gen. 1943 No. 20 speța 520).

CITAȚIUNI. NEINDICAREA ANULUI, NUMĂRULUI SECȚIEI, PREVEDEREA ALTEI ORE DECÂT CEA SOROCITĂ. VIOLA- REA DREPTULUI de APĂRARE.

Proba de înmânarea citației și de cuprinsul ei se face prin dovada de înmânare; din cuprinsul adeverinței de primire a citației emisă de instanța de fond pentru termenul de 25 Noemb. 1940, când a avut loc judecarea în fond a apelului recurentului, rezultă că acesta a fost citat fără a se arăta anul și numărul secției instanței în fața căreia este citat și deci, în lipsa acestor mențiuni cerute de art. 72 pr. civ., citația este nulă conform art. 73 p. 2 din pr. civ. și numai cu violarea dreptului de apărare s'a putut păși la judecarea în fond a apelului.

(Cas. IV d. 245/942 Jur. Gen. 1943 speța 711).

CITARE SOCIETĂȚI. ALEGERE de DOMICILIU.

Alegerea de domiciliu la avocat, pe care recurenta a făcut-o în apel, are drept efect de a face valabilă comunicarea actelor de procedură la domiciliul special al persoanei alese, deoarece prin alegerea de domiciliu, această persoană devine un mandatar al părții ce și-a ales domiciliul la dânsa. Prin desemnarea persoanei care să primească procedurile, recurenta contestatoare a renunțat implicit la formalitățile cerute de art. 75 pr. civ., cu privire la înmânarea citațiilor unor societăți.

(Cas. I d. 417/942 P. Rom. 1943 III pag. 163).

CITAȚIUNI. IMOBIL CU MAI MULTE APARTAMENTE. A- GENTUL ESTE OBLIGAT A CERCETA și, IN CAZ DE AFI- ȘARE, SĂ LIPEASCĂ CITAȚIA PE UȘA APARTAMENTULUI.

Art. 74 al. 4 pr. civ. prevede, pentru cazul când comunica-

rea citației are a se face prin afișare, că citația se va lipi pe „ușa citatului“. Această regulă are a fi observată și la hotărârile judecătorești.

Atunci când urmează a se comunica o citație sau o hotărâre judecătorească la un domiciliu ales, situat într'un imobil compus din mai multe apartamente, dacă va fi cazul a se afișa citația sau hotărârea, afișarea va trebui să se facă nu la ușa imobilului, ci chiar la ușa apartamentului unde partea locuiește, pentru că în atare situațiune aceasta este „ușa citatului“, la care se referă art. 74 pr. civ. Chiar dacă partea nu a indicat prin petiția de recurs, care este acel apartament, totuși agentul însărcinat să comunice citația sau hotărârea, va trebui el să cerceteze care este apartamentul unde locuiește persoana, și să afișeze actul la ușa acestui apartament. Contrar, comunicarea sentinței nu este valabilă.

(Cas. I Jurnal 488/943 Jur. Gen. 1943 No. 20 speța 522).

CONTESTAȚIE PENALĂ. FORȚĂ MAJORĂ. NEINCUNOȘTIINȚAREA INSTANȚEI. INADMISIBILITATEA CONTESTAȚIEI

Potrivit art. 515 p. 3 pr. pen., se poate face contestație când partea dovedește că a fost în imposibilitate absolută de a se prezenta sau de a încunoștiința instanța de această împiedicare printr'un caz de forță majoră. Rezultă deci că forța majoră poate fi invocată în instanța de contestație, ca justificare a neprezentării la judecarea cauzei în fond, care este însă condiționată de obligațiunea pentru contestator, de a fi făcut cunoscut instanței de fond cauza neprezentării sale la debateri, astfel încât, mai înainte de a statua asupra fondului, instanța să fi avut posibilitatea de a putea aprecia dacă împrejurarea invocată drept cauză a neprezentării constituie un caz de forță majoră capabil să justifice amânarea. Astfel, se constată că condițiunea imposibilității de prezentare este cumulativ cerută și cu aceea de încunoștiințare, afară de faptul când și lipsa de înștiințare a fost determinată tot de un caz de forță majoră.

(Cas. II d. 339/1943 Jur. Gen. 1943 speța 688 No. 26).

CONTENCIOS. FUNCȚIONAR PUBLIC NUMIT PRIN DECRET REGAL. PUNERE ÎN DISPONIBILITATE PRIN DECIZIE MINISTERIALĂ. ILEGALITATE.

Potrivit principiului corespondenței formelor, admis în dreptul public, care asigură echivalența din punct de vedere formal a actelor administrative de autoritate, măsurile luate prin asemenea acte într'o anumită formă, nu pot fi anulate sau revocate decât cu aceleași forme.

Așa fiind, eliminarea unui funcționar public, numit prin decret regal, nu se poate face valabil printr'o deciziune ministerială, deoarece este vorba de schimbarea unei situații juridice existente consacrată în baza unui decret regal.

(Cas. IV. d. 1/1943 Curier Jud. 1943 No. 13 pag. 202).

CONTESTAȚIE. MOBILIZAT PENTRU LUCRU. ADMISIBILITATE.

În conformitate cu dispozițiunile art. 25 al legii măsurilor excepționale, nici o acțiune nu se va putea începe sau continua în contra vreunei persoane mobilizate.

Intrucât legea în forma în care era în vigoare la data de 9 Oct. 1942, când s'a soluționat recursul inculpatului — anulat ca netimbrat — nu făcea nici o distincție între cei mobilizați efectiv și mobilizații pentru lucru, rezultă că de dispozițiunile ei beneficiează și aceștia din urmă.

(Cas. II d. 524/943 Jur. Gen. 1943 No. 23 speța 615).

DIVERGENȚĂ. LIMITAREA DISCUȚIEI.

În principiu, înaintea instanței de divergență nu se poate deduce, iar instanța de divergență nu poate discuta și soluționa decât punctele asupra cărora s'a ivit divergența, ceea ce rezultă și din termenii art. 117 pr. civ.

(Cas. I d. 884/941 P. Rom. 1943. I pag. 132 caet 9).

DOTĂ. IMOBIL DOTAL. VÂNZARE CU OBLIGAȚIA IMPUSĂ CUMPĂRĂTORILOR DE A CONSEMNA PREȚUL CA FOND DOTAL. RESPONSABILITATE.

Din moment ce prin Jurnalul tribunalului care autoriza vânzarea fondului dotal, cumpărătorii erau obligați ca ei înșiși să consemneze prețul vânzării ca fond dotal, răspunderea pentru neconsemnarea sumei rămâne asupra cumpărătorilor, indiferent de orice manopere ar fi săvârșit vânzătorii cu scopul de a încasa prețul vânzării, în loc de a-l consemna ca fond dotal.

(Cas. I d. 206/1943. J. Gen. 1943 speța 715).

FALS. CERERE DE SUSPENDAREA JUDECĂȚII CIVILE, pe motiv că s'a deschis acțiune publică pentru fals. Nu se poate face când afacerea civilă este în recurs.

Maxima „le criminel tient le civil en état“, în baza căreia acțiunea civilă se suspendă până la judecarea acțiunii penale, se aplică când acțiunea civilă este pendinte înaintea instanței de fond, unde chestiunea se poate ridica în materie de fals, fie sub forma falsului incident civil, fie sub forma falsului principal penal, atunci când instanța urmează să-și întemeieze hotărârea pe actul pretins fals. Însă înaintea Curții de Casație nu se poate aplica sus zisa maximă, decât pentru actele intervenite după pronunțarea hotărârii de fond și care privesc procedura la Casație, iar nu și pentru altele pe care s'a bazat instanța de fond, întrucât în recurs nu se pot invoca mijloace noi, așa că faptele posteroare hotărârei de fond neputând modifica situația în care se găsea procesul la instanța de fond, rezultă că chiar hotărârea condamnatrice de fals, dacă ar exista, n'ar putea influența judecarea recursului, condamnarea fiind un fapt posterior, singurul re-

mediu fiind revizuirea hotărârei care s'ar fi bazat pe acte false.

(Cas. III Jurnal din 1 Iulie 1943. Jur. Gen. 1943 speța 718).
INTERPRETAREA PROBELOR. APRECIERE SUVERANĂ.

Interpretarea probelor și aprecierea verosimilității faptelor cuprinse în ele, constituie un atribut suveran al instanțelor de fond, singura limită adusă acestui drept fiind aceea de a nu denatura probele și actele interpretate. Și deși este de principiu, că renunțările la drepturi nu se presupun, dar nu-i mai puțin adevărat că ele pot fi și tacite, atunci când rezultă din împrejurări de fapt care să le facă neîndoelnice.

(Cas. I d. 247/1943. P. Rom. 1943. III pag. 161).

LOCAȚIUNE. SUBINCHIRIERE TOLERATĂ. PACT COMISORIU

Este de principiu că executarea contractelor sinalagmatice are a se face cu bună credință de toate părțile contractante, în așa fel, ca nici una din părți să nu poată fi luată prin surprindere în exercitarea obligațiilor sale. Astfel devine necesar ca proprietarul, pentru a nu surprinde buna credință a chiriașului, să-l vestească pe acesta din urmă că tolerarea permisă până la un moment, încetează dela data anume precizată și astfel condițiunea rezolutorie expresă își recapătă de atunci încolo întreaga ei putere.

(Cas. I 708/1943. Jur. Gen. 1943 No. 26 speța 698).

MARTURISIRE JUDICIARĂ. PROCES. DECLARAȚII VERBALE în ȘEDINȚĂ. CARACTER.

Declarațiunile făcute de o parte la desbaterea procesului și consemnate în procesul verbal de ședință și dacă nu au fost luate în forma prevăzută de art. 142 pr. civ. și nici nu au fost făcute în mod spontan, ci ca o alegațiune în apărarea provocată de susținerile sau întrebarea părții adverse, atari declarații nu au valoarea probantă a unei recunoașteri făcute la interogator și ele nu sunt opozabile părții care le-a făcut.

(Cas. I d. 204/1942 P. Rom. 1943. III pag. 163).

POPRIRE. TERȚ POPRIT. CAMBIE DATĂ ÎN PLATĂ CE SE GĂSEȘTE LA UN TERȚ în MOMENTUL POPRIREI, IAR NU în ALE PRIMULUI BENEFICIAR. INVALIDARE.

Emitentul unei cambii, față de caracterul circulatoriu al ei este obligat a plăti suma pentru care a fost emisă purtătorului, regulat al acestei cambii la scadență, iar nu beneficiarului din momentul creierei sale. Și din moment ce emitentul unei cambii este obligat să plătească această cambie purtătorului regulat al ei la scadență iar nu primului beneficiar, urmează că nu se poate înființa o poprire pentru suma datorată primului beneficiar, deoarece în momentul înființării acelei popririi cambia s'ar putea găsi în mâinile unei a treia persoane, care s'ar prezenta la plată și ar cere executarea ei pentru neplată.

(Cas. III d. 284/1942. Curier Jud., 1943, No. 12 pag. 188).

INDEX LEGISLATIV

20 Aprilie 1943 — 15 Noembrie 1943

**Cuprinzând legile și regulamentele cu caracter general,
precum și deciziunile cu caracter economic,
întocmit în ordinea alfabetică.**

de I. Negulescu

- ACCELERAREA JUDECĂȚILOR. Legea 394 p. accelerarea judecăților civile și comerciale M. Of. 143/23 Iunie.
- ACADEMIA ROMÂNĂ. PUBLICAȚII. Regulamentul 23 p. punerea în aplicare a legii pentru depozitul legal față de biblioteca Academiei și alte biblioteci M. Of. 203/31 August.
- ACUMULATORI ELECTRICI preț d. 224 M. Of. 167/20 Iulie.
- AFIȘ, dimensiunea și forma afișului prevăzut de art. 35 leg. sab. dec. 27504 M. Of. 120/25 Mai.
- AMENZI. Legea 376 p. majorarea amenzilor judecătorești. M. Of. 139/18 Iunie.
- ATĂ. Reglementarea debitării și producerii aței, dec. 11834 M. Of. 97/28 April.
- APE. Legea 500 p. modificarea legei apelor. M. Of. 177/31 Iulie.
- AVOCAȚI. Legea 411 p. funcționarea caselor locale de ajutor de pe lângă Barourile avocaților M. Of. 151/2 Iulie.
- APE GAZOASE, preț d. 276 M. Of. 211/9 Sept.
- AVOCAȚI. Legea 558 p. suspendarea art. 121—130 din legea 509 a avocaților privitoare la examen p. definitivare M. Of. 199/26 August.
- ALCOOL BUTELIC blocare. d. 122708/M. Of. 227/28 August.
- ANALIZE CHIMICE tarif p. Institutul Geologic d. 137470 M. Of. 250/25 Oct.
- BAIA MOȘILOR tarif dec. 204 M. Of. 141/21 Iunie.
- BOIANGERII, SPĂLĂTORII, FALK, AFTALION, SCHMIDT, VICA preț d. 187—188 M. Of. 130/7 Iunie.
- BOIANGERIA IDEAL, Galați preț d. 208 M. Of. 144/2 Iunie.
- BRÂNZETURI, SMÂNTÂNĂ din lapte de oaie, vacă și bivoliță, dec. 184 M. Of. 127/2 Iunie, p. calcularea prețurilor conf. deciziei 183/941.

- BERE preț d. 220 M. Of. 158/10 Iulie.
- BUMBAC. Legea 599 p. înființarea oficiului **bumbacului, inului, cânepei** (OBIC.) M. Of. 212/10 Sept.
- BOLI VENERICE. Legea 604 p. combaterea boalelor venerice, M. Of. 212/10 Sept. și Regulamentul 24 p. combaterea boalelor venerice, M. Of. 246/20 Oct.
- BATERII ELECTRICE preț d. 272 M. Of. 206/3 Sept.
- BRÂNZĂ, CAȘCAVAL, blocarea pe 30 zile a cotei de 20⁰/₀ d. 1320 M. Of. 182/6 August.
- BUMBAC SEMINȚE preț d. 320 M. Of. 260/5 Nov.
- BUMBAC fire blocare d. 50931 M. Of. 143/23 Iunie.
- BUMBAC BRUT preț d. 304 M. Of. 233/5 Oct.
- BUMBAC d. 131786 p. predarea bumbacului din Basarabia către G. B. I. C. M. Of. 237/9 Oct.
- BUMBAC extinderea deciziei 304/943 și asupra bumbacului din recolta 1943 din Basarabia — d. 318 M. Of. 257/2. Noemb.
- BIROUL POPULAȚIEI. Legea 702 p. complectarea art. 40 din legea controlul streinilor și înființarea biroului populației M. Of. 250/25 Oct. 1943.
- CARNE, SLĂNINĂ dec. 227 p. abrogarea d. 164/21 April 1943 p. vânzare M. Of. 170/23 Iulie.
- COMISARI ECONOMICI. Legea 325 p. modificarea și completarea art. 1 și 2 din legea 144/943, privitoare la înființarea comisarilor economici în scopul unificării organelor de administrație, control și supravegherea în întreprinderi. M. Of. 118/22 Mai.
- COMISIUNEA INTERMINISTERIALĂ p. aplicarea legii sabotajului dec. 27502 M. Of. 120/25 Mai.
- CONTABILITATE, COMERCIANȚI, REGISTRE de CASĂ. Legea 396 p. sancționarea ținerii neregulate de contabilitate de către comercianți M. Of. 144/24 Iunie.
- CARMOL preț d. 213 M. Of. 146/26 Iunie.
- CIMENT preț d. 177 M. Of. 105/7 Mai.
- CARNE porc preț dec. 164 M. Of. 94/21 April.
- CIORAPI TIP preț dec. 167 M. Of. 97/28 April.
- COMISARIAT PREȚURI. Legea 293. p. organizarea Comisariatului general al prețurilor și p. unele măsuri privitoare la regimul prețurilor. M. Of. 103/5 Mai.
- CEREĂLE dec. 340. Norme p. cumpărarea, colectarea, transportarea și înmagazinarea cerealelor și altor produse agricole, dirijate din Basarabia. M. Of. 169/22 Iul.
- CEREĂLE recolta 1943 preț d. 228 M. Of. 169/22 Iulie.
- CEREĂLE TRANSPORT preț d. 229 M. Of. 166/22 Iulie.

- CEREALE TREERAT fixare de plată în natură (oium) p. treerat d. 230 M. Of. 169/22 Iulie.
- CEREALE (M. Aproviz.) Incunoștiințarea privitoare la cumpărarea și colectarea cerealelor de către comercianții de cereale și mori comerciale. M. Of. 169/22 Iulie.
- CEREALE. Instrucțiuni p. evaluarea, inventarierea și stabilirea recoltelor de păioase d. 1297 M. Of. 170/23 Iulie.
- CEREALE. Instrucțiuni p. calcularea necesariului p. sămânță și consum d. 1299 M. Of. 170/23 Iulie.
- CEREALE. Instrucțiuni p. colectarea (de cine se poate face colectarea), și vânzarea cerealelor (transport și înmagazinare) d. 1300 M. Of. 170/23 Iulie.
- CEREALE, GRÂU, FĂINĂ, PÂINE, COVRIGI, CHIFLE, extracție, mod de fabricare d. 1302 M. Of. 170/23 Iulie.
- CEREALE. Legea 422 p. stabilirea producției, vânzarea și circulația cerealelor. M. Of. 155/7 Iulie.
- CEREALE. Inițierea serviciului p. fixarea și controlul prețurilor cerealelor exportate. M. Of. 161/13 Iulie.
- CEREALE. Norme p. vânzarea cerealelor p. hrana animalelor din circumscripția Buc. d. 572 M. Of. 204/1 Sept.
- CEREALE d. 1395. Norme p. transportul cerealelor (fără autorizație) M. Of. 220/1 Oct.
- CEREALE. Extinderea deciziei 1395/943 și în Basarabia și Bucovina d. 1412 M. Of. 245/19 Oct.
- COAJE STEJAR și MOLIFT, norme de transport d. 137120/246 din 20 Oct.
- CONTRACTE GAJ. Condițiuni p. declararea contractelor de gaj de către creditorii M. Of. 229/30 Sept.
- COD CIVIL TRANSILVANIA. Legea 389 p. extinderea legislației civile și comerciale a vechiului Regat în România de peste Carpați M. Of. 142/22 Iunie.
- COD PENAL. Modificarea art. 420 și 431, legea 752 M. Of. 266 din 13 Noembrie.
- COD PENAL. Legea 627 p. modificarea art. 376 și 410 cod penal. M. Of. 222/22 Sept.
- COD PROCEDURĂ PENALĂ. Rectificarea art. 474. M. Of. 164 din 16 Iulie.
- COD de PROCEDURĂ PENALĂ. Rectificare la legea 397/943 p. modificarea procedurii M. Of. 153/5 Iulie.
- CETĂȚENIE. Legea 435 p. redobândirea cetățeniei române retrasă conf. art. 3 din legea 793/941 M. Of. 158/10 Iulie.
- CIRCULAȚIE. Legea 438 p. modificarea art. 62 și 63 al. 1 al legii 213 din 22 Oct. 929 p. circulația pe drumurile publice M. Of. 158/10 Iulie.

- COD CIVIL. Legea 445 p. modificarea art. 304, 305, 307, 677 c. civ. (recunoașterea copilului natural, cercetarea paternității) M. Of. 158/10 Iulie.
- COD COMERCIAL. Legea 587 p. modificarea art. 185 c. com. M. Of. 206/3 Sept.
- CODUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI. Legea 588 p. modificarea art. 96 M. Of. 207/4 Sept.
- CONTABILITATE PUBLICĂ. Legea 593 p. înlesnirea încheerii și executării contractelor încheiate de ad-țiile locale. M. Of. 209/7 Septembrie.
- COLORANȚI prețuri d. 287 M. Of. 215/14 Sept.
- COMERȚ BANCĂ. Legea 638 p. modificarea legii comerțului de bancă din 8 Mai 934. M. Of. 224/24 Sept.
- CARTON ASFALTAT d. 295 preț M. Of. 226/27 Sept.
- CARNE. Regim p. consumul cărnei proaspete și conservate de bovine, porcine și ovine (Marți, Joi, Sâmbătă și Duminică) și condițiunile de tăierea vițelilor și purceilor d. 1339 M. Of. 189/14 August.
- CĂRȚI ȘCOLARE prețuri p. manualele de școli secundare d. 255 M. Of. 190/16 August.
- COD JUSTIȚIA MILITARĂ. Legea 545 p. modificarea art. 14, 79, 142, 377, 383, 416, 417, 429, 466, 467, 472, 480, 489, 515 și 529 M. Of. 194/20 August.
- CONSERVE. Norme de fabricare și desfacere M. Of. 194/20 Aug.
- COFETĂRIE, PATISERIE d. 1352 M. Of. 195/21 Aug. p. regimul de fabricație și desfacerea produselor (Sâmbătă, Duminică, Marți și Joi) d. 1352/195/21 August.
- CAUCIUC preț p. semințele și plantele producătoare de cauciuc d. 262 M. Of. 197/24 Aug.
- CARNE OVINE preț d. 300 M. Of. 232/4 Oct.
- „ BOVINE preț d. 301 M. Of. 232/4 Oct.
- CREMA și UNSOARE PIELE. Condiții de fabricare d. 131031 M. Of. 237/9 Oct.
- CARNE PORC, SLĂNINĂ, OSÂNZĂ și UNTURA d. 306 M. Of. 246/20 Octombrie.
- CINEMATOGRAFE preț d. 305 M. Of. 248/22 Oct.
- DIANA FRANZBRANTWEIN preț d. 171 M. Of. 102/4 Mai.
- DROJDIE COMPRIMATĂ preț d. 179 M. Of. 106/8 Mai.
- DIURNE p. DEPLASĂRI d. 892 M. Finanțe. M. Of. 12 Oct. 1943 (până la salariu de 7800, diurnă lei 780 pe zi; salar până 12100 diurnă 950 pe zi, salar până la 21200 diurnă 1300 lei pe zi, salar 36200, diurnă 1600 pe zi, peste —2000 diurnă).
- EXPROPRIERE. Legea 323 p. modificarea și completarea art. 70,

71 și 72 din legea de expropriere p. cauză de utilitate publică M. Of. 117/21 Mai 1943 și iar modificată prin Legea 519 M. Of. 187/12 August.

CAMUFLARI de BUNURI EVREEȘTI. Legea 459 p. completarea unor disp. din legea 196/942 p. combaterea camuflării bunurilor evreești și reprimarea sabotării operii de românizare M. Of. 163/15 Iulie.

EVREI. Legea 737 p. prelungirea termenului prevăzut de art. 28 al legii 903 din 10 Oct. 1941 (privitor la persoanele născute dintr'un părinte român și altul evreu) M. Of. 261 din 6 Noembrie.

EXPORT, CEREALE, FURAJE. Legea p. înființarea Oficiului exportatorilor de cereale și furaje. (O.C.E.F.) M. Of. 266 din 13 Noembrie.

FUNCȚIONARI. Legea 351 p. înaintarea funcționarilor mobilizați în trupe operative. M. Of. 126/1 Iunie.

FLORI preț d. 192 M. Of. 129/5 Iunie și rectificată M. Of. 134 din 11 Iunie și d. 222 M. Of. 160/12 Iulie și d. 289 M. Of. 220/20 Sept.

FURTURI C. F. R. Legea 283 p. sancționarea furturilor săvârșite în dauna patrimoniului C.F.R. sau de bunuri încredințate p. transport, etc. M. Of. 102/4 Mai.

FĂINĂ, extracție d. 1302 M. Of. 170/23 Iulie.

FĂINĂ, GRIȘ, PÂINE, CHIFLE, preț d. 242 M. Of. 29 Iulie.

FĂINĂ. Norme p. distribuirea făinei p. gospodării d. 650 M. Of. 258/3 Noemb.

„ Legea 499 p. înființarea unei suprataxe la pâinea albă și griș. M. Of. 177/31 Iulie.

„ Norme p. distrib. în București d. 574 M. Of. 204/1 Sept.

„ Norme p. producătorii din București de a aduce câte 20 kg. de fiecare membru de familie d. 573 M. Of. 204/1 Sept.

„ transport p. consum din recolta proprie a orașenilor d. 1344 M. Of. 193/19 August.

FIRE, CÂLȚI și CÂNEPĂ preț d. 278 M. Of. 211/9 Sept.

FONTE preț d. 288 M. Of. 216/15 Sept.

FRIȘERII, COAFORI preț d. 279 M. Of. 216/15 Sept.

FIRE BUMBAC preț d. 273 M. Of. 207/4 Sept.

FUNCȚIONARI PUBLICI. CASA DE CREDIT. Legea 557 p. modificarea unor articole din legea 286 din 3 Aprilie 1942 p. organizarea și funcționarea Institutului general de Asigurare, Economie, Credit și Asistență a funcționarilor publici și pensionarilor M. Of. 198/25 August.

FIER LAMINAT p. cuie și șarmă preț d. 296 M. Of. 226/27 Aug.

- FILME prețuri la traduceri și proiectări de filme dec. 252 M. Of. 188/13 August.
- FURAJE, PAIE preț d. 253 M. Of. 188/13 Aug. și d. 316 M. Of. 256/31 Oct.
- FISCALE TIMBRU. Legea 661 p. reglementarea regimului fiscal al unor acțiuni în justiție. (Scutirea de timbru pe anumite acțiuni p. micii agricultori) m. of. no. Oct. ,
- FURT. TÂLHARIE. Legea 688 p. reglementarea dispozițiilor art. VIII din legea 509/943. (arestarea la furt și tâlhărie, cazuri) m. of. 246/20 Oct.
- FASOLE preț liber la producător d. 307 m. of. 246/20 Oct.
- FURDALE preț d. 324 m. of. 262/7 Noemb.
- GAZ METAN preț d. 189 m. of. 130/7 lunie și republicată m. of. 133/10 lunie.
- GELOZĂ blocare d. 18209 m. of. 112/15 Mai.
- GAJ, CEREALE și FĂINURI, autorizarea de a se urmări gajurile constituite din stocurile intangibile de făină din mori. dec. 1367 m. of. 205/2 Sept.
- GHIATĂ ARTIFICIALĂ preț d. 209 m. of. 143/23 lunie.
- GĂLEȚI GALVANIZATE preț d. 285 m. of. 216/15 Sept.
- GRÂU norme p. vânzare pe cote d. 1347 m. of. 193/19 August.
- GOGOȘI MATASE d. 302 m. of. 233/5 Oct.
- GARAJE preț p. garat, spălat, etc., auto d. 321 m. of. 262 din 7 Noembrie.
- GEAMURI preț d. 290 m. of. 220/20 Sept.
- HĂRTIE preț (și maculatură) d. 193 m. of. 133/9 Iunie.
- „ norme de fabricare d. 79620 m. of. 180/4 August.
- INVENȚIUNI, BREVETE. Legea 695 p. modificarea art. 17 din legea p. brevetele de invențiuni din 17 Ianuarie 1906 cu modificările ulterioare. m. of. 248/22 Oct.
- ÎNCĂLȚAMINTE preț d. 261 m. of. 195/21 August
- „ REPARATIUNI preț d. 294 m. of. 225/25 Sept.
- „ PIELARIE, TALPA p. funcționari, mod de distribuție d. 1383 m. of. 219/18 Sept.
- „ de CAUCIC preț d. 266 m. of. 204/1 Sept.
- IZOLATOARE BERGMAN preț d. 286 m. of. 216/15 Sept.
- ÎMPRUMUT pe AMANET. Legea 450 privitoare la completarea legii p. înființarea caselor de împrumut și Amanet din România din 12 Noemb. 936. m. of. 160/12 Iulie.
- INSULINA preț d. 205 m. of. 142/22 Iunie.
- ÎNCALȚAMINTE. Norme de fabricare d. 30487. M. Of. 124/29 Mai.
- INSPECȚIUNI SABOTAJ. Dispozițiuni privitoare la constatarea in-

fracțiunilor de delegații M. Ec. Naț. d. 25966 m. of. 117/21 Mai.

JANDARMERIE. Legea 264 p. organizarea și funcționarea Jandarmeriei m. of. 98/29 April.

JURĂMÂNT. Regulamentul 25 p. fixarea normelor solemnității depunerii jurământului p. magistrați, părți, martori, experți și interpreți. m. of. 258/3 Noemb.

LAPTE OAIE și VACĂ preț d. 196 m. of. 133/10 Iunie.

LAPTE. Legea 315 p. înființarea oficiului laptelui și produselor derivate de lapte ODEIAP. m. of. 114/18 Mai 1943.

„ de VACĂ și OAIE preț și mod de desfacere d. 172 m. of. 102/4 Mai.

LÂNĂ indigenă preț d. 170 m. of. 101/3 Mai.

„ FURDALE. Legea 353 p. colectarea și distribuirea lânii și furdalelor m. of. 128/4 Iunie.

„ prelungirea termenului de predare d. 107682 m. of. 210 din 8 Sept. și dec. 131923 din 9 Oct. și d. 149843 m. of. 256/31 Octombrie.

LEMN de LUCRU, RĂȘINOASE și SCÂNDURI preț d. 315 m. of. 261 m. of. 6 Noembrie.

LEMNE de FOC și TRANSPORT, prețuri d. 174 m. of. 104 din 6 Mai.

„ FOC preț d. 357595 m. of. 142/22 Iunie.

„ Legea 573 p. înființarea oficiului lemnului de lucru. OLEMN m. of. 204/1 Sept.

„ de LUCRU, fixarea cantităților pe care întreprinderile le pot înstrăina liber m. of. 226/27 Sept.

LEGISLAȚIE TRANSILVANIA. Legea 389 p. extinderea legislației civile și comerciale a Vechiului Regat în România de peste Carpați m. of. 142/22 Iunie.

LUMÂNĂRI parafină preț d. 206 m. of. 142/22 Iunie (207 lei loco fabrică, iar detaliu conf. d. 183/941 cu benef. 20% detaliu și 10% en gros.

LAMINATE FIER. produse laminate preț d. 281 m. of. 216 din 15 Septembrie.

LANȚURI preț d. 283 m. of. 216/15 Sept.

LUSTRAGERII preț d. 311 m. of. 252/27 Oct.

MORI, MĂCINIȘ, FĂINĂ, PÂINE, cote de extracție, fabricația pâinei d. 1365 m. of. 204/1 Sept.

MORI COMERCIALE, ȚĂRĂNEȘTI și BRUTĂRII, formarea stocuri făină d. 1344 m. of. 193/18 August.

MACINIȘ p. ARMATĂ preț 298 m. of. 231/2 Oct.

„ la morile de orice fel preț d. 240 m. of. 175/29 Iulie.

- MINIU de PLUMB blocare d. 144689 m. of. 249/23 Oct.
- MARMELADA d. 1267 norme generale și condiții de fabricare, m. of. 158/10 Iulie.
- MUNCI AGRICOLE prețuri d. 312 m. of. 255/30 Oct.
- MEZELURI preț d. 314 m. of. 255/30 Oct.
- MELASĂ blocare d. 148948 m. of 256/31 Oct.
- MILITARIZAREA INTREPRINDERILOR. Legea 521 p. militarizarea ad-țiilor și întreprinderilor publice și particulare. m. of. 192/18 August și modificată prin legea 613 m. of. 215 din 14 Septembrie.
- MĂSURI EXCEPȚIONALE. Legea 532 p. modificarea unor dispozițiuni din legea 609 din 1 Iulie 1941 privitoare la măsurile excepționale aplicabile în timp de război (Căsătoria mobilizaților) m. of. 192/18 August.
- MUNCĂ PLASARE. Legea 420 p. organizarea evidenței, plasării și îndrumării muncii în industrie și comerț, m. of. 153 din 5 Iulie.
- MARFURI VAMA. Legea 464 p. penalizarea celor ce nu ridică mărfurile din vamă la timp util. M. Of. 165/17 Iulie.
- MONETĂRIA NAȚIONALĂ. Legea 468 p. organizarea monetăriei naționale, m. of. 165/17 Iulie.
- MOARTEA PEDEAPSĂ d. 327 M. Just. p. prelungirea termenului de aplicarea pedepsei cu moartea, m. of. 119/24 Mai.
- MONOPOL ALCOOL. Legea 743 p. modificarea unor disp. din legea p. monopolul vânzării spiritului și băuturilor spirtoase, m. o. 263/10 Noemb.
- NEGRU de FUM d. 13321 interzicerea de a se fabrica pe toată durata războiului a negrului de fum, m. of. 101/3 Mai.
- OVINE. Extinderea legii 918/942 ORAP. și la pieile de ovine brute și tăbăcite, d. 124831 m. of. 231/2 Oct.
- OREZ preț d. 303 m. of. 233/5 Oct.
- OBȘTII. Legea 266 p. unele măsuri privind obștile de moșneni ori razeși și composesoratele, m. of. 98/29 April.
- OLEAGINOASE. Blocarea semințelor oleaginoase de floarea soarelui ce trec de 1000 kgr. care se află la deținători. dec. 33250 din 3 Iunie.
- OASE preț d. 190 m. of. 130/7 Iunie.
- ORDINE PUBLICĂ. Legea 490 p. modificarea D. lege p. reprimarea faptelor ce pun în primejdie existența și interesele Statului No. 80 din 6 Feb. 1941 m. of. 174 din 28 Iulie.
- ROAP. PIELĂRIE. Legea 554 p. modificarea și completarea unor articole din legea 918 din 12 Dec. p. funcționarea Oficiului Român de Aprovizionarea și distribuirea produselor de pielărie ORAP. m. of. 197 din 24 August.

- ORAP. COAJE STEJAR d. 137120. Norme privind colțarii, coaja de stejar și molift. m. of. 246 din 20 Oct. (certif. transp.)
- ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCA. Legea 726 p. organizarea judecătorească. m. of. 258/3 Noemb.
- PIEL brute de CÂINE, preț d. 251 m. of. 187/12 August.
- PIELARIE de CÂINE extinderea legii 918 (ORAP) și p. piele de câine d. 102923 m. of. 205/2 Sept.
- „ distribuirea produselor de pielărie de către ORAP către fabrici și ateliere d. 34729 m. of. 129/5 Iunie.
- „ d. 1207 norme p. distribuția produselor de pielărie către magazine și ateliere. m. of. 114/18 Mai și rectificată m. of. 28 Mai.
- PIEL TABACITE în țară preț d. 249 m. of. 184/9 August.
- PIELARIE d. 1208 norme p. eliberarea bonurilor de încălțăminte m. of. 114/18 Mai.
- PIEL, RAZATURI de piei preț d. 254 m. of. 190/16 August.
- „ cu blană miel, cârlan, oaie, berbec preț d. 166/95 m. of. 22 Aprilie.
- PIELARIE. Mod de întrebuințare al produselor de pielărie semi-fabricate rezultate din cote d. 21580 m. of. 112/15 Mai.
- „ Norme p. întrebuințarea și distribuirea picilor brute d. 21581 m. of. 112/15 Mai.
- „ interdicere de a se fabrica unele articole din piei brute d. 21582 m. of. 112/15 Mai.
- „ predarea pieilor brute rezultate din jupuirea bovinelor și porcilor. d. 102878 m. of. 206/3 Sept.
- „ Legea 554 p. modificarea și completarea legii 918/942 p. funcționarea Oficiului Român de pielărie ORAP. m. of. 197/24 August și prin legea 748 m. of. 265/12 Noembrie modifică conducerea.
- PREMILITARI. Legea 322 p. completarea și modificarea legii p. pregătirea premilitară din 11 Mai 1934 m. of. 117 din 21 Mai 1943 (p. concentrați justițiablei de Trib. Militare).
- PIELARIE OVINE d. 124831 extinderea legii 918 din 1942 la pieile de ovine, m. of. 231/2 Oct.
- PEDEAPSA cu MOARTEA d. 327 M. Just. prelungirea termenului de aplicare până la 24 Mai 1944 m. of. 119/24 Mai.
- PAUPER. Legea 298 privitoare la recunoașterea valabilității certificatelor de sărăcie, eliberate de autoritățile române din teritoriile cedate. m. of. 105 din 7 Mai.
- PROCEDURA PENALA. Legea 397 p. modificarea unor disp. de procedură penală. m. of. 145/25 Iunie.
- PORUMB. rectificarea deciziei 117/943, d. 168 m. of. 97/28 April.

- PORUMB preț d. 215 m. of. 146/26 Iunie.
 „ declararea porumbului de recolta anului 1943 m. of. 251/26 Oct.
 „ preț d. 309 m. of. 249/23 Oct. (loco gară 215—245000 lei vagonul).
- PĂR preț d. 199 m. of. 137/16 Iunie.
- PASTE FĂINOASE, BISCUIȚI și PESMEȚI. Registru de calculație și mod de calcularea beneficiilor conform d. 183/941 (beneficiu p. angrosist 10⁰/₁₀, detailist 18⁰/₁₀) m. of. 257/19 August.
- PEȘTE proaspăt preț d. 211 m. of. 144/24 Iunie și d. 297 m. of. 227/28 Sept.
- „ sărat preț d. 299 m. of. 232/4 Oct.
- PIRITĂ preț d. 238 m. of. 176/30 Iulie.
- POTCOAVE, COLȚURI, CAELE, preț d. 284 m. of. 216/15 Sept.
- PARAFINĂ. Autorizarea fabricilor de hârtie de a utiliza parafină d. 102595 m. of. 205/2 Sept.
- PĂINE d. 1404 norme de fabricare și vinderea pâinei de seară și graham, m. of. 235/7 Oct.
- „ FĂINĂ mod de fabricare, d. 1365 m. of. 204/1 Sept.
- PUNGI de hârtie preț d. 267 m. of. 205/2 Sept.
- PUCIOASĂ blocare d. 97905 m. of. 198/25 Aug.
- PASTE FĂINOASE d. 207 liste de prețuri, vizare și abrogarea deciziei 14 din m. of. 219/19 Sept. 1942—m. of. 143/23 Iun.
- PARAFINĂ blocare d. 91558 m. of. 194/20 Aug. și d. 95297 m. of. 196/23 August.
- POȘTĂ vezi P. T. T.
- P. T. T. Legea 360 p. modificarea și completarea legii de exploatare P. T. T. din 1938 (infrațiuni) m. of. 132/9 Iunie.
- PROCEDURĂ. Legea 414 p. reglementarea modului de îndeplinirea actelor de procedură în comunele urbane și suburbane în care nu există comisariate de poliție (se vor face de aceleași organe ca în comunele rurale). m. of. 153/5 Iulie.
- PENSIE. Legea 446 generală de pensii m. of. 159/11 Iulie.
- PRESTAȚIE. Legea p. organizarea și executarea prestației în natură. m. of. 223/23 Septembrie.
- PARFUMERII beneficii d. 293 m. of. 225/25 Sept.
- PIELĂRIE modificarea d. 174342 din 3 Aprilie 1943, asupra cotelor de fabricație de pielărie d. 137121 m. of. 244/18 Oct.
- PENAL, FURT, TĂLHĂRIE. Legea 688 p. reglementarea dispozițiilor art. VIII din legea 509/943 (arestarea la furt și tâlhărie, cazuri) m. of. 246/20 Oct.
- PĂLĂRII, reparațiuni prețuri d. 310 m. of. 252/27 Oct.

- PĂR de CAL colectare de ORAP. d. 140154 m. of. 247/21 Oct.
- PEDEPSE SUSPENDARE. RAZBOI. Legea 677 p. aplicarea legii 831 din 16 Noembrie 1942, modificată de legea 489 din 1943, privitoare la aplicarea suspendării pedepselor infractorilor judecați sau urmăriți p. orice fel de infracțiuni, cari până la data de 16 Noembrie 1942 și după săvârșirea infracțiunii, au fost sau se găsesc pe front. m.of. 241/14 Oct.
- PENSII. Legea 670 p. modificarea și completarea unor dispozițiuni din legea pensiilor m. of. 240/13 Oct.
- PETROLIFERE. Legea 645 p. organizarea producerii, prelucrării și transportului de produse petrolifere m. of. 228/29 Sept.
- PENE, FULGI. Obligativitatea certificatului de transport, p. transportul pufului, penelor și fulgi. d. 27308 m. of. 121/26 Mai.
- RICIN sămânță preț d. 212 m. of. 146/26 Iunie.
- RĂZBOI. EVACUARE d. 402 M. Just. relativă la cartiruirea populației ce se evacuiază benevol. m. of. 147/28 Iunie.
- REGISTRE DE CASĂ. Legea 396 p. sancționarea ținerii neregulate de contabilitate de comercianți. m. of. 144/24 Iunie.
- RECRUTARE. Legea 474 privind măsuri de excepție p. recrutarea armatei. m. of. 168/21 Iulie.
- RĂZBOI, INVALIDIZI, ORFANI. Legea 429 p. modificarea legii 794 din 1941 p. statutul invalizilor, orfanilor și accidentaților m. of. 157/9 Iulie.
- RELIGIOASE. Legea 431 p. desf. asociațiilor m. of. 157/9 Iulie.
- RĂZBOI. MĂSURI EXCEPȚIONALE. Legea 532 p. modificarea unor dispozițiuni din legea 609 din 11 Iulie 1941, privitoare la măsurile excepționale aplicabile în timp de război (căsătoriile mobilizaților). m. of. 192/18 August.
- ROMÂNIZAREA personalului din întreprinderi. Legea 634 m. of. 223/23 Septembrie.
- RAPIȚĂ preț d. 246 m. of. 181/5 August.
- RĂZBOI. Legea 521 p. militarizarea ad-țiiilor și întreprinderilor publice și particulare m. of. 192/18 August.
- RĂZBOI, vezi pedepse suspendare.
- RECHIZIȚII d. 1296 m. of. 170/23 Iulie asupra Regimului rechi-zițiilor.
- SALARJI p. lucrătorii independenți — cismari, croitori zidari, tâmplari etc., d. 277 m. of. 211/9 Sept.
- „ în întreprinderile de arte grafice d. 271 m. of. 205/2 Sept.
- „ p. lucrătorii dela calorifere, ventilatoare, frigorigere și spălătorii, d. 181 m. of. 115/19 Mai; dela fabricile de hârtie m. of. 111/14 Mai; dela fabricile de ciment și carieră de piatră d. 178 m. of. 105/7 Mai; p. lucrătorii de la spălătorii d. 185 m. of. 128/4 Iunie; dela minele meta-

lifere d. 186 m. of. 128/4 Iunie; p. lucrătorii de construcții d. 194 m. of. 133/9 Iunie; din fabricile de uleiuri d. 197, m. of. 134/11 Iunie; lucrători cofetari d. 214 m. of. 146/ 26 Iunie; lucrători din fabrici de conserve d. 216 m. of. 151/2 Iulie; din fabrici zahăr, d. 217 m. of. 154/6 Iulie; din fabricile de explozibile d. 243 m. of. 177/31 Iulie; din fabricile chimice d. 234 m. of. 174/28 Iulie; din brutării d. 241 m. of. 175/29 Iulie; din mori d. 239 m. of. 175/29 Iulie și d. 270 m. of. 206/3 Sept. din industria carboniferă.

SALARII d. 198 interzicerea majorării salariilor fără autorizația M. Ec. Naț. Sub. Aprov. m. of. 135/12 Iunie.

„ ALOCAȚII suplimentare de familie d. 221 m. of. 158 din 10 Iulie.

„ mărirea lor, funcționarilor și oamenilor de serviciu, lucrătorilor din întreprinderile comerciale și industriale. m. of. 208 din 6 Septembrie.

STRAND prețuri p. bazinul de înot, Tirul și Lido, d. 218 și 219 m. of. 156 din 8 Iulie.

STRANDURI, BĂRCI, tarif d. 223 m. of. 167 din 20 Iulie și Bragadiru d. 235 m. of. 174/28 Iulie.

SĂPUN d. 1249 norme de vânzare m. of. 153 din 5 Iulie și d. 1222 norme de fabricație m. of. 133 din 9 Iunie.

STAȚIUNI BALNEARE și climaterice prețuri p. camere d. 225 m. of. 167 din 20 Iulie.

SMÂNTÂNA, BRÂNZETURI prețurile se vor calcula conf. dec. 183/941, — d. 184 m. of. 127/2 Iunie.

SĂMÂNȚĂ BUMBAC blocare d. 77472 m. of. 175/29 Iulie.

SCAUNE ODIHNĂ din grădinile publice București tarif d. 236 m. of. 176/30 Iulie.

SORTAREA FRUCTELOR, legumelor și zarzavaturilor de producători d. 1309 m. of. 177/31 Iulie.

SABOTAJ. Legea 282 p. activarea producției, regimului prețurilor, reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic. m. of. 100/1 Mai.

„ rectificarea legii 282/943 m. of. 110 din 13 Mai.

„ Competența ofițerilor de poliție judiciară delegați de Ministerul Economiei Naționale pentru sabotaj. d. 16598 m. of. 106/8 Mai.

„ rectificarea art. 44 m. of. 128 din 4 Iunie.

„ Dispozițiuni privitoare la constatarea infracțiunilor de delegații M. Ec. Naț. d. 25966 m. of. 117 din 21 Mai.

„ Comisiunea interministerială p. aplicarea legii sabotajului și organizarea serviciului anchetei informative. d. 27503 m. of. 120 din 25 Mai.

- PECTACOLE, TEATRU, CINEMA, prețuri d. 269 din m. of. 205 din 2 Sept.
- SFECLĂ ZAHĂR preț d. 275 m. of. 211 din 9 Sept.
- SUCCESIUNI COD CIVIL. Legea 603 p. simplificarea procedurii împărțelilor judiciare. m. of. 212 din 10 Septembrie.
- SEMINȚE OLEAGINOASE. Recunoașterea dreptului și obligația de a cumpăra și colecta semințele oleaginoase, d. 1377 m. of. 213 din 11 Sept.
- SALARII p. lucrătorii din abatoare d. 288 m. of. 215/14 Sept.
- SFECLĂ de ZAHĂR. Obligația de a scoate și preda sfecla d. 1382 m. of. 219 din 18 Sept.
- SEMINȚE ULEIOASE preț d. 291 m. of. 221 din 21 Sept.
- SCHIMBURI AGRICOLE. Legea 626 p. scutirea de taxe și impozite a actelor de schimb ale proprietăților agricole, m. of. 222 din 22 Sept.
- SODA preț d. 248 m. of. 182 din 6 August.
- SARE preț d. 577 M. Finanțe m. of. 187 din 12 August.
- SILOZURII și MAGAZII declarare și mod de folosire d. 1348 m. of. 193 din 18 Aug. și m. of. 20 Oct. 1943 acordat un nou termen.
- SALARII p. fabrici și ateliere de încălțăminte d. 260 m. of. 195 din 21 August.
- „ lucrătorilor din fabricile și atelierele de tâmplărie și mobile m. of. 194 din 20 August.
 - „ d. 263, fixarea prețurilor maxime p. lucrătorii întrebuințați la articole de voiaj, m. of. 197 din 24 August.
 - „ p. lucrătorii din fabrici de zahăr d. 313 din 30 Octombrie m. of. 255.
 - „ în industria textilă d. 319 m. of. 260 din 5 Noembrie.
 - „ în fabrici de uleiuri d. 322 m. of. 262 din 7 Noembrie.
 - „ la petrolifere d. 323 m. of. 262 din 7 Noembrie.
- SPECTACOLE. Legea 561 p. modificarea și completarea unor articole din legea spectacolelor din 1 Aprilie 1943 (gratuități) m. of. 201 din 28 August.
- SILOZURI. Regulament 22 p. exploatarea silozurilor regionale m. of. 198 din 25 August.
- SAPUN. Norme de fabricație d. 1392 m. of. 227 din 28 Sept.
- STRAINI. Legea 636 p. trecerea atribuțiilor pretorilor din legea p. controlul străinilor și biroului populației legiunilor de jandarmi. m. of. 224 din 24 Septembrie.
- SCÂNDURI preț d. 315 m. of. 261 din 6 Noembrie.
- SULF blocaje d. 155019 m. of. 262/7 Noemb.

- SULFAT de CUPRU blocare d. 125541 m. of. 231 din 2 Oct.
- SUBSECRETARIATUL APROVIZIONARII. Stabilirea atribuțiunilor Subsecretariatului de Stat al Aprovizionării Armatei și Populației civile. d. 1408 m. of. 239 din 12 Oct.
- SOLUȚII CAUCIUC preț d. 183 m. of. 125 din 31 Mai.
- TIMBRU. Legea 661 p. reglementarea regimului fiscal al unor acțiuni în Justiție (scutirea de timbru p. anumite acțiuni a micilor agricultori). m. of. 232 din 4 Oct.
- TERACOTA plăci, preț d. 325 m. of. 264 din 11 Noembrie.
- TARĂTE libere în comerț d. 1319 m. of. 182 din 6 August.
- TREERAT plata în natură sau numerar d. 1326 m. of. 186 din 11 August.
- TRANSPORT, NISIP, BALAST, PIETRIȘ, CARAMIZI, tarif transport d. 264 din 30 August.
- TIMBRU. Legea 590 p. modificarea unor dispoziții din legea timbrului m. of. 208 din 6 Septembrie.
- TIMBRU, SCHIMB AGRICOLE. Legea 626 p. scutirea de taxe și impozite a actelor de schimb ale proprietăților agricole m. of. 222/22 Sept.
- TRASURI Buc. tarif d. 169 m. of. 101/3 Mai.
- TERMOL preț d. 226 m. of. 168/21 Iulie.
- TRANSPORT VAGOANE C.F.R. Obligativitatea descărcării în 6 ore d. 1270 m. of. 165/17 Iulie.
- TĂBĂCARI. Obligativitatea tăbăcăriilor de a anunța lunar părul recuperat, d. 27307 m. of. 121 din 26 Mai.
- ULEI d. 12069 autorizația oficiului fabricelor de uleiuri vegetale p. livrări de mărfuri. m. of. 97/28 April.
- UNȘORI CONSISTENTE tipuri d. 71776 m. of. 171/24 Iulie.
- ULEIURI MINERALE speciale preț d. 237 m. of. 176/30 Iulie.
- UNELTE AGRICOLE preț d. 282 m. of. 216/15 Sept.
- UNT VEGETAL, ULEI, SORTURI, TURTE, preț d. 326 m. of. 263 din 10 Noembrie.
- VAMA. Legea 466 p. penalizarea celor ce nu vor ridica mărfurile din vâmi în timp util. m. of. 164/16 Iulie.
- VIN HIBRIZI preț producător d. 308 m. of. 248/22 Octombrie.
- VAGOANE C. F. R. DESCARCARE. Obligativitatea descărcării în 6 ore, d. 1270 m. of. 165/17 Iulie.
- VAR preț p. Basarabia. Orța 73 d. m. of. 120/25 Mai.
- VATA de croitorie blocarea materii prime d. 77471 m. of. 175 din 29 Iulie.
- VOPSELE prețuri p. coloranții în pachetele p. vopsit în casă d. 182 m. of. 122/27 Mai.
- ZONE MILITARE. Norme p. eliberarea autorizațiunilor la locuitorii care au domiciliu în zone militare. d. 1169 Minist. Ap. Naț. m. of. 135/12 Iunie.
- ZAHAROASE. Inițierea unui registru de calculație p. produsele zaharoase, m. of. 94/21 April (prețurile nu se mai fixează de comisariat ci conform d. 183/941).
- ZAHAR preț d. 317 m. of. 255/30 Octombrie.

